

ПИТЪР БИЙГЪЛ

ПОСЛЕДНИЯТ ЕДНОРОГ

Превод от английски: Калин Ненов, Владимир Полеганов, Желяна
Пеева, 2006

chitanka.info

Смели читателю,

В ръцете си държиш първата книга от „Човешката библиотека“ — поредица, която мечтае да събере между кориците си топли текстове, без да се бои от различия в жанрове и теми. Всяка от избраните книги таи силата да ни направи по-чувстващи, по-копнеещи и способни да видим света през очите на другия. Всяка ненатрапчиво ни насърчава да откриваме и сбъдваме онова, за което мечтаем, да бъдем по-волни и безстрашни в самото мечтаене. И, когато затворим последната страница, да сме станали по-топли — вътре в нас, към околните хора, към целия свят: да сме станали по-човечни. (Ето как дойде и името на поредицата.)

За самия „Последен еднорог“ няма да говоря. Тя е от книгите, изваяни с толкова нежност и сила, че не ни оставят дъх — камо ли думи. Надявам се преводът да ти предаде поне частица от обаянието на оригинала; и ти пожелавам да почувстваш тая приказка тъй, както я чувствам аз, при всяка поредна среща и преоткриване. А на теб, най-мъничък читателю, желая незабравимо препускане с еднорогата — тя още се чуди дали да напусне горичката си, побързай, ще я настигнеш...

Заедно с превода се роди и дом сред Мрежата: www.choveshkata.net Той подслонява още илюстрации, различни версии на песните и стиховете, вести и мисли за странстванията на еднорогата из света — нашия си свят... Бъди ни гост; бъди ни и приятел, ако пожелаеш. Екипът ни очаква всяко твое споделяне със затаен дъх — защото „Човешката библиотека“ мечтае да събере заедно не просто книги, а човеци.

Дали поредицата ще се сбъдне, зависи само от читателския отклик — колко читатели ще поискат още такива текстове. Тук разчитаме и на твоята помощ: ако еднорогата грабне сърцето ти, отведи я нататък, при своите близки хора, на които вярваш, че също ще донесе радост; и не бъди стеснителен, дай знак, че не сме сами. Ние пък ти обещаваме и занапред всичката топлина, която успяваме да разгорим у себе си, и вдъхновение като онова, събрало ни тук и сега.

И... нека препускането ти бъде меко.

Калин

С този превод искам да благодаря на Константин Дичев и другите пазители на горите, заради които еднорозите до ден днешен имат дом.

*В памет на доктор Олфърт Дапър, който видял див
еднорог в горите на Мейн през 1673 г., и за Робърт Нейтън,
който е виждал няколко в Лос Анжелис*

ГЛАВА ПЪРВА

Еднорогата живееше в люлякова гора, сам-сама. Бе много стара, макар да не го знаеше, и цветът ѝ се бе променил от безгрижното бяло на морската пяна в бялото на снега, който се сипе в лунните нощи. Ала очите ѝ още светеха ясно и неуморно и още се движеше като сянка върху вълните.

Изобщо не приличаше на кон с рог, както често рисуват еднорозите: бе по-мъничка, с раздвоени копита, и притежаваше онази грация, която конете никога не са имали, у сърните е само плахо, бледо подражание, а у козите — танцуваща карикатура. Шията ѝ бе дълга и стройна, затова главата ѝ изглеждаше по-малка, отколкото беше, а гривата, която се спускаше почти до средата на гърба ѝ, бе мека като пух от глухарчета и нежна като перест облак. Ушите ѝ бяха заострени, краката — тънички, с бели кичурчета косми около глезените; а дългият рог над очите ѝ сияеше и трептеше със собствена седефена светлина и в най-дълбоката тъма. С него бе убивала дракони и бе изцелила един крал, чиято отровна рана не искаше да зарасне, и бе брулила зрели кестени за малките мечета.

Еднорозите са безсмъртни. Присъщо им е да живеят сами на едно място: обикновено гора с езерце, което е достатъчно бистро да се оглеждат в него — понеже са малко суетни, нали знаят, че са най-красивите създания на света, магически при това. Много рядко имат малки и няма по-вълшебно от мястото, на което се е родил еднорог. За последно бе зървала друг еднорог по времето, когато младите девици, още търсеци я понякога, я зовяха на различен език; но пък тя нямаше представа за месеците, годините и столетията, дори за сезоните. В нейната гора винаги цареше пролет, понеже тя живееше там. Еднорогата по цял ден бродеше сред огромните букове и бдеше над животните, които живееха под земята и храстите, в гнездата и пещерите, в дупките и по върхарите на дърветата. Поколение след поколение, вълци редом със зайци, те ловуваха и обичаха, раждаха

деца и умираха, и тъй като еднорогата не правеше нито едно от тези неща, тя никога не се уморяваше да ги гледа.

Един ден двама мъже с дълги лъкове язدهа през гората ѝ на лов за сърни. Еднорогата ги следваше, стъпвайки толкова предпазливо, че дори конете не усетиха близостта ѝ. При вида на хора я изпълваше стара, мудна, странна смесица от нежност и ужас. Ако имаше избор, никога не се показваше пред очите им, но обичаше да ги гледа, докато яздят, и да слуша разговорите им.

— Не ми харесва усещането в тази гора — промърмори по-възрастният ловец. — Съществата, които живеят в дъбрава на еднорог, с времето научават малко собствена магия, свързана главно с изчезване. Тук няма да намерим дивеч.

— Отдавна няма еднорози — рече другият. — Ако изобщо ги е имало някога. Това е гора като всички останали.

— Защо тогава листата тук никога не падат, или пък снегът? Казвам ти, на света е останал един еднорог — желая късмет на самотната стара твар — и докато живее в тази гора, никой ловец няма да се прибере у дома с повече от синигер върху седлото си. Язди нататък, ще видиш. Знам ги аз, еднорозите.

— От книгите — отвърна другият. — Само от книгите и приказките, и песните. От трима крале насам не се е чувал даже мълвеж за зърнат еднорог, в тая страна или друга. Знаеш за еднорозите точно колкото мене, понеже съм чел същите книги и съм слушал същите истории, и също като теб не съм виждал еднорог.

Първият ловец се умълча, а вторият засвирука кисело. После първият каза:

— Веднъж прабаба ми видяла еднорог. Разправяше ми за това, като бях малък.

— Тъй ли? И сигурно го уловила със златен оглавник?

— Не. Нямала оглавник. Не ти е нужен златен оглавник, за да хванеш еднорог; ето кое са измислиците. Нужно е само да си с чисто сърце.

— Да, да. — По-младият мъж се закиска. — И после яздила своя еднорог? Без седло, под дърветата, като нимфа от младините на света?

— Прабаба ми се страхуваше от големи животни — отвърна първият ловец. — Не го яздила, а останала съвсем неподвижна, и

еднорогът положил глава върху скута ѝ и заспал. Не помръднала ни веднъж до събуждането му.

— Как е изглеждал? Плиний описва еднорога като много свиреп, с тяло на кон, глава на сърна, стъпала на слон, опашка на мечка; с дълбок, ревящ глас и единичен черен рог, дълъг два лакътя. А китайците...

— Прабаба казваше само, че еднорогът миришел хубаво. Тя изобщо не можеше да понася миризмата на звяр, дори тая на котките или кравите, камо ли на дивите твари. Но в миризмата на еднорога се влюбила. Веднъж се разплака, докато ми разказваше. Разбира се, тогава вече бе много стара и я разплакваше всичко, което ѝ напомняше за младостта.

— Давай да се връщаме и да ловуваме другаде — отсече вторият ловец. Еднорогата меко пристъпи в един гъсталак, докато обръщаха конете си, и пое по дирите им едва когато отново се бяха отдалечили. Двамата язدهа мълчаливо, докато приближиха края на гората. Тогава вторият ловец попита тихо:

— Защо са си отишли, как смяташ? Ако въобще някога е имало такива същества.

— Кой знае? Времената се менят. Би ли нарекъл тая епоха добра за еднорози?

— Не, но се чудя дали някой някога е смятал времето си добро за еднорози. И ми се струва, че съм чувал истории... но или ми се е спяло от виното, или съм си мислил за нещо друго. Е, все едно. Още е достатъчно светло за лов, ако побързаме. Хайде!

Ловците излязоха от гората, смушкаха конете си в галоп и препуснаха. Ала преди да се изгубят от поглед, първият се извърна и викна през рамо, сякаш можеше да види еднорогата, застанала в сенките:

— Остани си там, беден звяр. Този свят не е за теб. Остани в гората си и пази дърветата си зелени и приятелите си дълголетни. Не обръщай внимание на младите момичета, защото те никога не се превръщат в нещо повече от оглупели старици. Желая ти късмет.

Еднорогата остана неподвижна в края на гората и повтори:

— Аз съм единственият еднорог на света.

Това бяха първите думи, които казваше на глас, дори на себе си, от поне век насам.

„Не може да бъде“ — помисли си тя. Никога не ѝ бе тежало да живее сама, без да вижда други еднорози, защото винаги бе знаела, че на света има още като нея, а един еднорог не се нуждае от друго за компания.

— Но аз щях да зная, ако всички останали ги нямаше. Мен също нямаше да ме има. Не може да им се случи нищо, което да не се случи и на мен.

Собственият ѝ глас я уплаши и я изпълни с желание да бяга. Тя се понесе по мрачните пътеки на гората си, вихрена и сияйна; стрелваше се през неочаквани просеки, непоносимо блестящи от трева или потънали в меки сенки, и усещаше всичко наоколо, от бурените, докосващи глезените ѝ, до бързите като насекоми отблясъци в синьо и сребристо, когато вятърът надигаше листата.

— Ах, никога не бих могла да изоставя това, не бих, не и ако наистина съм единственият еднорог на света. Зная как да живея тук, зная всеки мирис и вкус, и всяко нещо. Какво бих търсила по света освен отново същото?

Но когато най-сетне спря да тича и застина, заслушана в грака на гарги и кавгата на катерички над главата си, тя се запита: „А ако се крият заедно, нейде далеч? Ако се крият и чакат мен?“

От този първи миг на съмнение за нея вече нямаше покой; от момента, в който си представи как напуска своята гора, вече не можеше да стои на едно място, без да иска да е някъде другаде. Подтичваше нагоре-надолу край езерцето си, неспокойна и нещастна. Еднорозите не са орисани да правят избори. Тя казваше „не“ и „да“, и отново „не“, ден и нощ, и за пръв път почувства как минутите пълзят по нея като червеи.

— Няма да тръгна. Това, че хората не са виждали скоро еднорози, не значи, че всички са изчезнали. А и да беше истина, нямаше да тръгна. Аз живея тук.

Накрая обаче тя се събуди посред топлата нощ и каза:

— Да, но веднага.

Втурна се през гората си, като се опитваше да не поглежда и да не помирихва нищо, да не усеща своята пръст под раздвоените си копита. Животните, които се движат в мрака, совите, лисиците и сърните, вдигаха глави, когато минаваше покрай тях, но тя не ги поглеждаше. „Трябва да тръгна бързо — мислеше си — и да се върна

възможно най-скоро. Навярно няма да ми се наложи да отида много далеч. Но дори и да не намеря другите, ще се върна много скоро, веднага щом мога.“

Пътят, който започваше от края на гората ѝ, блестеше като вода под лунните лъчи, ала когато стъпи върху него, далеч от дърветата, почувства колко е корав и дълъг. В оня миг едва не свърна обратно; вместо това обаче пое дълбоко от въздуха на гората, който още се носеше към нея, и го държа в устата си като цвете, толкова дълго, колкото можа.

Дългият път не бързаше за никъде и нямаше край. Минаваше през селца и градчета, равнини и планини, камениста пустош и ливади, поникнали от камъните, но не принадлежеше на никое от тях и не спираше никъде. Теглеше я напред, дърпаше краката ѝ като прилива, тревожеше я, не ѝ позволяваше нито за миг да застине и да се вслуша във въздуха, както бе свикнала. Очите ѝ бяха пълни с прах, а гривата ѝ беше сплъстена и натежала от мръсотия.

В нейната гора времето винаги я бе подминавало; а сега тя бе тази, която минаваше през времето, докато пътуваше. Цветовете на дърветата се променяха, а козината на животните израстваше и отново опадаше; облаците пълзяха или бързаха пред променящите се ветрове, розови и златисти на слънце или оловносиви от бури. Навсякъде, откъдето минеше, търсеше своя народ, ала не откри и следа от него; и във всички езици, които чу по пътя, вече дори не бе останала дума за „еднорог“.

В една ранна утрин, тъкмо когато се канеше да свърне от пътя, за да поспи, тя видя един човек, който копаеше в градината си. Знаеше, че трябва да се скрие, но вместо това замръзна на място и го загледа как работи, докато накрая той се изправи и я видя. Беше дебел и бузите му подскачаха на всяка крачка.

— Ах — възкликна той. — Ах, красавице.

Когато откопча колана си, направи примка от него и тромаво се затътри към нея, тя по-скоро се зарадва, отколкото се уплаши. Мъжът знаеше коя е тя и какво му е писано: да копае репи и да преследва създание, което сияе и може да тича по-бързо от него. Тя избегна първия му замах толкова леко, сякаш полъхът я отвя извън обсега му.

— Навремето ме преследваха със звънчета и знамена — рече му. — Хората знаеха, че единственият начин да ме преследват бе да направят гонитбата толкова дивна, че да се приближа да ги видя. И дори тъй не ме уловиха нито веднъж.

— Трябва да съм се хлъзнал — измърмори мъжът. — Стой мирно, хубавелке.

— Никога не съм разбирала истински — размишляваше еднорогата, докато той се изправяше — какво си мечтаете да направите с мен, щом ме уловите. — Мъжът отново скочи и тя се изплъзна от него като дъжд. — Не мисля, че самите вие знаете.

— Ох, стой, стой, кротко. — Потното лице на мъжа бе окаляно на ивици и той с мъка си поемаше въздух. — Хубава — изпъшка. — Хубава малка кобилка.

— *Кобила?* — Еднорогата изтръби думата толкова пронизително, че мъжът спря да я гони и запуши ушите си с ръце.

— *Кобила?* — попита тя. — За това ли ме вземаш? Това ли виждаш?

— Добро конче — изпъхтя дебелакът. Подпря се на оградата и избърса лицето си. — Ще те изчеша, ще те почистя, ще бъдеш най-хубавата кобилка на света. — И отново посегна с колана. — Ще те закарам на панаира — добави. — Хайде, конче.

— Кон — рече еднорогата. — Ето какво си се опитвал да хванеш. Бяла кобила с грива, осеяна с бодили.

Когато мъжът я приближи, тя закачи колана с рога си, изтръгна го от ръцете му и го запрати от другата страна на пътя в една леха с маргаритки.

— Кон, а? — изпръхтя. — Ето ти кон!

За миг мъжът бе много близо до нея и огромните ѝ очи се взираха в неговите, които бяха мънички, уморени и изумени. После тя се обърна и се втурна по пътя, препускайки толкова вихрено, че онези, които я виждаха, възкликваха:

— Ето *това* е кон! Това е истински кон!

Един старец рече на жена си:

— Това е айрабски кон. Веднъж пътувах на един кораб с айрабски кон.

Оттогава насетне еднорогата отбягваше градовете, даже нощем, освен ако нямаше никакъв начин да ги заобиколи. Дори и тъй,

неколцина мъже я подгониха, само че те винаги преследваха изгубена бяла кобила, без веселото благоговение, което прилягаше на гонитба на еднорог. Идваха с възета и мрежи, и бучки захар за примамка, и подсвирваха, и я наричаха Бес или Нели. Понякога тя забавяше ход достатъчно, за да остави конете им да доловят мириса ѝ, а после ги гледаше как се изправят на задните си крака, завъртат се и хукват назад с ужасените си ездачи. Конете винаги я познаваха.

„Как е възможно? — чудеше се тя. — Предполагам, че бих проумяла, ако хората просто бяха забравили за еднорозите или се бяха променили толкова, че сега ги мразеха и се опитваха да ги убият, когато ги видят. Но да не ги виждат изобщо, да ги гледат и да виждат нещо друго — как изглеждат тогава в очите на другите хора? Как изглеждат за тях дърветата или къщите, или истинските коне, или собствените им деца?“

Понякога си мислеше: „Ако хората вече не разпознават онова, което гледат, значи на света може би още има еднорози, незнани и доволни от това.“

Ала тя знаеше, отвъд надеждата и суетата, че хората са се променили, а с тях и светът, защото еднорозите са си отишли. Въпреки това продължаваше да следва коравия път, макар всеки ден все повече да ѝ се искаше никога да не бе напускала гората си.

Беше следобед, когато пеперудът изпърха от един ветреца и кацна върху върха на рога ѝ. Целият бе кадифен, тъмен и прашен, със златни точки по крилата, тъничък като венчелистче. Танцувайки по рога ѝ, той я приветства с витите си антени.

— Аз съм странстващ комарджия. Драго ми е.

Еднорозата се разсмя за първи път от началото на пътуването си.

— Пеперудчо, какво правиш навън в такъв ветровит ден? — попита го тя. — Ще настинеш и ще умреш дълго преди да ти е дошло времето.

— Смъртта отнема онова, с което човек не би се разделил — отвърна пеперудът, — и оставя онова, с което лесно би се простил. Духай, ветре, бузите пръсни си^[1]. Аз топля длани на огъня на живота и ми олеква всячески. — Той мъждукаше като късче здрач върху рога ѝ.

— Знаеш ли какво съм, пеперудчо? — попита еднорозата с надежда и пеперудът рече:

— Да, превъзходно, ти си търговец на риба^[2]. Ти си всичко за мен, ти си моето слънце, побеляла и стара, натежала от сън, моята саламуренолика, охтичава Мери Джейн.

Той замълча за миг, трепкайки с крилца срещу вятъра, и добави разговорливо:

— Твоето име е златно звънче, окачено в сърцето ми. Бих пръснал тялото си на късове да те назова по име веднъж.

— Тогава кажи името ми — примоли му се еднорогата. — Ако го знаеш, кажи ми го.

— Румпелшилцхен^[3] — изстреля той щастливо. — Падна ми! Нема за тебе медал. — Стрелкаше се и блещукаше върху рога ѝ, пеейки:

— Няма ли да се завърнеш, Бил Бейли, няма ли да се завърнеш, където някога не можел да отиде. Плюй си на ръцете, Уинсоки, отиди и улови падаща звезда. Глината не мърда, но кръвта пътува, юначага ще ми викат всички, ми се струва. — В мекото сияние на рога ѝ очите му блестяха алени.

Еднорогата въздъхна и продължи да пристъпва уморено, едновременно развеселена и разочарована. „Тъй ти се пада — рече си. — Не си тъй глупава, че да очакваш пеперуд да знае името ти. Те помнят само песни и поезия, и каквото дочуят. Желаят ти доброто, но все оплитат нещо. А и защо не? Нали умират толкова скоро.“

Пеперудът се пъчеше пред очите ѝ, тананикайки „Раз, два, три о’лиъри“, докато се въртеше; напяваше „Не, няма, гниеща утеха, да гледам по самотен път. Понеже, о, какви прокълнати минути отмерва оня, що в друг е влюбен, ала се съмнява^[4]. Побързай, Радост, и ела с дружина от безумия безмерни, чийто командир съм аз, които ще се разпродават три дни само с лятно намаление. Обичам те, обичам те, ах, ужасът, ужасът, и къш оттука, вещице^[5], дим да те няма, наистина си си избрала лошо място да си куца, върба, върба, върба.“ Гласчето му звънтеше в главата на еднорогата като сребърни монети.

Той пътува с нея до края на гаснещия ден, но щом слънцето залезе и небето загъмжа от розови риби, излетя от рога ѝ и увисна във въздуха пред нея.

— Трябва да хвана бързия влак — осведоми я учтиво. На фона на облаците тя видя, че по кадифените му крила изпъкваха фини черни вени.

— Сбогом — отвърна му. — Надявам се да чуеш още много песни. — Което бе най-добрият хрумнал ѝ начин да каже довиждане на един пеперуд. Ала вместо да я остави, той запърха над главата ѝ; изведнъж изглеждаше не тъй енергичен и даже малко неспокоен в синкавия вечерен въздух.

— Отлитай — подкани го тя. — Твърде студено е да си навън.

Но пеперудът още се бавеше, тананикайки си.

— Яздят она кон, който наричате Македонай — изхъмка той разсеяно; а после добави, много отчетливо:

— Еднорог. Старофренски: „уникорне“. Латински: „уникорнис“. Буквално „с един рог“: „унус“, „един“, и „корну“, „рог“. Митично животно, което прилича на кон с един рог. Готвач съм аз, смел капитан, на брига^[6] „Нанси“ пръв помощник. Някой тук да е виждал Кели?

Той се развъртя наперено и щастливо из въздуха и първите светулки запримигваха около него с почуда и сериозни съмнения.

Еднорогата така се смая и зарадва най-сетне да чуе името си, че пренебрегна подмятането за коня.

— О, ти ме познаваш! — извика тя и полъхът на радостта ѝ го отвя на десет метра. Когато той прилетя с олюляване обратно, тя го замоли:

— Пеперудчо, ако наистина знаеш коя съм, кажи ми дали си виждала други като мен, кажи ми накъде да тръгна, за да ги намеря. Къде са отишли?

— Пеперудчо, пеперудчо, къде ли да се скрия? — пропя той в чезнещата светлина. — Два шута, лют и благ, явяват се пред нас^[7]. О, Господи, в обятията ми да беше любовта, а аз — в леглото си отново.

Той пак кацна върху рога ѝ и тя почувства треперенето му.

— Моля те — рече му. — Всичко, което искам да знам, е, че някъде по света има други еднорози. Пеперудчо, кажи ми, че още има други като мен, и ще ти повярвам и ще се върна в гората си. Толкова дълго ме нямаше, а обещах да се прибера скоро.

— През планините на луната — поде пеперудът, — по Долината на сянката, язди, дръзко язди.

После внезапно спря и заговори със странен глас:

— Не, не, слушай, не слушай мен, слушай. Можеш да откриеш народа си, ако си смела. Те минаха по всички пътища много отдавна, а Червеният бик препускаше зад тях и заличаваше следите им. И нека

смут не те наляга, но не допускай половинчата безопасност. — Крилата му докоснаха кожата на еднорогата.

— Червеният бик? — попита тя. — Какво е Червеният бик?

Пеперудът запя:

— Ела след мен. Ела след мен. Ела след мен. Ела след мен.

После обаче буйно разтърси глава и задекламира:

— Първородният бик е величествен, а рогата му са рога на див бивол. С тях ще изтласка народите, всички народи, до краищата на земята. Слушай, слушай, слушай бързо.

— Слушам! — извика еднорогата. — Къде е народът ми и какво е Червеният бик?

Ала пеперудът се стрелна край ухото ѝ със смях.

— Сънувам кошмари, в които пълзя като гъсеница по земята — пееше той. — Кученцата, Трей, Бланш, Сю, те джафкат по мен, змийчетата, те съскат по мен, просяците идват в града. Най-накрая идват и мидите.

Още миг продължи да танцува в сумрака пред нея; сетне се отдалечи с потрепване във виолетовите сенки край пътя, напявайки предизвикателно „Или ти, или аз, мушице! Ръка за ръка за ръка за ръка за ръка...“ Еднорогата го зърна за последно като мъждукащо пърхане между дърветата, но очите ѝ можеше да са я заблудили, защото нощта вече бе пълна с криле.

„Поне ме позна — помисли си тъжно. — Това значи нещо.“ И си отговори: „Не, то значи само, че някой някога е написал песен за еднорози, или стихотворение. Но този Червен бик. Какво ли искаше да каже с него? Друга песен, навярно.“

Тя бавно пое напред и нощта я обгърна плътно. Небето бе ниско, почти чисто черно, освен петънцето от жълтеещо сребро там, където луната се носеше в раван зад гъстите облаци. Еднорогата тихо си пееше песен, която много отдавна бе чула от една девойка в гората си.

*В обувката ми ще живеят котка и врабец,
преди да заживея аз със теб.*

*И рибите от крачене ще хванат тен,
преди да се завърнеш ти при мен.^[8]*

Не разбираше думите, но песента я накара да си спомни с копнеж за дома си. Струваше ѝ се, че е чула есента да залюлява брезите в мига, в който бе стъпила върху пътя.

Накрая легна върху студената трева и заспа. От всички диви твари еднорозите са най-предпазливи, но заспят ли веднъж, спят дълбоко. Въпреки това, ако не бе сънувала дома си, със сигурност щеше да се събуди от звука на приближаващите се в нощта колела и звъntenето, макар колелата да бяха увити в парцали, а звънчетата — във вълна. Ала тя бе много далеч, отвъд мястото, до което можеше да стигне тихият звън, и не се събуди.

Фургоните бяха девет, всеки един загърнат в черно и теглен от строен черен кон, всеки един оголващ решетки, прилични на зъби, когато вятърът вееше през черните драперии. Набита старица караше челния фургон, а върху забулените му страни висяха табели с голям надпис „СРЕДНОЩНИЯТ КАРНАВАЛ НА МАМА ФОРТУНА“ и отдолу, с по-мънички букви, „Създанията на нощта, изкарани на светлина“.

Когато първият фургон се изравни със спящата еднорога, старицата внезапно дръпна юздите на коня си. Другите фургони също спряха и безмълвно зачакаха, а тя се метна на земята с грозна грация. Плъзна се към еднорогата и се визира дълго в нея. Накрая отрони:

— Виж ти. Виж ти, виж ти, моя стара черупка-сърце. Пък си мислех, че съм видяла последния. — Гласът ѝ оставяше дъх на мед и барут във въздуха.

— Само ако знаеше — оголи тя в усмивка зъби камъчета. — Но не мисля, че ще му кажа.

Погледна назад към черните фургони и щракна два пъти с пръсти. Кочияшите на втория и третия фургон слязоха и се приближиха. Единият бе нисък, мургав и студен, като нея; другият бе висок и слаб, с изражение на непоколебимо недоумение. Носеше стар черен плащ и имаше зелени очи.

— Какво виждаш? — попита старицата ниския мъж. — Рук, какво виждаш да лежи тук?

— Умрял кон — отговори той. — Не, не е умрял. Дай го на мантикора или на дракона. — Хихикането му звучеше като драсване на клечки кибрит.

— Глупак — рече му Мама Фортуна. После се обърна към другия:

— Ами ти, вълшебнико, ясновидецо, чудотворецо? Какво виждаш ти с магьосническото си зрение? — Тя се присъедини към скриптящия гръмогласен смях на Рук, но млъкна, щом видя, че високият мъж продължава да се визира в еднорогата.

— Отговори ми, жонгльор такъв! — изръмжа тя, но мъжът не обърна глава. Старицата я обърна вместо него, извъртайки брадичката му с ръка, подобна на морски рак. Той сведе очи пред жълтия ѝ взор.

— Кон — промърмори. — Бяла кобила.

Мама Фортуна дълго го гледа.

— И ти си глупак, магьоснико — изкикоти се тя най-накрая. — Но по-лош глупак от Рук, и по-опасен. Той лъже само от алчност, но ти лъжеш от страх. Или е доброта?

Мъжът не отговори и Мама Фортуна се разсмя сама.

— Тъй да е — рече тя. — Бяла кобила. Искам я за Карнавала. Деветата клетка е празна.

— Ще ми трябва въже — каза Рук. Той се канеше да се обърне, но старицата го спря.

— Единственото въже, което може да я удържи — рече му тя, — ще да е онова, с което старите богове вързали вълка Фенрис^[9]. То било изпредено от рибешки дъх, птича слюнка, женска брада, мяукането на котка, сухожилията на мечка и още нещо. Сетих се — основите на планини. Понеже нямаме нито един от тия елементи, нито пък джуджета, които да ни ги сплетат, ще трябва да се справим както можем с челичени решетки. Ще я омагьосам да спи, ей така. — И ръцете на Мама Фортуна започнаха да плетат нощния въздух, докато тя мърмореше неприятни думи в гърлото си. Когато завърши заклинанието, около еднорогата се носеше мирис на светкавица.

— Сега я вкарайте в клетката — нареди старицата на двамата. — Ще спи до изгрев слънце, каквато и дандания да вдигате — освен ако, в привичната си глупост, я пипнете с ръце. Разглобете деветата клетка и я постройте около нея, но внимавайте! Ръката, която даже леко се допре до гривата ѝ, веднага ще се превърне в магарешко копито, както си го заслужава.

Тя отново се втренчи насмешливо във високия слаб мъж.

— Фокусчетата ще ти бъдат още по-трудни от сега, вълшебнико — изхриптя насреща му. — Захващайте се за работа. До зори не остава много.

Когато бе достатъчно далеч да не ги чува, потъвайки отново в сянката на фургона си, сякаш бе излязла само да изкука часа, мъжът на име Рук се изплю и любопитно отбеляза:

— Чудя се какво тревожи старата сепия. Какво толкоз, ако пипнем звяра?

Магьосникът му отговори толкова тихо, че думите му почти не се чува.

— Допирът на човешка ръка ще я пробуди и от най-дълбокия сън, дори дяволът да я е омагьосал. А Мама Фортуна не е дяволът.

— Искане да си мислим, че е — подигра се смуглият мъж. — Магарешки копита! Бляяя! — Но пъкна ръце дълбоко в джобовете си. — Защо да се разваля магията? Това е една дърта бяла кобила.

Ала магьосникът вече крачеше към последния черен фургон.

— Побързай — подвикна той през рамо. — Скоро ще е ден.

Отне им остатъка от нощта да разглобят деветата клетка, решетките, пода и покрива, а после отново да ги сглобят около спящата еднорога. Рук тъкмо дърпаше вратата, за да се убеди, че е здраво заключена, когато сивите дървета на изток изкипяха и еднорогата отвори очи. Двамата мъже припряно се отдалечиха, но високият магьосник погледна назад тъкмо навреме, за да види как тя се изправя на крака и се вторачва в железните решетки, с приведена глава, полюляваща се като главата на стара бяла кобила.

[1] „Духай, ветре, бузите пръсни си“ — Уилям Шекспир, „Крал Лир“, действие 3, сцена 1 — бел.пр. ↑

[2] „Да, превъзходно, ти си търговец на риба“ — Уилям Шекспир, „Хамлет“, действие 2, сцена 2; по превода на Гео Милев — бел.пр. ↑

[3] Румпелшилцхен — приказен герой, който може да бъде победен само ако някой отгатне името му — бел.пр. ↑

[4] „Понеже, о, какви прокълнати минути отмерва она, що в друг е влюбен, ала се съмнява“ — Уилям Шекспир, „Отело“, действие 3, сцена 3 — бел.пр. ↑

[5] „Къш оттука, вещице“ — Уилям Шекспир, „Макбет“, действие 1, сцена 3; по превода на Валери Петров — бел.пр. ↑

[6] Бриг — вид двумачтов кораб — бел.пр. ↑

[7] „Два шута, лют и благ, явяват се пред нас“ — Уилям Шекспир, „Крал Лир“, действие 1, сцена 4; по превода на Любомир Огнянов — бел.пр. ↑

[8] Стиховете в книгата преведоха Богдана Кайцанова-Соколов, Анна Антонова, Желяна Пеева и Николай Светлев. ↑

[9] Фенрис — в скандинавската митология — исполинският вълк, комуто било предречено, че ще погълне слънцето при залаза на света — бел.пр. ↑

ГЛАВА ВТОРА

На дневна светлина деветте черни фургона на Среднощния карнавал изглеждаха по-малки и вместо да всяват страх, лежаха наоколо като крехки сухи листа. Драпериите им бяха изчезнали и сега ги окичваха унили черни флагове, изрязани от одеяла, и къси черни панделки, потрепващи на лекия ветрец. Бяха подредени по странен начин сред обрасло с шубраци поле: петоъгълник от клетки, обрамчил в себе си триъгълник, в чийто център, като някаква буца, стърчеше фургонът на Мама Фортуна. Само той още носеше черното си було, покрито онова, което се таеше вътре. Мама Фортуна не се виждаше никъде.

Мъжът на име Рук бавно развеждаше пръсната група селяни от клетка на клетка и обсъждаше със сериозен тон зверовете вътре.

— Това тук е мантикорът. Глава на човек, тяло на лъв, опашка на скорпион. Уловен е посред нощ, докато се е хранил с върколаци, за да подслади дъха си. Създанията на нощта, изкарани на светлина. Ето го и дракона. От време на време издиша огън — най-често по хора, които го ръчкаят с пръчка, момченце. Вътре в него е истински ад, но кожата му е толкова студена, че пари. Драконът говори седемнайсет езика зле и е предразположен към подагра. Сатирът. Дами, внимавайте. Истински пакостник. Уловен е при необичайни обстоятелства, които след края на представлението можем да разкрием единствено на господата, срещу символична такса. Създанията на нощта.

Застанал до клетката на еднорогата, която бе една от вътрешните три, високият магьосник наблюдаваше шествието около петоъгълника.

— Не би трябвало да съм тук — довери ѝ той. — Старицата ме предупреди да стоя далеч от теб.

Той се засмя доволно.

— Тя не спира да ми се подиграва, откакто съм с нея, но през цялото това време я карам да се чувства неспокойна.

Еднорогата едва ли го чу. Тя непрекъснато се въртеше в затвора си, а тялото ѝ бягаше от допира на железните решетки наоколо.

Нямаше създание на нощта, което да обича студено желязо, и макар че еднорогата можеше да издържи на присъствието му, смъртоносният му мирис сякаш превръщаше костите ѝ в пясък, а кръвта ѝ — в дъжд. Решетките на клетката ѝ явно бяха защитени със заклинание, защото не спираха да си шептят злоещо с ноктести, потракващи гласчета. Тежкия катинар се кискаше и виеше като побъркана маймуна.

— Кажи ми какво виждаш — помоли я магьосникът така, както го бе попитала Мама Фортуна. — Огледай легендарните си побратими и кажи какво виждаш.

Металният глас на Рук кънтеше в сумрачния следобед.

— Пазителят на портите на долния свят. Триглав и облечен в кожух от усойници, както виждате. Забелязан за последно в нашия свят във времената на Херкулес, който го изкарал навън под мишница. Но ние го прилъгахме отново на светло с обещания за по-добър живот. Цербер. Вгледайте се в тия шест измамани червени очи. Някой ден може отново да погледнете в тях. А тук е Мидгардският змей. Насам.

Еднорогата се взираше през решетките в животното в клетката. Широко отворените ѝ очи гледаха невярващо.

— Но това е просто куче — прошепна тя. — Гладно, нещастно куче, което си има само една глава и никакъв кожух. Горкото създание. Как би могъл някой да го сбърка с Цербер? Всички ли са слепи?

— Виж отново — рече магьосникът.

— И сатирът — продължи еднорогата. — Та той е маймуна, стара маймуна с усукан крак. Драконът е крокодил — по-скоро ще избълва плавей, отколкото пламък. А великият мантикор е лъв — един чудесен лъв, но с нищо по-чудовищен от останалите. Не разбирам.

— Държи целия свят в навивките си — нареждаше Рук.

А магьосникът повтори:

— Виж отново.

И тогава, сякаш очите ѝ започваха да свикват с мрака, еднорогата видя очертанията на втора фигура във всяка клетка. Те се извисяваха страховито над пленниците на Среднощния карнавал и в същото време бяха свързани с тях — буреносни химери, родени от зрънце истина. Ето го мантикора: с гладни очи и олигавена паст, ревящ, така извил смъртоносната си опашка, че отровното жило се поклащаше над самото му ухо — и ето го лъва: дребен и нелеп на фона му. Но въпреки това те бяха едно и също създание. Еднорогата удивено тупна с копито.

Така беше и в останалите клетки. Сянката дракон отвори паст и изсъска безобиден пламък към зяпачите, за да ги накара да ахнат и да се свият от страх, адското куче с козина от змии зави, сипейки тройни клетви и прокоби към измамниците си, а сатирът докуцука похотливо до решетките и прикани младите момичета към немислими удоволствия, направо тук пред всички. Крокодилът, маймуната и унилото куче постепенно избледняха на фона на изумителните привидения, докато сами не се превърнаха в сенки дори в незаблудените очи на еднорогата.

— Странно вълшебство е това — промълви тя. — В него има повече мисъл, отколкото магия.

Магьосникът се засмя, видимо удовлетворен и облекчен.

— Добре казано. Много добре казано. Знаех си, че старата грозница няма да те заслепи с тия заклинания за жълти стотинки.

Гласът му зазвуча сурово и тайнствено.

— Вече направи третата си грешка — каза, — а това е поне с две повече, отколкото може да си позволи уморена, стара шарлатанка като нея. Моментът приближава.

— Моментът приближава — разказваше на тълпата Рук, сякаш бе чул думите на магьосника. — Рагнарок. В онзи ден, когато боговете рухнат, Змеят на Мидгард ще изплюе ураган от жлъч право в самия Тор, докато той се строполи като отровена муха. И тъй той чака Съден ден, сънувайки дела си отреден. Дали е тъй, недейте пита мен. Създанията на нощта, изкарани на светлина.

Нещо змийско изпълваше цялата клетка. Нямахше ни глава, ни опашка — бе само талаз от мръсен мрак, търкалящ се от единия до другия край на клетката и оставящ място само за гръмовното си дихание. Единствено еднорогата видя свитата в ъгъла озлобена боа; по всяка вероятност потънала във фантазии за собствения си Страшен съд над Среднощния карнавал. В сянката на Змея обаче тя изглеждаше дребна и бледа като призрака на червей.

Един учуден зяпач вдигна ръка и попита Рук:

— Ако таз гигантска змия наистина се е навила около света, както разправяш, как тъй имате парче от нея във фургона си? И ако мож' разтърси морето само с едно протягане, що я спира да изпълзи оттук, понесла цялото туй зрелище кат' огърлица?

Чу се мърморене в знак на съгласие и някои от шептящите предпазливо заотстъпваха назад.

— Радвам се, че ме попита, приятелю — отвърна Рук навъсено. — Всъщност, Мидгардският змей обитава нещо като друго място, друго измерение. Затуй обикновено е невидим, но довлечен в нашия свят — както Тор го е примамил някога — се откроява ясно като мълния, също дошла от другаде, където може би изглежда съвсем различно. Естествено, той може да се разбеснее, ако разбере, че част от корема му е изложена на показ всеки ден, даже и в неделя, в Среднощния карнавал на Мама Фортуна. Ама той и хабер си няма. Има си други неща, за които да мисли, освен за пъпа си, и ние поемаме риска — както правите и всички вие — да се възползваме от продължителното му спокойствие. — Последната дума източи и разтегли, сякаш месеше тесто, и слушателите му се засмяха предпазливо.

— Заклинания илюзии — каза еднорогата. — Тя не може да създава неща.

— Нито пък истински да ги променя — добави магьосникът. — Мижавите ѝ умения са в маскировката. И дори те нямаше да ѝ се удават, ако не беше готовността на тия лапнишарани, тия будали, да вярват на онова, което иска най-малко усилия. Тя не може да превърне каймака в масло, но може да създаде мантикор от лъва за очите, които искат да видят мантикор — очи, които иначе биха взели истинския мантикор за лъв, дракона за гуцер, а Мидгардския змей за земетресение. И еднорогата за бяла кобила.

Еднорогата се спря напред бавната си, отчаяна обиколка на клетката и за първи път осъзна, че магьосникът разбира езика ѝ. Той се усмихна и тя видя, че лицето му е ужасяващо младо за възрастен човек, необходимо от времето, ненавестено от мъка и мъдрост.

— Познавам те — каза той.

Решетките помежду им шепнеха лукаво. Рук беше повел тълпата към вътрешните клетки.

Еднорогата попита високия мъж:

— Кой си ти?

— Наричат ме Шмендрик Магьосника — отвърна той. — Надали си чувала за мен.

Еднорогата се канеше да му обясни, че няма как да е чувала за който и да е вълшебник, но нотките на тъга и доблест в гласа му я спряха.

— Забавлявам посетителите, докато се събират за представлението — каза той. — Мънички магийки, фокусничество — цветята правя на цървули, цървулите — на цаца, бръцолевя убедително и намеквам, че съм способен и на по-зловещи чудеса, стига да искам. Не е кой знае каква работа, но съм имал и по-лоши, а някой ден ще имам по-хубава. Това не е краят.

Но гласът му накара еднорогата да се чувства сякаш я чака вечен плен, и тя поднови обиколката на клетката; не спираше, за да не позволи на ужаса от прътите наоколо да пръсне сърцето ѝ. Рук бе застанал пред клетка, чийто единствен обитател беше малък кафяв паяк, плетящ ефирна паяжина между решетките.

— Арахна от Лидия — каза на тълпата. — Несъмнено най-великата плетачка на света — съдбата ѝ е доказателство за това. Имала е лошия късмет да победи богинята Атина в надпревара по тъкане. Атина не обичала да губи и затова сега Арахна е паяк, който твори само за Среднощния карнавал на Мама Фортуна, и то при специални уговорки. Огнен вътък и основа от сняг, никога два пъти същите пак. Арахна.

Паяжината беше опъната върху стан от железни решетки. Бе съвсем проста и почти безцветна, освен в онези мигове, в които паякът притичваше по нея, за да поправи някоя от нишките, и тя потрепваше с цветовете на дъгата. Въпреки това притегляше погледите на публиката — и на еднорогата — напред, назад и все по-дълбоко, докато започнеше да им се струва, че се взират в огромни цепнатини, черни пукнатини, които се разширяваха неумолимо, ала нямаше да разкъсат света, поне докато паяжината на Арахна го държеше в едно цяло. Еднорогата се отърси от илюзията с въздишка и отново видя истинската паяжина. Бе съвсем проста и почти безцветна.

— Не е като другите — каза тя.

— Не е — неохотно се съгласи Шмендрик. — Но Мама Фортуна няма заслуга за това. Разбираш ли, Арахна вярва. Самата тя вижда тези плетеници и ги смята за свое дело. За магия като тая на Мама Фортуна вярата е от огромно значение. Ха, ако тия умници се уморят да се

удивляват, от цялото ѝ магьосничество няма да остане нищо, освен звука от риданието на паяк. И никой няма да го чуе.

Еднорогата не искаше да поглежда към паяжината отново. Тя обърна глава към най-близката клетка и изведнъж усети как дъхът в тялото ѝ се превръща в студено желязо. Вътре, върху дъбов прът, клечеше твар с тяло на огромна бронзова птица и лице на старица, свита и смъртоносна като ноктите, с които стискаше дървото. Ушите ѝ бяха рунтави и закръглени като на мечка; а по люспестите ѝ рамене, преплетена с блестящите остриета на перата ѝ, се спускаше коса с цвета на лунна светлина, гъста и жизнена около изпълненото с омраза лице. Цялата блещукаше, ала погледнеше ли я, човек усещаше как светлината напуска небето. Когато зърна еднорогата, тя издаде странен звук, подобен на съскане и кикот в едно.

Еднорогата промълви:

— Тази е истинска. Харпията Келаено.

Лицето на Шмендрик бе добило цвета на овесена каша.

— Старата я хвана случайно — прошепна той, — в съня ѝ, както залови и теб. Истинско злощастие — и двете знаят, че е така. Уменията на Мама Фортуна стигат колкото да държи чудовището в плен, но самото му присъствие тъй омаломощава всичките ѝ заклинания, че съвсем скоро вещицата няма да има сили дори да изпържи яйце. Въобще не ѝ трябваше да го прави, не трябваше да се захваща с истинска харпия, с истинска еднорога. Истината стопява магията ѝ, винаги, но тя непрестанно се мъчи да я превърне в свой роб. Ала този път...

— Посестрима на дъгата, вярвате или не — чува гласа на Рук да реве магарешки към удивените зрители. — Името ѝ означава „Мрачната“, тази, чиито криле смрачават небето пред буря. Тя и двете ѝ сестри почти уморили от глад цар Финей, като крадели и омърсявали храната му, преди да я изяде. Но синовете на Северния вятър ги накарали да престанат, нали така, красавице моя?

Харпията не издаде нито звук, а Рук се ухили и сам заприлича на клетка.

— Тя се отбраняваше по-свирепо от всички останали, взети заедно — продължи той. — Бе все едно се опитваш да вържеш ада с косъм, но дори това не може да се опре на могъществото на Мама

Фортуна. Създанията на нощта, изкарани на светлина. Поли иска бисквитка?

Няколко души в тълпата се засмяха. Ноктите на харпията така се впиха в пръта, че дървото проплака.

— Трябва да си на свобода, когато тя се освободи — каза магьосникът. — Не трябва да те заварва пленена.

— Не смея да докосна желязото — отговори еднорогата. — Рогът ми може да отключи катинара, но няма как да стигна до него. Не мога да се измъкна.

Цялата трепереше в ужас от харпията, но гласът ѝ бе спокоен.

Шмендрик Магьосника се изпъна с няколко пръста повече, отколкото еднорогата смяташе за възможно.

— Не бой се от нищо — поде той гръмко. — Под целия ми тайнствен вид се крие чувствително сърце.

Но го прекъсна приближаването на Рук и следващите го селяни, сега далеч по-тихи от мърлявата шайка, която се бе присмивала на мантикора. Магьосникът се отдалечи бързешком, подвиквайки тихо:

— Не се плаши, Шмендрик е с теб. Не прави нищо, докато не ти дам знак!

Гласът му достигна до еднорогата тъй слаб и самотен, че тя не бе сигурна дали наистина го чу, или само усети лекото му докосване.

Смрачаваше се. Тълпата застана пред клетката ѝ и занадзърта вътре със странна стеснителност.

— Еднорогът — каза Рук и отстъпи встрани.

Тя чу как се разтуптяват сърца, как прииждат сълзи и как дъхът се връща обратно, ала никой не продума. От тъгата, загубата и сладостта, изписани на лицата им, тя разбра, че са я познали, и прие копнежа им като знак за почит. Помисли си за прабабата на ловеца и се зачуди какво ли е да остарееш и да плачеш.

— Повечето представления — каза Рук след известна пауза — ще свършат тук, защото какво биха показали след истински еднорог? Но Среднощният карнавал на Мама Фортуна е приготвил още една мистерия — демон, по-разрушителен от дракона, по-уродлив от мантикора, по-отблъскващ от харпията и несъмнено по-въздействащ от еднорога.

Той махна с ръка към последния фургон и черните драперии започнаха да се разтварят с гърчене, въпреки че никой не ги дърпаше.

— Ето я! — извика Рук. — Вижте последната, Самия свършек! Вижте Ели!

Вътре в клетката мракът бе по-гъст от вечерния, а студът шаваше зад решетките като жива твар. Нещо в него се размърда и еднорогата видя Ели — стара, кокалеста, дрипава жена, която се бе свила и се поклащаше, протегнала ръце, за да се сгрее на несъществуващ огън. Изглеждаше толкова крехка, че мракът трябваше да я е смазал с тежестта си, и толкова самотна и безпомощна, че зрителите трябваше да са се втурнали да я освободят от жалост. Вместо това те започнаха безмълвно да отстъпват, сякаш Ели се промъкваше след тях. А тя дори не ги поглеждаше. Седеше в тъмнината и си напяваше със скърцащ глас, който звучеше като трион, режещ дърво, и като дърво, готово да падне.

*Откъснатото пак ще порасте,
погубеното оживява,
откраднатото нейде още е —
отминалото не остава.*

— Не изглежда нищо особено, нали? — попита Рук. — Но няма герой, който да ѝ устои, няма бог, който да я надвие, няма магия, която да я удържи отвън — или вътре, защото тя не е наш затворник. Дори в този миг, в който я виждате тук, тя крачи сред вас, докосва и откъсва. Защото Ели е Старостта.

Студът от клетката се протегна към еднорогата и от докосването му тя окуця и отмаля. Усети как започва да се съсухря, да линее, как красотата я напуска с всеки дъх. Грозотата увисна на гривата ѝ, приведе главата ѝ, проскуба опашката ѝ, изсмука тялото ѝ, оглозга козината ѝ, опустоши ума ѝ със спомени за онова, което е била някога. Някъде наблизко харпията отново нададе ниския си, жаден крясък, но този път еднорогата охотно би се сгушила в сянката на бронзовите ѝ криле, за да се скрие от последния демон. Песента на Ели стържеше сърцето ѝ.

На сушата умират морските чеда,

*по мекото ботуш минава.
Дареното изгаря не една ръка —
отминалото не остава.*

Представлението бе свършило. Зрителите се измъкваха тихо — никой от тях самичък, а по двойки или на групички, непознати, хванати ръка за ръка, често извъръщащи глава да видят дали Ели не ги преследва.

Рук се провикна жално:

— Няма ли господата да изчакат, за да чуят историята за сатира? — И киселият му смях се понесе след бавните бегълци. — Създанията на нощта, изкарани на светлина!

Хората си проправяха път през сгъстяващия се въздух, покрай клетката на еднорогата и все по-далеч, натирени към домовете си от лаещия смях на Рук и песента на Ели.

„Това е илюзия — каза си еднорогата. — Илюзия е“ — и някак намери сили да повдигне натежала от смърт глава, за да се взре дълбоко в мрака на последната клетка и да види там не Старостта, а самата Мама Фортуна да се протяга, кикоти и спуска на земята с прежната си зловеца лекота. Тогава еднорогата разбра, че не е станала смъртна, нито е погрозняла, ала не се почувства красива отново. „Може би и това е илюзия“ — помисли си уморено.

— Хареса ми — каза Мама Фортуна на Рук. — Винаги е така. Изглежда просто не мога без тръпката на сцената.

— По-добре провери проклетата харпия — отвърна ѝ Рук. — Този път усетих как се опитва да се измъкне. Все едно съм въжето, което я държи, и тя ме развързва.

Той потръпна и снижи глас.

— Отърви се от нея — изграчи. — Преди да ни е разпиляла из небето като кървави облаци. През цялото време мисли за това. Мога да я усетя как го мисли.

— Замълчи, глупако! — Гласът на вещицата звучеше свирепост от страх. — Мога да я превърна във вятър, ако избяга, или пък в сняг, или в мелодия от седем ноти. Но съм решила да я задържа. Няма друга вещица на света, която да държи харпия в плен, и няма и да има. Ще я

задържа, ако ще всеки ден да трябва да я храня с парче от черния ти дроб.

— Много мило — каза Рук. Той се отдръпна боязливо от нея и попита:

— А ако иска само твоя дроб? Какво ще правиш тогава?

— Пак ще ѝ дам твоя — отвърна му Мама Фортуна. — Няма да забележи разликата. Харпиите не са умни.

Останала сама под лунната светлина, старата жена се носеше тихо от клетка на клетка, почукваше по ключалките и побутваше заклинанията си, все едно е домакиня, която проверява колко узрели са пъпешите на пазара. Когато стигна до клетката на харпията, чудовището я посрещна с писък, остър като копие, и разпери крилете си в целия им ужасяващ блясък. За момент на еднорогата ѝ се стори, че решетките на клетката се загърчват и потичат като дъжд; но Мама Фортуна щракна със сухите си като клонки пръсти и те отново станаха железни, а харпията се сви на клона си и зачака.

— Още не — каза вещицата. — Още не.

Двете бяха впили една в друга напълно еднакви очи. Мама Фортуна каза:

— Моя си. Ако ме убиеш, си моя.

Харпията не помръдна, но облак угаси луната.

— Още не — повтори Мама Фортуна и се обърна към клетката на еднорогата.

— Е — рече тя със сладкия си кадифен глас, — успях да те уплаша за момент, а?

Смехът ѝ прозвуча като змии, пълзящи в тиня. Тя пристъпи поблизо.

— Каквото и да разправя твой приятел, магьосникът — продължи, — явно все пак владее някаква нищожна магия. За да накараш една еднорога да се чувства стара и отблъскваща, ти трябва поне малко умения, смея да твърдя. Ами Мрачната — да не би да я държа в плен със заклинание за жълти стотинки? Никой преди мен...

— Не се хвали, стара жено — прекъсна я еднорогата. — Смъртта ти седи в онази клетка и те слуша.

— Така е — отвърна ѝ спокойно Мама Фортуна. — Но аз поне знам къде е. А ти беше тръгнала да търсиш своята.

Тя отново се засмя.

— И нея я знам къде е. Но ти спестих срещата и трябва да си ми благодарна за това.

Забравила къде се намира, еднорогата се притисна в решетките. От допира я заболя, но тя не се отдръпна.

— Червеният бик — каза. — Къде мога да го намеря?

Мама Фортуна пристъпи съвсем близо до клетката и измърмори:

— Червеният бик на крал Хагард. Значи си чувала за него. — Оголи два зъба в усмивка и продължи:

— Е, той няма да те има. Ти си моя.

Еднорогата поклати глава и кротко ѝ отвърна:

— Знаеш, че не е тъй. Освободи харпията, докато още има време, освободи и мен. Задръж клетите сенки, ако искаш, но нас пусни.

Безжизнените очи на вещицата изведнъж лумнаха толкова диво, че една дрипава дружина лунни пеперуди, тръгнала на нощна веселба, запърха право към тях и се разсипа в снежнобяла пепел.

— По-скоро ще се откажа от шоубизнеса — изръмжа тя. — Да се влача из вечността, помъкнала самосътворените си страшилища — мислиш ли, че за *това* съм мечтала, като бях млада и зла? Смяташ ли, че избрах това мижаво магьосничество, пръкнало се от простотията, само защото не познавам истинското вещерство? Правя разни фокуси с кучета и маймуни, защото не мога да пипна тревата, но зная разликата. А сега ти искаш от мен да се лиша от гледката, която си, от присъствието на могъществото ти. Казах на Рук, че ако ми се наложи, ще храня харпията с черния му дроб, и тъй и ще направя. А за да задържа теб, ще взема приятеля ти Шмендрик и ще...

Гневът стопи речта ѝ в ломотене и накрая в мълчание.

— Като сме заговорили за черни дробове — обади се еднорогата. — Истинската магия не се създава, като жертваш нечий чужд дроб. Трябва да изтръгнеш своя и да не очакваш да си го получиш обратно. Истинските вещици знаят това.

Няколко песъчинки се търкулнаха по бузата на Мама Фортуна, докато тя гледаше еднорогата. Всички вещици плачат така. Тя се завъртя и забърза към фургона си, но внезапно пак се обърна и се ухили с чакълената си усмивка.

— Обаче успях да те измамя два пъти — каза. — Да не си помисли, че онези зяпльовци са те познали без помощта ми? Не, трябваше да ти дам вид, който ще разберат, и рог, който ще забележат.

В днешно време е нужна евтина карнавална вещица, за да накараш хората да различат истинския еднорог. За теб ще е много по-добре да останеш с мен, макар и в лъжлив облик, защото в целия този свят само Червеният бик ще те познае, когато те зърне.

Тя потъна във фургона си, а харпията отново пусна луната да се покаже.

ГЛАВА ТРЕТА

Шмендрик се върна малко преди зазоряване, плъзгайки се между клетките тихо като вода. Единствено харпията издаде звук, докато минаваше покрай нея.

— Не можах да се измъкна по-рано — каза на еднорогата. — Накарала е Рук да ме наблюдава, а той почти не спи. Но аз му зададох гатанка, а на него винаги му отнема цяла нощ да ги отгатне. Следващия път ще му кажа някой виц и ще има занимавка за седмица напред.

Еднорогата стоеше посивяла и тиха.

— Направена ми е магия — рече тя. — Защо не ми каза?

— Мислех, че знаеш — отвърна ѝ той ласкаво. — В края на краищата, не се ли учуди как така те разпознават?

След това се усмихна, което леко го състари.

— Не, разбира се, че не. Ти не би се учудила за това.

— Досега никога не са ме омагьосвали — отрони еднорогата и затрепери. — Никога не е имало свят, в който да не ме познават.

— Знам точно как се чувстваш — пламенно ѝ отвърна Шмендрик. Еднорогата го погледна с тъмни, бездънни очи и той се усмихна нервно и сведе поглед към ръцете си.

— Рядко се случва да приемат някого за това, което е — каза. — По света има много грешни преценки. Знаех, че си еднорога, от момента, в който те видях, както знам, че съм твой приятел. Въпреки това ти ме смяташ за клоун, или глупак, или предател, и такъв би трябвало да бъда, щом такъв ме виждаш. Магията върху теб е просто магия и ще изчезне, когато се освободиш, но в твоите очи аз винаги ще остана белязан от заклинанието на заблудата, което хвърляш върху мен. Не винаги сме зърнатото от очите, и никога почти — видяното в мечтите. Ала съм чел или съм чувал във балади, че еднорозите във времената млади познавали умело разликата между двете — лъжата как блести, как истината свети; усмивката на устните и мъката в сърцето.

Тихият му глас ставаше все по-силен с изсветляването на небето и за момент еднорогата престана да чува воя на решетките и лекия звън от крилете на харпията.

— Мисля, че наистина си ми приятел — каза тя. — Ще ми помогнеш ли?

— Ако не на теб, няма на кого — отговори магьосникът. — Ти си последният ми шанс.

Един по един, унилите зверове от Среднощния карнавал започнаха да се разбудят със скимтене, кихане и треперене. Един бе сънувал скали, буболечки и нежни листа; друг как препуска през високи, горещи треви; трети — кал и кръв. А четвърти бе сънувал ръка, която почесва самотното място зад ушите му. Само харпията не бе спала и сега се взираше в слънцето, без да мига.

Шмендрик каза:

— Ако тя се освободи първа, всички сме загубени.

Чуха гласа на Рук наблизко — той винаги звучеше наблизко.

— Шмендрик! Ей, Шмендрик, сетих се! Каничка за кафе е, нали? Магьосникът започна бавно да се отдалечава.

— Тази вечер — измърмори на еднорогата. — Довери ми се до зазоряване.

И изчезна с изплющяване и подтичване, сякаш оставяйки част от себе си на мястото. Малко по-късно Рук мина покрай клетката със смъртоносно пестеливите си движения. Скрита в черния си фургон, Мама Фортуна си мърмореше песента на Ели.

*Тук е там, високото е ниско;
всичко може да се разрушава.
Кое е истина, не знае никой —
отминалото не остава.*

След малко новоуловена групичка зрители започна бавно да се приближава, за да види представлението. Рук ги зовеше с крясъци „Създанията на нощта!“ като железен папагал, а Шмендрик стоеше върху един сандък и правеше фокуси. Еднорогата го наблюдаваше с голям интерес и нарастващо съмнение — не в сърцето му, а в уменията му. Той създаде цяла свиня от едно свинско ухо; превърна една

проповед в пръчка, чаша вода в шепа вода, петица спатия в дванайсетка спатия и заек в златна рибка, която се удави. При всяко провалено преобразяване той стрелваше еднорогата с поглед, в който се четеше: „О, но *ти* знаеш какво направих всъщност.“ Един път превърна мъртва роза в семе. Еднорогата хареса фокуса, въпреки че семето се оказа на репичка.

Представлението започна отново. За пореден път Рук поведе тълпата от една окаяна измислица на Мама Фортуна към друга. Драконът пламтеше, Цербер виеше към Ада да му се притече на помощ, а сатирът съблазняваше жените, докато се разплачеха. Те примижаваха и сочеха жълтите бивни и подутото жило на мантикора; смълчаваха се при мисълта за Мидгардския змей; удивляваха се на новата паяжина на Арахна, същинска мрежа на рибар, уловила капещата луна. Всички я смятаха за истинска паяжина, но само Арахна вярваше, че в нея се е заплела истинската месечина.

Този път Рук не разказа историята за цар Финей и аргонавтите; дори прекара публиката колкото може по-бързо покрай клетката на харпията, като изломоти само името ѝ и значението му. Харпията се усмихна. Никой не забеляза усмивката ѝ освен еднорогата, на която ѝ се прииска да бе гледала другаде в този момент.

Когато застанаха пред клетката ѝ, вперили мълчаливо поглед в нея, еднорогата си помисли горчиво: „Очите им са толкова тъжни. Чудя се, колко ли по-тъжни биха станали, ако заклинанието, което ме преобразява, се развали и те се окажат пред една обикновена бяла кобила? Вещицата е права — никой няма да ме познае.“ Ала после един нежен глас, почти като този на Шмендрик Магьосника, се обади в нея: „Но очите им са така тъжни.“

И когато Рук изкрещя: „Ето Самия край!“, а черните завеси се плъзнаха назад, за да разкрият Ели, мърмореща в студа и мрака, еднорогата почувства същия безпомощен страх от старостта, който разпръсна тълпата, макар и да знаеше, че в клетката седи само Мама Фортуна. Помисли си: „Вещицата знае повече, отколкото знае, че знае.“

Ноцта се спусна стремително, навярно защото харпията я пришпорваше. Слънцето потъна в мръсни облаци като камък в морето и със също толкова шанс да се издигне отново, а на небето нямаше нито луна, нито звезди. Мама Фортуна тихо се понесе между клетките.

Харпията не помръдна, когато тя приближи, и това накара старицата да спре и да се взира в нея дълго време.

— Още не — измърмори накрая. — Още не.

Но гласът ѝ бе натежал от умора и съмнение. Тя стрелна еднорогата с очи като жълти водовъртежи в гъстия здрач.

— Е, поне един ден още — рече с кикотеца се въздишка и се обърна отново.

След нея Карнавалът остана безмълвен. Всички зверове спяха, освен паяка, който тъчеше, и харпията, която чакаше. Ала нощта пращеше все по-силно и еднорогата очакваше всеки момент да се разпори, да разкъса шев по цялото небе, за да разкрие... „Още решетки — помисли си тя. — Къде ли е магьосникът?“

Най-накрая той се появи забързано в тишината, въртейки се и танцувайки като котарак в студа, препъвайки се в сенките. Когато стигна до клетката на еднорогата, направи радостен поклон и каза гордо:

— Шмендрик е с теб.

От клетката, разположена най-близо до нейната, еднорогата чу острия звън на бронз.

— Мисля, че имаме съвсем малко време — каза тя. — Наистина ли можеш да ме освободиш?

Високият мъж се усмихна и дори бледите му сериозни пръсти се развеселиха.

— Казах ти, че вещицата допусна три големи грешки. Твоето пленяване бе последната, а отвличането на харпията — втората, защото вие двете сте истински, а Мама Фортуна има толкова сили да ви направи свое притежание, колкото може да удължи зимата с един ден. Но да си мисли, че съм шарлатанин като нея — това бе първата ѝ и фатална глупост. Защото и аз съм истински. Аз съм Шмендрик Магьосника, последният от огнените мистици, и съм по-стар, отколкото изглеждам.

— Къде е другият? — попита еднорогата.

Шмендрик навиваше ръкавите си.

— Не се безпокой за Рук. Зададох му друга гатанка — такава, която няма отговор. Може да не шавне повече.

Той изрече три ъглести думи и щракна с пръсти. Клетката изчезна. Еднорогата се намери в малка горичка — сред портокалови и

лимонови дръвчета, круши и нарове, бадеми и акации; под копитата си усети меката пролетна пръст, а над себе си видя растящото небе. Сърцето ѝ олекна като дим и тя събра всички сили за могъщ скок в сладката нощ. Ала остави скока да се оттече от нея неосъществен, защото знаеше, че макар и невидими, решетките още са там. Беше живяла твърде дълго, за да не знае.

— Съжалявам — долетя гласът на Шмендрик нейде от мрака. — Така бих искал това да бе заклинанието, което щеше да те освободи.

После изпя нещо хладно и ниско и странните дървета се разлетяха като пух от глухарчета.

— Това е по-сигурно заклинание — рече. — Сега решетките са чупливи като старо сирене, което аз ще натроша и разпръсна, така.

След това изпъшка и отдръпна ръцете си. От всеки дълъг пръст капеше кръв.

— Сигурно съм сбъркал ударението — каза дрезгаво. Скри ръце в плаща си и се опита да звучи безгрижно:

— Случва се.

Този път се чу дращенето на слова от кремък и окървавените ръце на Шмендрик запърхаха към небето. Нещо сиво и ухилено, нещо като мечка, но по-голямо от мечка, нещо, което се кикотеше гъгниво, се появи, куцайки, отнякъде, нетърпеливо да строши клетката като орех и да изчовърка парченца от плътта на еднорогата с ноктите си. Шмендрик му нареди да се върне обратно в нощта, но то не го послуша.

Еднорогата отстъпи в единия ъгъл и наведе глава; но харпията се размърда със звън в клетката си и сивата фигура обърна онова, което трябваше да е главата ѝ, и я видя. Издаде неясен, гърголец звук и изчезна.

Магьосникът проклинаше и трепереше.

— Призовавал съм го и преди, много отдавна — каза. — И тогава не успях да се справя с него. Сега дължим живота си на харпията, а тя може да поиска разплата още преди изгрев слънце.

Той замълча, кършейки наранените си пръсти, чакайки еднорогата да проговори.

— Ще опитам още веднъж — рече накрая. — Да опитам ли още веднъж?

Еднорогата си мислеше, че все още вижда как нощта ври там, където доскоро беше сивото нещо.

— Да — отговори му.

Шмендрик пое дълбоко въздух, плю три пъти и изрече думи, които звучаха като камбани, биещи под вода. Разпръсна шепа пудра върху плюнката и на лицето му грейна победоносна усмивка, когато тя избухна в беззвучна зелена светкавица. Щом светлината угасна, той произнесе още три думи. Може би така би жужал рояк пчели на луната.

Клетката започна да се смалпява. Еднорогата не виждаше решетките да се движат, но всеки път, когато Шмендрик казваше „О, не!“, за нея оставаше все по-малко място. Вече не можеше дори да се завърти. Решетките напредваха, безмилостни като прилива или утрото, и щяха да се врежат в нея, докато обградят сърцето ѝ и го превърнат в свой вечен пленник. Тя не бе извикала, когато призованото от Шмендрик същество ухилено се приближаваше към нея, но сега издаде звук. Беше тих и жаловит, но все още несъкрушен.

Шмендрик спря решетките, макар че тя така и не разбра как. Ако беше изрекъл магически слова, тя не чу нито дума; но клетката спря да се смалпява, когато решетките бяха на косъм от тялото ѝ. Въпреки това ги усещаше — всяка една като студен повей, мяукащ от глад. Но те не можеха да я достигнат.

Магьосникът отпусна ръце.

— Не смея повече — отрони тежко. — Следващия път може и да не успея...

Гласът му заглъхна унило, а очите му бяха сломени като ръцете му.

— Вещицата не сгреши за мен — каза.

— Опитай пак — обади се еднорогата. — Ти си ми приятел. Опитай пак.

Но Шмендрик, горчиво усмихнат, ровеше из джобовете си, търсейки нещо, което потракваше и подрънкваше.

— Знаех си, че ще се стигне до това — промърмори. — Сънувах го другояче, но знаех.

Той извади халка, на която висяха няколко ръждиви ключа.

— Заслужаваш услугите на велик магьосник — каза на еднорогата, — но се опасявам, че ще трябва да се задоволиш с

помощта на второкласен джебчия. Еднорозите не знаят нищичко за нуждата, срама, съмнението или дълга — но простосмъртните, както може би си забелязала, вземат каквото им се удаде. А Рук не може да се съсредоточи върху повече от едно нещо едновременно.

Еднорогата внезапно осъзна, че всяка твар от Среднощния карнавал е будна и безмълвно я следи с очи. В съседната клетка харпията бавно запристъпва от крак на крак.

— Побързай — каза еднорогата. — Побързай.

Шмендрик вече изпробваше един от ключовете в кикотещия се катинар. При първия му опит, който се провали, катинарът замлъкна, но при втория изкрещя високо:

— Хо-хо, брей, че магьосник! Брей, че магьосник! — Имаше гласа на Мама Фортуна.

— Ах, да пукнеш дано — измърмори магьосникът, но еднорогата усети как лицето му се изчервява. Той превъртя ключа и катинарът зейна с последно презрително изсумтяване. Шмендрик разтвори вратата на клетката и меко каза:

— Излезте, милейди. Свободна сте.

Еднорогата леко стъпи на земята и Шмендрик Магьосника се отдръпна с внезапна почуда.

— О — прошепна той. — Беше различно, когато помежду ни имаше решетки. Изглеждаше по-малка и не толкова... ах. Олеле.

Тя си беше у дома, в гората си, която бе черна, влажна и опустошена, защото еднорогата толкова дълго бе отсъствала. Някой я викаше от много далеч, но еднорогата сега бе вкъщи, за да стопли дърветата и събуди тревите.

После чу гласа на Рук, като дъно на лодка, което стърже по камъчетата под водата.

— Добре, Шмендрик, предавам се. Каква е приликата между гарвана и писалището?

Еднорогата потъна в най-дълбоките сенки и Рук видя само магьосника и празната, смалена клетка. Ръката му се стрелна към джоба му и изскочи отново.

— Ах, ти, жалък крадльо — процеди през усмивка от желязо. — Тя ще те набучи на бодлива тел като огърлица за харпията.

След това се обърна и тръгна право към фургона на Мама Фортуна.

— Бягай — каза магьосникът. После с отчаян, безразсъден скок се приземи върху гърба на Рук и смуглият мъж онемя и ослепя в прегръдката на дългите му ръце. Двамата паднаха заедно, но Шмендрик пръв издрапа нагоре и коленете му приковаха раменете на Рук към земята.

— Бодлива тел — изсъска. — Ти, купчина от камъни, бунице, пущинак, ще те тъпча с нещастие, докато бликне от очите ти. Ще превърна сърцето ти в свежа трева и всичко, което обичаш, в овца. Ще направя от теб некадърен поет с големи мечти. Ще накарам всичките нокти на краката ти да растат навътре. Ще ми се бъркаш, а.

Рук разтърси глава и се изправи, хвърляйки Шмендрик на десет стъпки от себе си.

— Какви ги разправяш? — изсмя се той. — Та ти не можеш да превърнеш каймака в масло.

Магьосникът се надигаше от земята, но Рук го блъсна обратно и седна върху него.

— Никога не съм те харесвал — каза му любезно. — Само се надуваш, а дори не си особено силен. — Тежки като нощта, ръцете му се впиха в гърлото на магьосника.

Еднорогата не ги видя. Бе застанала при най-отдалечената клетка, където мантикорът изръмжа, изскимтя и легна долу. Тя докосна катинара с върха на рога си и се отправи към клетката на дракона, без да поглежда назад. Един след друг ги освободи всичките — сатира, Цербер, Мидгардския змей. Заклинанията върху тях се изпариха в момента, в който създанията усетиха свободата си, и те заподскачаха, затътриха се, запълзяха обратно към нощта, превърнали се отново в лъв, маймуна, змия, крокодил, весело куче. Никое не благодари на еднорогата, а и тя не ги изпрати с поглед.

Единствено паякът не обърна внимание, когато еднорогата го повика тихо през отворената врата. Арахна бе заета да плете паяжина, в която ѝ се струваше, че Млечният път е започнал да се сипе като сняг. Еднорогата прошепна:

— Плетачко, свободата е по-добра, свободата е по-добра.

Но паякът сновеше по железния си стан, без да чува. Не спря за миг, дори когато еднорогата извика:

— Наистина е красиво, Арахна, но не е изкуство.

Новата паяжина се стелеше по решетките като сняг.

Тогава задуха вятърът. Паяжината прелетя покрай очите на еднорогата и изчезна. Харпията бе започнала да маха с криле, призовавайки мощта си, така, както извиващата се вълна понася пясък и вода с рев към брега. От облаците изскочи кръвясал месец и еднорогата я видя: изригналото злато на косите ѝ пламтеше, студените ѝ мудни криле тресяха клетката. Харпията се смееше.

В сенките на клетката на еднорогата Рук и Шмендрик се бяха свлекли на колене. Магьосникът стискаше тежката връзка ключове, а Рук разтриваше главата си и примигваше. Лицата им бяха ослепели от ужас, докато гледаха как харпията се надига, а телата им се огънаха под напора на вятъра. Той ги блъсна едно в друго и костите им изтракаха.

Еднорогата тръгна към клетката на харпията. Шмендрик Магьосника, дребен и пребледнял, отваряше и затваряше уста към нея и тя знаеше какво ѝ крещи, макар да не чуваше нищо.

— Тя ще те убие, ще те убие! Бягай, глупачке, докато още е затворена! Ще те убие, ако я освободиш!

Но еднорогата продължаваше да върви, следвайки светлината на рога си, докато застана пред Келаено, Мрачната.

За миг ледените криле застинаха във въздуха, мълчаливи като надвиснали облаци, и древните жълти очи на харпията се впиха в сърцето на еднорогата и я притеглиха по-близо.

— Ще те убия, ако ме освободиш — казаха те. — Освободи ме.

Еднорогата наведе глава и рогът ѝ докосна катинара на клетката. Вратата не зейна, а решетките не се стопиха в звездна светлина. Но харпията разпери криле и четирите стени на клетката бавно се разтвориха и окапаха, като венчелистчетата на огромно цвете, пробуждащо се през нощта. А от разрухата разцъфна харпията, ужасяваща и свободна, крещяща и махаща с косите си като с меч. Луната повехна и избяга.

Еднорогата чу вика си, не на ужас, а на почуда.

— Ах, ти си като мен!

Тя ликуващо се изправи на задните си крака, за да посрещне спускащата се харпия, и рогът ѝ се стрелна в злия вятър. Харпията замахна, пропусна и кривна встрани; крилето ѝ звънтяха, а дъхът ѝ бе топъл и смрадлив. Тя пламтеше във въздуха и еднорогата видя отражението си върху бронзовата ѝ гръд и усети как чудовището

блести, отразено от собственото ѝ тяло. Двете обикаляха една около друга като двойна звезда и бяха единственото истинско нещо под съсухреното небе. Харпията се разсмя сладостно и очите ѝ се наляха с мед. Еднорогата разбра, че другата отново ще атакува.

Харпията прибра криле и падна като звезда — не към нея, а някъде отвъд, преминавайки толкова близо, че едно от перата ѝ поряза рамото на еднорогата; бляскавите ѝ нокти се устремиха към сърцето на Мама Фортуна, която протягаше собствените си остри ръце, все едно посрещаше харпията у дома си.

— Не и сами! — виеше тържествуващо вещицата към двете. — Никога нямаше да се освободите сами! Аз ви държах!

После харпията стигна до нея и Мама Фортуна се счупи като мъртва клонка и се строполи. Харпията се преви над тялото ѝ, скривайки го от поглед, а бронзовите ѝ криле се обагриха в червено.

Еднорогата се извърна. Съвсем наблизко чу детски глас, който ѝ казваше, че трябва да бяга, трябва да бяга. Беше магьосникът. Очите му бяха огромни и празни, а лицето му — винаги твърде младо — се смаляваше към детството пред погледа на еднорогата.

— Не — каза му. — Ела с мен.

Харпията издаде плътен, радостен звук, от който коленете на магьосника омекнаха. Но еднорогата рече отново:

— Ела с мен.

И двамата заедно си тръгнаха от Среднощния карнавал. Луната бе изчезнала, но в очите на магьосника еднорогата бе заела мястото ѝ, студена, бледа и много стара, осветяваща пътя му към безопасността, или към лудостта. Той я последва, без да се обръща назад, дори когато чу отчаяното тътрузене и хлъзгане на тежки нозе, бумтенето на бронзови криле и секналия писък на Рук.

— Той побягна — каза еднорогата. — Никога не трябва да бягаш от безсмъртни същества. Привличаш вниманието им.

Гласът ѝ бе мек, но без състрадание.

— Никога не бягай — продължи. — Върви бавно и се преструвай, че мислиш за нещо друго. Запей песен, кажи стих, направи фокус, но върви бавно и харпията може и да не те последва. Върви много бавно, магьоснико.

Така се измъкнаха в нощта заедно, стъпка по стъпка, високият мъж в черно и рогатият бял звяр. Магьосникът се прилепи толкова

близо до светлината на еднорогата, колкото се осмели, защото отвъд нея се движеха гладни сенки, сенките на звуците, които харпията издаваше, докато разрушаваше малкото, което бе останало за рушене от Среднощния карнавал. Но един друг звук продължи да ги следва дълго след като онези бяха затихнали, чак до утрото, което ги завари на непознат път — тихият, сух стон на ридаещ паяк.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Магьосникът дълго плака като новородено, преди да продума.

— Горката старица — прошепна накрая.

Еднорогата не отговори. Шмендрик вдигна глава и я изгледа странно. Беше започнал да ръми сивкав утринен дъжд и тя проблясваше през капките като делфин.

— Не — отвърна тя на погледа му, — аз не умея да скърбя.

Той мълчеше, свит край пътя в дъжда, и придърпваше подгизналото наметало около тялото си, докато заприлича на счупен черен чадър. Еднорогата чакаше и усещаше как дните от живота ѝ се стичат около нея заедно със струйките вода.

— Умея да тъжа — каза нежно, — но не е същото.

Когато Шмендрик я погледна отново, вече бе успял да си събере лицето накуп, макар че то все още се мъчеше да му избяга.

— Къде ще отидеш сега? — попита я. — Накъде се беше запътила, когато тя те хвана?

— Търсех народа си — отвърна еднорогата. — Виждал ли си ги, магьоснико? Те са диви и морскобели — като мене.

Шмендрик поклати глава тежко.

— Никога не съм виждал други като теб, не и извън сънищата си. Когато бях момче, се говореше, че на света са останали няколко еднорози, но познавах само един човек, който бе виждал някой от тях. Със сигурност са изчезнали, лейди, всички освен теб. Със стъпките си будиш ехо, където са минавали.

— Не е така — продума тя, — защото и други са ги виждали.

Радваше се да чуе, че съвсем доскоро, в детството на магьосника, е имало еднорози.

— Един пеперуд ми разказа за Червения бик — продължи тя, — а вещицата говореше за крал Хагард. Затова съм се запътила натам, където са те, за да разбере онова, което знаят. Можеш ли да ми кажеш къде царува Хагард?

Лицето на магьосника почти успя да му се изплъзне, но той го улови и започна бавно да се усмихва, сякаш устата му се бе превърнала в желязо. Изви я в правилната форма навреме, но усмивката си остана желязна.

— Мога да ти изрецитирам един стих — каза.

*Где остри хълмове секат простора
и не растат ни храсти, нито хора;
сърцата гдето вкиснала са бира —
там Хагард се намира.*

— Значи ще разбере, когато стигна там — рече тя, убедена, че я занася. — Знаеш ли стихове и за Червения бик?

— Няма такива — отговори Шмендрик. Той се изправи на крака, блед и усмихнат.

— За крал Хагард знам само това, което съм чул — започна. — Стар е, стиснат като късния ноември и царува в пуста и ялова страна край морето. Разказват, че земята била зелена и свежа, преди Хагард да се появи, но той я докоснал и тя повехнала. Фермерите си имат един израз, когато видят поле, погубено от огън или скакалци, или от вятъра: „попарено като сърцето на Хагард“. Говори се още, че в замъка му не горят светлини, нито огънове и че праща хората си да крадат пилета, пране и пайове от первазите. Твърди се, че последния път, когато крал Хагард се е смял...

Еднорогата тропна с крак. Шмендрик продължи:

— За Червения бик пък знам по-малко, отколкото съм чувал; известни са ми твърде много истории и всяка една противоречи на останалите. Бикът е истински, Бикът е призрак, Бикът е самият Хагард след залез слънце. Бикът е обитавал земята още преди Хагард да се появи или е дошъл с него, или е дошъл при него. Пази го от нашествия и метежи и му спестява пари от снаряжение за хората му. Държи краля пленник в собствения му замък. Бикът е дяволът и Хагард му е продал душата си. Бикът е онова, заради чието притежание Хагард е продал душата си. Бикът принадлежи на Хагард. Хагард принадлежи на Бика.

Еднорогата почувства как от центъра на тялото ѝ се разлива тръпка на увереност. В мислите ѝ пеперудът отново пееше:

— Те минаха по всички пътища много отдавна, а Червеният бик препускаше зад тях и заличаваше следите им.

Пред очите ѝ изникнаха бели форми, отнесени от ревящия вятър, и тресящи се жълти рогове.

— Ще отида там — каза тя. — Магьоснико, имам да ти се отплащам, задето ме освободи. Какво би искал от мен, преди да се разделим?

Издължените очи на Шмендрик блестяха като листа на слънцето.

— Вземи ме с теб.

Тя се отдръпна, хладна и танцуваща, и не отговори. Магьосникът каза:

— Мога да съм ти от полза. Знам пътя към страната на Хагард и говоря езиците на земите, разположени от тук до там.

Еднорогата сякаш всеки миг щеше да изчезне в лепкавата мъгла, затова Шмендрик припряно продължи:

— Освен това никой странник не е пострадал от компанията на един магьосник, дори и еднорог. Спомни си историята за великия вълшебник Никос. Веднъж той видял в гората спящ еднорог, положил глава в скута на кискаща се девица, докато към тях се приближавали трима ловци, обтегнали лъкове, за да го убият заради рога му. Никос разполагал само с миг, за да действа. С едничка дума и кратък жест той превърнал еднорога в красив младеж, който се събудил и виждайки зяпналите го в почуда стрелци, се нахвърлил върху тях и ги избил до един. Мечът му бил усукан и източен, а когато мъжете издъхнали, той стъпкал телата.

— А момичето — попита еднорогата. — И нея ли убил?

— Не, за нея се оженил. Казал, че тя е само дете без път и цел, ядосано на семейството си, и че всичко, от което всъщност се нуждаела, било добър съпруг. Какъвто бил самият той, в оня миг и завинаги, защото дори Никос не успял да му върне предишния облик. Умрял стар и на почит — прекалил с теменужките, казват: никога не могъл да им се насити. Нямали деца.

Разказът заседна в дъха на еднорогата.

— Магьосникът не му е направил услуга, а голямо зло — промълви тя. — Колко ужасно би било, ако всички от моя народ са били превърнати в хора от вълшебници с добри намерения —

прокудени, пленени в горящи домове. Предпочитам да открия, че Червеният бик ги е избил всичките.

— Там, накъдето си тръгнала — отвърна ѝ Шмендрик, — малцина ще ти мислят доброто, а едно приятелско сърце — колкото и глуповато да е — може да ти потрябва като вода някой ден. Вземи ме с теб, за разтуха, за късмет, заради неизвестността. Вземи ме с теб.

Докато говореше, дъждът започна да отслабва, небето се проясни и мократа трева грейна като вътрешността на раковина. Еднорогата извърна глава, взирайки се за един крал в мъгла от крале и търсейки през снежното блещукане на замъци и дворци този, който бе издигнат върху плещите на бик.

— Никой никога не е пътувал с мен — каза тя, — но пък и никой никога не ме беше затварял в клетка или бъркал с бяла кобила, или маскирал като самата мен. Изглежда много неща са орисани да ми се случат за първи път и твоята компания определено няма да е най-странното от тях, нито последното. Ела с мен, щом желаеш, макар че ми се иска да беше помолил за друга отплата.

Шмендрик се усмихна тъжно.

— Помислих и за това. — Той сведе очи към пръстите си и еднорогата видя върху тях закривените следи от зъбите на решетките. — Но ти никога не би могла да изпълниш истинското ми желание.

„Започва се — рече си еднорогата, усещайки как първият допир на скръбта пълзи като паяк отвътре по кожата ѝ. — Ето какво ще е да пътувам със смъртен, през цялото време.“

— Не — отговори тя. — Не мога да те превърна в нещо, което не си — както не е могла и вещицата. Не мога да направя от теб истински магьосник.

— Така си и мислех — каза Шмендрик. — Няма нищо. Не се тревожи за това.

— Не се тревожа — отвърна еднорогата.

На първия ден от пътуването им една мъжка сойка се спусна над тях, каза: „В кафез да ме турят дано!“ и отлетя право към жена си, за да ѝ разкаже за видяното. Женската седеше в гнездото и протяжно пееше на децата им:

*Паячета и мушички, бръмбарчета и щурчета,
охлювчета по цветята, кърлежчета по дръвчета,
скакалчета и пчелички, и яйца на птички —
всичките ще ви ги сдъвча в малките устички.
И измами, и интриги, на-ни-на-ни-на-ни-на,
хвъркането, мили мои, никак не е веселба.*

— Днес видях еднорога — каза сойката съпруг, докато кацаше.

— Но не и нещо за вечеря, като гледам — отвърна жена му студено. — Не понасям мъже, които ми говорят с празна уста.

— Еднорога, скъпа! — Той изостави нехайното си изражение и заподскача по клонката. — Не бях ги виждал, откакто...

— Ти никога не си ги виждал — рече тя. — На мен ги разправяш тия, забрави ли? Знам какво си виждал през живота си и какво не.

Той не ѝ обърна внимание.

— Заедно с нея вървеше чудак в черно — продължи да бърбори. — Минаваха през Котешката планина. Чудя се дали не бяха поели към земите на Хагард.

Той наклони глава под онзи артистичен ъгъл, с който бе спечелил жена си.

— Каква гледка за стария Хагард по време на закуска — дивеше се. — Навестява го еднорога, дръзка колкото си искаш — чук-чук-чук на зловещата му порта. Бих дал всичко, за да видя...

— Надявам се, че двамата не сте прекарали целия ден в зяпане на еднорози — прекъсна го жена му с цъкване на човката. — Най-малкото, дочувам, че *тя* била смятана за доста изобретателна в прекарването на свободното си време.

И запристъпва към него с наежена перушина.

— Скъпа, дори не съм я виждал... — започна съпругът и тя знаеше, че наистина не е, както и че не би го направил, но го зашлеви въпреки всичко. Беше от жените, които знаеха как да използват и най-малкото си морално надмощие.

Стъпвайки сред пролетта, еднорогата и магьосникът прекосиха полегатата Котешка планина и се спуснаха в теменужена долина, в

която растяха ябълкови дървета. Отвъд долината лежаха ниски хълмове, гойни и кротки като овце. Те удивено навеждаха глави, за да подушат еднорогата, докато пристъпваше сред тях. След това дойдоха ленивите висини на лятото и опалените равнини, над които въздухът блестеше като захарен памук. Заедно, тя и Шмендрик преминаха през реки, изкачиха и се спуснаха по буренявали брегове и баири и се лутаха из лесове, които напомниха на еднорогата за дома ѝ, макар че никога нямаше да приличат на него, защото бяха опознали времето. „Също като моята гора сега“ — помисли си тя, но си каза, че това е без значение, че всичко ще е както преди, когато се върне.

Но щем, докато Шмедрик спеше, както спи един гладен магьосник с подбити крака, еднорогата лежеше будна и свита в очакване огромната фигура на Червения бик да изскочи от луната. Понякога беше сигурна, че долавя миризмата му — сенчеста, лукава смрад, която се процеждаше в нощта и опипваше света, за да я намери. Тогава скачаше на нозе със суров вик на готовност, само за да установи, че две или три сърни я наблюдават от почтително разстояние. Сърните обичат еднорозите и им завиждат. Веднъж един сръндак, едва навлязъл във второто си лято, побутван напред от своите хихикащи приятели, дойде съвсем близко до нея и измърмори, без да я гледа в очите:

— Ти си много красива. Ти си точно толкова красива, колкото ни разказваха майките ни.

Еднорогата го гледаше мълчаливо, знаейки, че той не очаква отговор от нея. Другите сърни се кискаха и му шептяха:

— Хайде, давай.

Тогава сръндакът вдигна глава и затръби бързо и радостно:

— Но аз знам някоя по-красива от теб!

Той се обърна и се стрелна в лунната светлина, а приятелите му го последваха. Еднорогата отново легна.

От време на време пътешествието им ги довеждаше до градче, където Шмендрик се представяше за пътуващ магьосник и предлагаше с викове из улиците „да пея за вечерята си, да ви притесня съвсем леко, да смутя съня ви само мъничко и да продължа по пътя си“. Малко бяха градчетата, в които не го канеха да подслони в конюшня прекрасната си бяла кобила и да остане за през нощта. А преди децата да се отправят към леглата си, той изнасяше представления за тях под

светлината на фенерите на градския площад. Никога не се опитваше да прави по-сложни заклинания от тези, които караха куклите да говорят или превръщаха сапуна в сладки, ала дори подобни дребни фокуси понякога не му се удаваха. Но децата го харесваха, родителите им любезно му предлагаха вечеря, а летните вечери бяха меки и приятни. Векове след това еднорогата продължаваше да помни странната шоколадова миризма на конюшния и сянката на Шмендрик, танцуваща по стени, врати и комини в стрелкащата се светлина.

С настъпването на утрото те отново продължаваха по пътя си; Шмендрик вървеше с натежали от хляб, сирене и портокали джобове, а еднорогата пристъпяше до него: морскобяла под лъчите на слънцето и морскозелена в сенките на дърветата. Неговите фокуси се изпаряваха от паметта още преди да се изгуби от поглед, но бялата му кобила смущаваше нощите на не един селянин, а някои жени я сънуваха и се събуждаха с плач.

Една вечер отседнаха в угоено и доволно градче, където дори просяците имаха двойна брадичка, а мишките се клатушкаха сити. Шмендрик веднага получи покана за вечеря с кмета и няколко от позаоблените съветници; а еднорогата, неразпозната както винаги, бе пусната в една ливада, където растеше трева, сладка като мляко. Вечерята бе сервирана навън, на изнесена на площада маса, защото нощта бе топла и кметът искаше всички да видят госта му. Яденето беше чудесно.

Докато се хранеха, Шмендрик разказа истории от живота си като странстващ чародей, които насели с крале, дракони и благородни дами. Не че лъжеше — просто подреждаше и предаваше събитията по-смислено, така че разказите му звучаха истинно дори за хитрите съветници. Не само те, но и всички минувачи по улицата в този момент се приближиха още повече, за да разберат как действа заклинанието, което, приложено както трябва, отключва всички катинари. И нямаше един от тях, чийто дъх да не спре за миг при вида на белезите по пръстите на магьосника.

— Спомен от срещата ми с харпия — обясни им спокойно Шмендрик. — Те хапят.

— Никога ли не те е било страх? — учуди се едно младо момиче.

Кметът ѝ шътна да замълчи, но Шмендрик запали цигара и ѝ се усмихна през дима.

— Страхът и гладът ме поддържат млад — отговори. Огледа кръга от дремещи и мърморещи съветници и ѝ намигна.

Кметът не се засегна.

— Вярно е — въздъхна той, докато пръстите му милваха вечерята. — Наистина си живеем добре тук, а ако бъркам, значи нищо не разбирам. Понякога си мисля, че малко страх, мъничко глад биха ни се отразили добре — биха изострили душите ни, така да се каже. Ето защо при нас винаги са добре дошли странници с разкази за разказване и песни за пеене. Те разширяват мирогледа ни... карат ни да се вглеждаме навътре...

Той се прозя гърголещо и се протегна.

— Олеле, погледнете към пасището! — внезапно извика един от съветниците.

Натежали глави се завъртяха върху клюмащи шии и всички видяха селските крави, овце и коне, скупчени в далечния край на полето, зяпнали бялата кобила на магьосника, която спокойно пасеше студената трева. Животните не издаваха нито звук. Дори прасетата и гъските бяха безмълвни като привидения. Една гарга изграчи веднъж, някъде отдалече, и гракът ѝ се понесе през залеза като самотна прашинка пепел.

— Забележително — промърмори кметът. — Наистина забележително.

— Да, не е ли? — съгласи се магьосникът. — Ако ви спомена някои от предложенията, които съм получавал за нея...

— Най-интересното е — каза съветникът, който пръв се беше обадил, — че те не изглеждат уплашени. От тях се излъчва нещо като благоговение, сякаш ѝ отдават почит.

— Виждат онова, което вие сте забравили да виждате. — Шмендрик бе пийнал прилично количество вино, а младото момиче го гледаше с очи, по-сладостни и по-плитки от очите на еднорогата. Той тресна чашата си на масата и рече на усмихващия се кмет:

— Тя е по-рядко създание, отколкото можете да мечтаете. Тя е мит, спомен, блуждаещ копнеж. Ридаещ огън. Ако си спомняхте, ако жадувахте...

Гласът му се изгуби сред тропот на копита и детска врява. Десетина конници, облечени в есенни дрипи, препуснаха в галоп по площада с крясъци и смях, а хората се пръсваха пред тях като топчета.

Ездачите се подредиха в колона и се понесоха с чаткане наоколо, като събаряха всичко, което се изпречеше на пътя им, и крещяха неразбираеми хвалби и предизвикателства, без да ги отправят конкретно към някого. Един от тях се изправи на седлото си, опъна лък и свали със стрела ветропоказателя от кулата на църквата; друг грабна шапката на Шмендрик, нахлупи я на главата си и пришпори коня си с хохот. Някои метнаха крещящи деца на седлата си, а други се задоволиха с мехове вино и сандвичи. Очите им горяха диво върху косматите лица, а смехът им ехтеше като барабанен ритъм.

Закръгленият кмет седеше безучастно до момента, в който погледът му срещна този на главатаря. Тогава повдигна едната си вежда; мъжът щракна с пръсти и конете замръзнаха на място, а дрипавите ездачи притихнаха като животните в полето при еднорогата. Те свалиха внимателно децата на земята и върнаха повечето мехове.

— Джак Джингли^[1], ако обичаш — каза кметът спокойно.

Водачът на конниците слезе от седлото и бавно закрачи към масата, на която вечеряха съветниците и техният гост. Беше огромен мъж, висок над два метра, и при всяка крачка звънтеше и дрънчеше заради пръстените, звънците и гривните, защити по осеяния с кръпки елек.

— Добар вечер, Ваше благородие — изрече през дрезгав смях.

— Да приключваме с работата — отвърна му кметът. — Не разбирам какво ви пречи да дойдете тук тихо и спокойно, като цивилизовани хора.

— О, Ваше благородие, момчетата не мислят на никому злото — измърмори добродушно великанът. — По цял ден стоят заврени в гората, требе си малко разпускане, малко катарзис, нали разбираш. Така, така, право към работата, кайш?

Въздъхвайки, той откачи една сбръчкана кесия с жълтици от колана си и я остави върху отворената длан на кмета.

— На ти, Ваше благородие — каза Джак Джингли. — Не е кой знай к'во, но повече не можеме да отделиме.

Кметът изсипа монетите в шепата си и зарови дебел пръст в тях, сумтейки.

— Определено не е много — оплака се. — По-малко е и от миналия месец, а тогава си беше почти нищо. Окаяна шайка мародери, това сте вие.

— Времената са тежки — унило отвърна Джак. — Не става да сме виновни, задет' пътниците имат по-малко злато от нас. Не можеш изцеди кръв от цвекло, нъл' тъй.

— Мога — каза кметът. Лицето му се смръщи свирепо и той размаха юмрук пред великана престъпник.

— А ако криеш нещо от мен — извика, — ако пълниш джобовете си за моя сметка, ще те изцедя, приятелю, на каша и пюре ще те изцедя и ще те пръсна по вятъра. Сега изчезвай и предай думите ми на парцаливия си капитан. Махайте се, злодеи!

Докато Джак Джингли се обръщаше, мърморейки си, Шмендрик прочисти гърло и каза неуверено:

— Бих желал да получа обратно шапката си, ако нямате нищо против.

Гигантът го изгледа с кръвясали биволски очи, без да продума.

— Шапката ми — настоя Шмендрик с по-твърд глас. — Един от хората ви взе шапката ми и ще бъде разумно от негова страна да ми я върне.

— Разумно, тъй ли? — изсумтя Джак най-накрая. — И кой си ти, ако не е тайна, дет' знаеш к'во е разум?

Виното все още танцуваше в погледа на Шмендрик.

— Аз съм Шмендрик Магъосника и в мое лице ще си спечелиш опасен враг — обяви той. — По-стар съм, отколкото изглеждам, и далеч не толкова дружелюбен. Шапката ми.

Джак Джингли продължи да го гледа още известно време; после отиде до коня си, прекрачи го и седна на седлото. Подкара животното напред и спря на една брада разстояние от чакащия Шмендрик.

— Аре, тогава — избоботи, — кат' си магъосник, що не напрайш не'къв трик. Оцвети ми зелен носа, натъпчи ми със сняг дисагите, изчезни ми брадата. Да ти видя магията, или да ти видя гърба.

Той извади една ръждясала кама от колана си, хвана я за върха на острието и я залюля, свирукайки зловещо.

— Магъосникът е мой гост — предупреди го кметът, но Шмендрик каза тържествено:

— Добре. На твоя глава!

След като се увери с ъгълчето на окоето си, че младото момиче го гледа, той посочи дружинката плашила, които се хилеха зад водача си, и изрече нещо в рими. В същия момент шапката му се изтръгна от

пръстите на мъжа, който я държеше, и се понесе през смрачаващия се въздух, тиха като сова. Две жени припаднаха, а кметът приседна. Разбойниците извикаха с детски гласчета.

Черната шапка заплава над площада, докато стигна до едно корито и се спусна към него, за да се напълни с вода. След това, почти невидима в сенките, полетя обратно към целта си, която очевидно беше немитата глава на Джак Джингли. Той се закри с ръце, мърморейки „Не, не, разкарай я“, и дори неговите хора се подхилваха в очакване. Шмендрик се усмихна тържествуващо и щракна с пръсти, за да пришпори шапката.

Но както се приближаваше към водача на престъпниците, шапката започна да криволичи, в началото съвсем малко, а после направо зави рязко и се насочи към масата на съветниците. Кметът имаше време само да скочи на крака, преди тя да се настани удобно на главата му. Шмендрик се наведе навреме, но няколко от съветниците се понаквасиха.

Всред бурята от смях, къде открит, къде сподавен, Джак Джингли се наведе от коня си и грабна Шмендрик Магъосника, който се опитваше да подсуши пелтечещия кмет с покривката.

— Ш'та викнат на бис, ма друг път — изрева великанът в ухото му. — Я най-добре идвай с нас.

Той метна Шмендрик по корем върху седлото си и препусна с всички сили, следван от раздърпаните си придружители. Техните гръмогласни смехове и оригни витаеха над площада дълго след като тропотът на копита беше заглъхнал.

Няколко мъже изтичаха при кмета, за да го попитат дали да тръгнат да спасяват магъосника, но той поклати подгизналата си глава.

— Не мисля, че ще е необходимо. Ако нашият гост е човекът, за който се представя, би трябвало да може сам да се погрижи за себе си. А пък ако не е... е, някакъв шарлатанин, който се възползва от гостоприемството ни, няма право да изисква помощ от нас. Не, не, не го мислете.

По челюстите му се стичаха вадички, за да се влеят в потоците по врата и в реката по гърдите му, но той отпрати спокоен поглед към пасището, където бялата кобила на магъосника блестеше в мрака. Тя безмълвно подтичваше насам-натам край оградата.

Кметът каза тихо:

— Мисля, че ще е добре да се погрижим за кобилката на нашия отпътувал приятел, тъй като той очевидно я ценеше високо.

Той изпрати двама мъже на пасището да завържат животното и да го затворят в най-здравото отделение в конюшната му.

Но мъжете още не бяха стигнали до портата, когато бялата кобила прескочи оградата и се стрелна в нощта като падаща звезда. Известно време двамата стояха неподвижни, без да обръщат внимание на заповедите на кмета да се върнат; и нито един от тях не сподели, дори на другия, защо се бе взирал толкова дълго след кобилата на магьосника. Ала понякога след това те избухваха в смаян смях, дори когато обстоятелствата бяха сериозни, и тъй си спечелиха репутация на лекомислени особи.

[1] Джак Джингли — Звънтящия Джак — бел.пр. ↑

ГЛАВА ПЕТА

Всичко, което Шмендрик си спомняше по-късно от лудешката езда с разбойниците, беше вятърът, ръбът на седлото и смехът на звънящия гигант. Беше се умислил прекалено дълбоко за края на номера с шапката, за да обърне внимание на друго. „Твърде много граматика — каза си. — Сврѣхкомпенсация.“ Поклати глава, което не беше лесно в такава поза. „Магията знае какво иска“ — помисли си, тресейки се върху коня, който се стрелна през малък поток. „Но аз никога не знам какво знае тя. Или поне не в подходящия момент. Бих ѝ написал писмо, стига да знаех къде живее.“

Драки и клонки деряха лицето му, а в ушите му крещяха сови. Конете забавиха до лек трѣс, после и до нормален ход. Висок, треперещ глас извика:

— Спрете и кажете паролата!

— По дя'лите, пак се почва — измърмори Джак. Почеса се по главата със звук като от трион, повиши глас и отговори:

— Къс живот и весел, тук в сладкия зелени лес, ведно с другари печени, на слободия вречени...

— Свобода — поправи го тънкият глас. — На свободата вречени. Това „в“ всичко променя.

— Благодарско. На свободата вречени. Ведно с другари... не, не, това го казах. Къс живот и весел, другари печени... не, не е и това. — Джак Джингли отново почеса главата си и изпѣшка. — На свободата вречени... ше ми помогнеш ли малко, а?

— Един за всички, всички за един — услужливо се обади гласът. — Можеш ли да продѣлжиш нататък сам?

— Един за всички, всички за един... айде бе! — извика гигантът. — Един за всички, всички за един, единни ли сме — устояваме, но разделени се проваляме.

Той смушка коня си и пое напред.

От мрака писна стрела, която откъсна парченце от ухото му, закачи коня на мъжа зад него и отлетя като прилеп в нощта.

Разбойниците се пръснаха към укритието на дърветата, а Джак Джингли яростно изрева:

— Да ослепееш дано, десет пъти я казах тая парола! Само да ми паднеш в ръчичките...

— Сменихме паролата, докато те нямаше, Джак — чу се гласът на пазача. — Беше прекалено трудна за запомняне.

— Аха, сменили сте паролата, 'начи? — Джак Джингли докосна кървящото си ухо с парченце от плаща на Шмендрик. — И аз откъде да го знам, безмозъчен, безкарантиен, бездробен смотаняко?

— Не се ядосвай, Джак — отвърна му пазачът помирително. — Виж сега, няма значение дали знаеш новата парола, или не, защото тя е съвсем лесна. Просто ревеш като жираф. Капитанът сам я измисли.

— Рева като жираф. — Псувните на великана накараха дори конете да се размърдат неловко. — Мухльо такъв, жирафите въобще не издават звук. Капитанът можеше спокойно да ни накара да викаме и като риба или пеперуда.

— Знам. Така никой няма да забрави паролата, дори и ти. Не е ли умен нашият капитан?

— Направо нема граници тоя човек — удивено измърмори Джак Джингли. — Обаче глей сега, к'во ше попречи на некой горски или човек на краля да изреве кат' жираф, когат' го посрещаш?

— Аха — изхили се пазачът. — Точно тука е хитростта. Трябва да изревеш три пъти. Два пъти дълго и веднъж кратко.

Джак Джингли седеше безмълвен върху коня си и потриваше ухо.

— Два пъти дълго и веднъж кратко — въздъхна най-накрая. — Хуб'у де, не е по-зле от времето, когато нямаше никаква парола и капитанът стреляше по всеки, който се опитваше да я каже. Два пъти дълго и веднъж кратко, да.

Той тръгна през дърветата и хората му го последваха.

Някъде напред жужаха гласове, разсърдени като ограбени пчели. Когато се приближиха повече, на Шмендрик му се стори, че долавя женски тембър сред тях. После усети топлината на огнище по бузата си и погледна нагоре. Бяха спрели напред полянка, където десетина души седяха около лагерен огън и мърмореха тревожно. Въздухът миришеше на прегорял боб.

Луничав, червенокос мъж, чиито дрипи бяха малко по-царствени от другите, се приближи да ги посрещне.

— Е, Джак — извика. — Кой ни водиш, приятел или пленник?

После подхвърли през рамо:

— Долей още вода в чорбата, мила; имаме си компания.

— Сам не знам к'во е — избоботи Джак.

Започна да разказва историята за кмета и шапката, но тъкмо стигна до момента с бясното нахлуване в града, когато една жена, тънка като трънка, го прекъсна, разбутвайки мъжете:

— Няма да стане, Къли, и без туй чорбата е по-рядка и от пот.

Лицето ѝ беше бледо и изпито, очите ѝ — светлокафяви и яростни, а косата ѝ бе с цвят на мъртва трева.

— И кой е тоя дангалак? — попита, гледайки Шмендрик все едно е нещо, залепнало за подметката ѝ. — Не е от града. Не ми се нрави видът му. Заколете го, магесника.

Тя искаше да каже „магарето“ или „обесника“ и бе сляла двете, но съчетанието се плъзна по гърба на Шмендрик като мокри водорасли. Той се свлече от коня на Джак Джингли и застана пред капитана на разбойниците.

— Аз съм Шмендрик Магъосника — обяви, като завъртя плаща си с ръце и дрехата се развя вяло. — А вие наистина ли сте прочутият капитан Къли^[1] от зеления лес, най-храбрият сред храбрите и най-волният сред волните?

Няколко от разбойниците се изкискаха, а жената изстена.

— Знаех си — рече тя. — Заколи го, Къли, изкорми го като шаран, преди да те прецака като предишния.

Капитанът обаче се поклони гордо, при което върху темето му лъсна малък плешив остров, и отговори:

— Същият. Който ме издирва за главата ми, ще открие страшен враг, но ако ме търсите приятелски, мога и да съм приятел драг. Та как идете тук, сър?

— По корем — каза Шмендрик — и не по свое желание; ала при все това приятелски настроен. Макар изгората ви да не вярва — добави той, кимайки към слабата жена. Тя се изхрачи на земята.

Капитан Къли се усмихна и предпазливо постави ръце върху острите рамене на жената.

— О, Моли Гру си е такава — обясни той. — Тя ме пази по-добре, отколкото аз самият. Аз съм щедър и приятен; чак до екстравагантност, предполагам — подай ръка на всеки, който бяга от тиранията, това ми е девизът. Съвсем естествено е Моли да стане недоверчива, изпостала, намусена, преждевременно остаряла и даже леко тиранична. Блестящият балон не може без възел на края, нали тъй, Моли? Но е душа човек, душа човек.

Жената отърси дланите му от себе си, но капитанът не обърна глава.

— Добре дошли сте тук, Ваше вълшебие — каза той на Шмендрик. — Елате край огъня и ни разкажете историята си. Какви думи редят за мен по вашите земи? Какво сте чули за смелия капитан Къли и неговите свободни мъже? Вземете си малко тако^[2].

Шмендрик прие мястото край огъня, любезно отказа ледения залък и отвърна:

— Чувал съм, че сте приятел на безпомощните и враг на силните, както и че заедно с веселата ви дружина водите щастлив живот в гората, като ограбвате богатите, за да раздавате на бедните. Знам историята за това как с Джак Джингли сте си сцепили главите в бой с тояги и оттогава сте кръвни братя; и как сте спасили вашата Моли от сватба с богатия старец, който баща ѝ бил избрал за нея.

Истината беше, че Шмендрик дори не бе чувал за капитан Къли преди тази вечер, но познаваше добре англо-саксонския фолклор и бе наясно що за тип е насреща му.

— А също така — рискува той — и онзи зъл крал...

— Хагард, проклет да гние! — извика Къли. — Да, ни един от нас не е бил пожален от безчинствата на стария крал Хагард — той ни прокуди от собствените ни земи, лиши ни от положение и приходи, оскуба ни наследството. Живеем единствено заради отмъщението — запомни това, магьоснико — и някой ден Хагард ще си плати за всичко...

Двадесетина раздърпани сенки изсъскаха в съгласие, но смехът на Моли Гру се изсипа върху им трополяц и жилещ като градушка:

— Може и да си плати — подигра ги тя, — но не и на шайка дрънкащи страхливци. Замъкът му гние и се руши с всеки изминал ден, а хората му са твърде стари да носят доспехи, но той ще царува вечно, ако зависи от смелостта на капитан Къли.

Шмендрик изви вежда, а Къли поруменя като репичка.

— Трябва да разберете — измънка той. — Крал Хагард има един Бик...

— А, Червеният бик, та Червеният бик! — прихна Моли. — Знаеш ли, Къли, след всичките тия години в гората с теб почвам да мисля, че Бикът не е нищо друго освен галеното име, с което наричаш страха си. Ако още веднъж чуя тая измислица, ще отида и сама ще поваля дъртия Хагард, та всички да те знаят що за...

— Достатъчно! — изрева Къли. — Не пред непознати!

Той задърпа меча си, а Моли го посрещна с още смях и разтворени ръце. Около огъня мазни длани заопипваха дръжки на ками, а лъкове се заопъваха сякаш от само себе си, но в този момент се намеси Шмендрик, опитвайки се да спаси от удавяне гордостта на Къли. Мразеше семейните кавги.

— В моята страна пеят една балада за теб — започна той. — Не си спомням точно как започва...

Капитан Къли се извъртя като котка, която дебне опашката си.

— Коя? — попита.

— Не знам — отговори Шмендрик, стреснат. — Повече от една ли има?

— Разбира се! — извика Къли, засиял и наедрял от гордост като бременен. — Уили Джентъл! Уили Джентъл! Къде е тоя момък?

Един младеж с провиснали коси, лютня и пъпки по лицето се домъкна при тях.

— Възпей подвизите ми пред господина — нареди му капитан Къли. — Изпей оная песен, дето те приемаме в дружината. От миналия вторник не съм я слушал.

Менестрелът въздъхна, изсвири един акорд и запя с треперещ контратенор^[3]:

*Яздел кротко Къли Капитана към дома
след гонитба бодра подир кралския елен.
И кого да зърне в своята гора?
Момък млад и горестен, съвсем сломен.*

— *Я кажи ми, момко, вест за мен да няма,*

*че така угрижен час по час въздишаш?
Да не си изгубил чудната си дама,
или пък си дривкав, о, ти млади мишаш?*

*— Не съм ти мишаш, а и що ли е това,
и в дривкането съм съвсем добре, тъй смятам.
Но вярно, че въздишам зарад' моята мома —
отнеха ми я тримата ми стари братя.*

*— Капитана Къли Зеленогорски ме зоват.
Мъжете страшни и свободни мои ти не ще
пребориш.
Ако прекрасната ти дама аз спася,
каква услуга ще ми сториш?*

*— Ако прекрасната ми дама ти спасиш
носа ти ще разбия, дъртако изкуфял!
Но изумруд на шията ѝ скъп виси,
а братята ми взеха го към своя дял.*

*При крадците нагли Къли спуснал се тогаз
и острият му меч запял и затрептял.
— Девойчето задръжте, но камика ще взема аз,
че е достоен той за диадемата на крал.*

— А сега идва най-добрата част — прошепна Къли на Шмендрик. Той развълнувано пружинираше на пръсти и се прегръщаше сам.

*Три плаща на земята, изхвъркват трите меча,
засвистяват като чай във самовар.
— Кълна се в тялото си — капитанът ядно рече, —
ни ней, ни камика ще ви оставя за товар.*

*И нагоре ги подбрал, и надолу ги подбрал,
и подбрал ги тук и там, като овце...*

— Като овце — въздъхна Къли.

Докато останалите седемнадесет строфи се лееха, той се поклащаше, тананикаше и дори отби три шпаги с ръката си, в екстатично неведение за подигравките на Моли и нетърпението на хората си. Когато баладата най-сетне свърши, Шмендрик заръкопляска шумно и искрено и похвали Уили Джентъл за техниката на дясната му ръка.

— Наричам го метод на Алан-а-Дейл — отвърна менестрелът.

Щеше да разясни думите си, но Къли го прекъсна:

— Браво, Уили, добро момче си ти, хайде сега изсвири и останалите.

Той засия от изражението на Шмендрик, което магьосникът се надяваше да изобразява приятна изненада.

— Казах, че за мен има няколко песни. Трийсет и една са, ако трябва да бъда точен, макар че никоя от тях не е включена в сборника на Чайлд засега...

Очите му внезапно се облециха и той сграбчи магьосника за раменете.

— Не е възможно вие да сте самият господин Чайлд, нали? — попита. — Чувал съм, че той често обикаля света в търсене на балади, предрешен като обикновен човек.

— Не, съжалявам, но наистина не съм — поклати глава Шмендрик.

Капитанът въздъхна и махна ръцете си от него.

— Няма значение — измърмори. — Човек все се надява, естествено, дори и в наши дни... да го издадат в сборник, със сведения за автора и пояснителни бележки, различни версии, дори съмнения около автентичността му... ех, както и да е. Изпей останалите песни, Уили. Ще се нуждаеш от такива упражнения за оня ден, когато някой изследовател дойде да записва изпълненията ти.

От групата на разбойниците се чу мърморене, тътрене на крака, подритване на камъни. Дрезгав глас изкряска от безопасността на сенките:

— Не, Уили, изпей ни някоя истинска песен. Пей за Робин Худ.

— Кой беше това? — разхлабеният меч на Къли подрънкваше в ножницата, докато главатарят се обръщаше ту наляво, ту надясно. Лицето му изведнъж бе станало бледо и изпито като недосмукан лимонов бонбон.

— Аз — каза Моли Гру, макар че не беше тя. — На мъжете им е писнало от песни за подвизите ти, капитане миличък. Нищо, че сам си им авторът.

Къли трепна и погледна Шмендрик крадешком.

— Пак си остават народни песни, нали, господин Чайлд? — гласът му бе тих и изпълнен с тревога. — В края на краищата...

— Аз не съм господин Чайлд — отвърна му Шмендрик. — Наистина не съм.

— Искам да кажа, че не може да оставиш епичните събития на масите. Те всичко объркват.

Един застаряващ разбойник, облечен в дрипави кадифени дрехи, се приближи боязливо.

— Капитане, ако ще слушаме народни песни, което, предполагам, сме длъжни, смятаме, че трябва да са истински песни за действителни престъпници, не за лъжливия живот, който водим. Не се засягай, капитане, но ние всъщност не сме много весели в крайна...

— Аз съм весел двадесет и четири часа на ден, Дик Фанси — прекъсна го Къли студено. — И това е факт.

— И не ограбваме богатите, за да раздаваме на бедните — изстреля Дик. — Ограбваме бедните, защото те не могат да се защитят — поне повечето от тях — а пък богатите вземат от нас, защото могат да ни сметат за нула време, ако решат. Не грабим от угоения, алчен кмет, когато е на пътя; всеки месец му плащаме дан, за да ни остави на мира. Никога не отвличаме горди епископи, за да ги държим като пленници в гората, докато пируваме в тяхна чест и ги забавляваме, защото Моли няма свестни прибори, да не говорим, че няма да сме кой знае колко вдъхновяваща компания за един епископ. Когато ходим на панаира предрешени, винаги губим на турнирите по стрелба с лък и фехтовка. Е, получаваме по някой и друг комплимент за дегизировката, но това е всичко.

— Веднъж участвах с гоблен — отнесе се Моли. — Класира се на четвърто място. Пето. Рицар на бдение — всички бродираха бдения в оная година.

В следващия миг костеливите ѝ пръсти търкаха очите ѝ.

— Проклет да си, Къли.

— Какво, какво? — извика той гневно. — Аз ли съм виновен, че заряза гоблените? Намери си мъж и се прости с всичките си умения. Вече не шиеш, не пееш, от години не си украсявала ръкопис — и какво се случи с онази виола да гамба, която ти подарих?

Той се обърна към Шмендрик.

— Все едно сме женени, виж я как се е занемарила.

Магьосникът кимна едва-едва и отвърна очи.

— А колкото до поправянето на кривди, борбата за граждански свободи и тем подобни — каза Дик Фанси, — нямаше да е толкоз зле — искам да кажа, самият аз не съм любител на кръстоносните походи, някои си падат по тях, други не — само дето трябва да пеем, че се обличаме в ярко зелено и помагаме на потиснатите. А ние не го правим, Къли, ние ги предаваме заради наградата и тези песни са си чисто и просто унижителни. Това е истината.

Капитан Къли скръсти ръце, пренебрегвайки ръмжащите в съгласие разбойници.

— Изпей песните, Уили.

— Няма. — Менестрелът дори не докосна лютнята си. — И никога не си се бил с братята ми за каквото и да е камък, Къли! Изпрати им писмо, което дори не подписа...

Къли протегна ръка и сред групичката мъже засвяткаха остриета, все едно някой беше раздухал купчина въглени. В този момент Шмендрик отново пристъпи напред и побърза да се усмихне.

— Ще ми позволите ли да предложи алтернатива? — попита той. — Защо не оставите госта ви да си заслужи подслона за през нощта, като ви забавлява? Не мога да пея или да свиря, но си имам таланти и може да ви изненадам с нещо.

Джак Джингли веднага се съгласи.

— Да, Къли, магьосник! Т'ва ще е нещо ново и интересно за момчетата.

Моли Гру промърмори някакво безжалостно обобщение за магьосниците като класа, но мъжете се развикаха ентузиазирани и започнаха да се подмятат един друг във въздуха. Единствената действителна съпротива оказа самият капитан Къли, който възропта унило:

— Да, ама песните... Господин Чайлд трябва да ги чуе.

— Така и ще направя — увери го Шмендрик. — По-късно.

Къли видимо живна и се развика на хората си да му сторят път и да освободят място. Те налягаха и наклеяха под сенките, разтегнаха широки усмивки, а Шмендрик започна репертоара си от глупотевини, с които беше забавлявал хората в Среднощния карнавал. Бяха все евтини трикове, но той ги сметна за достатъчни да се харесат на публика като шайката на Къли.

Ала ги беше подценил. Те аплодираха пръстените и шаловете, златните рибки и асата в ушите му с възпитана учтивост, но без капчица захлас. Не им показва истинска магия, затова и не получи истински възторг от тях; а когато заклинанието се провалеше — като при гарвана, който бе обещал да превърне в граф, та да го ограбят, но вместо туй се получи грейпфрут — те му ръкопляскаха все тъй любезно и дежурно, сякаш бе успял. Бяха идеалната публика.

Къли се усмихваше нетърпеливо, а Джак Джингли дремеше, но това, което изненада магьосника, бе разочарованието в неспокойните очи на Моли Гру. Внезапен пристъп на гняв го накара да се разсмее. Той хвърли на земята седемте въртящи се топки, които светеха все по-ярко и по-ярко, докато жонглираше с тях (в по-успешните вечери дори успяваше да ги запали), остави всичките си омразни умения и затвори очи.

— Да бъде волята ти — прошепна на магията. — Да бъде волята ти.

Тя мина през него като въздишка, родила се на тайно място — може би някъде в плешките, или пък в костния мозък на пиццала му. Сърцето му се изпълни и изду като платно и нещо в тялото му се раздвижи по-уверено, отколкото самият той се бе движил някога. То властно заговори с гласа му. Немоощен от сила, той се свлече на колене и зачака отново да стане Шмендрик.

„Чудя се какво направих. Направих нещо.“

Отвори очи. Повечето разбойници се смееха или почукваха по слепоочията си, доволни от възможността да му се подиграят. Капитан Къли бе станал на крака, нетърпелив да обяви тази част от забавлението за приключила. В този миг Моли Гру извика с мек, треперещ глас и всички се обърнаха да видят какво бе видяла тя. На поляната се появи мъж.

Бе облечен в зелено с изключение на кафяв елек и кафява наклонена шапка със затъкнато в нея перо от яребица. Бе много висок, прекалено висок за обикновен мъж: огромният лък, праметнат през рамото му, изглеждаше дълъг колкото самия Джак Джингли, а стрелите му биха послужили за копия или тояги на капитан Къли. Без изобщо да забележи неподвижните дрипави фигури край огъня, той премина през светлината и изчезна без звук от дъх или от стъпка.

Последваха го други, сами или по двама, някои си говореха, мнозина се смееха, но до последния не издаваха звук. Всички носеха лъкове и дрехи в зелено, освен един, който бе в алено от главата до петите, и друг, облечен в кафява монашеска дреха, обут със сандали и стегнал огромното си шкембе с въжен колан. Един свиреше на лютня и пееше беззвучно, докато вървеше.

— Алан-а-Дейл. — Беше гласът на Уили Джентъл, гол като новоизлюпено пиле. — Вижте тези преходи!

Непринудено горди, грациозни като жирафи (дори и най-високият сред тях, един топлоок Блъндърбор^[4]), стрелците прекосяваха поляната. Последни, хванати ръка за ръка, преминаха мъж и жена. Лицата им бяха така красиви, сякаш не познаваха страха. Тежките коси на жената сияеха загадъчно, като облак, притулващ луната.

— Ах — каза Моли Гру. — Мариан.

— Робин Худ е само мит — обади се нервно капитан Къли, — класически пример за фолклорен герой, роден от необходимостта. Като Джон Хенри^[5]. На хората им трябва герои, но никой човек не може да бъде толкова голям, колкото необходимостта от него, и така легендата се наслоява около песъчинка истина като перла. Не че не е впечатляващо, разбира се.

Пръв се размърда дрипавият фронт Дик Фанси. Всички фигури без последните две бяха потънали в мрака, когато той се втурна подире им, зовейки ги дрезгаво:

— Робин, Робин, мистър Худ, сър, изчакайте ме!

Нито мъжът, нито жената се обърнаха, но хората от шайката на Къли — освен Джак Джингли и самия капитан — изтичаха до края на поляната, като се препъваха и настъпваха един друг, разритвайки огъня, така че моравата закипя от сенки.

— Робин! — викаха; и: — Мариан, Скарлет, Малчо Джон —
върнете се! Върнете се!

Шмендрик започна да се смее, нежно и безпомощно.

Над гласовете им се разнесе викът на капитан Къли:

— Глупци, глупци и деца! Това беше лъжа, като всичката магия!
Робин Худ не съществува!

Но разбойниците, обезумели от загубата, се втурнаха след
сияйните стрелци сред дърветата, като се препъваха в пънове,
прегазваха бодливи храсталаци и виеха гладно, докато тичаха.

Моли Гру единствена се спря и погледна назад. Лицето ѝ
пламтеше в бяло.

— Не, Къли, схванал си го наопаки — извика му тя. — Не
съществуваме ти или аз, или който и да е от нас. Робин и Мариан са
истински, а ние сме легендата! — И се втурна, крещейки „Чакайте!
Чакайте!“ като другите, оставяйки капитан Къли и Джак Джингли сред
стъпканите пламъци и смеха на магьосника.

Шмендрик почти не забеляза кога двамата скочиха върху него и
сграбчиха ръцете му; нито пък трепна, когато Къли го бодна с кама в
ребрата, съскайки:

— Опасно забавление бе туй, господин Чайлд, и грубо при това.
Да беше казал, че песните не ти се слушат.

Камата се намести по-надълбоко.

Някъде отдалече го стигна ръмженето на Джингли:

— Ник'ъв Чайлд не е, Къли, нито пък е пишман магьосник.
Сегинка го познах. Синът на Хагард е, принц Лир, проклет като баща
си и гарантирано вещ в черното изкуство. Запри ръка, капитане — не
ни тебе мъртъв.

Гласът на Къли помръкна:

— Сигурен ли си, Джак? Изглеждаше ми тъй приятен тип.

— Приятен тъпак, искаш да кайш. Да, Лир така изглеждал, чувал
съм. Прави се на глупав и невинен, ама е гявол лукави. Глей как се
престори на оня чияк Чайлд, колкото да ти смъкне гарда.

— Не съм смъквал гарда, Джак — възропта Къли. — И за
момент дори. Може да е изглеждало така, но и аз съм доста лукав.

— А как само викна Робин Худ, за да натъпче момчетата с мечти
и да ги дигне срещу теб. Ах, но тоз път се издаде и сега остава тука с
нас, та ако ще баща му да прати Червения бик да го спасява.

Къли се сепна, като чу последното, но гигантът грабна непротивящия се магьосник за втори път през тази нощ и го занесе до огромно дърво, където го завърза с лице към ствола и уви ръцете му около него. През цялото време Шмендрик се хилеше хрисимо и даже улесни нещата, като прегърна дървото нежно, сякаш бе млада невеста.

— Така — рече Джек Джингли накрая. — Пази го през нощта, Къли, докато спя, а на заранта потеглям към дъртия Хагард да видя колко значи за него момченцето му. Току-виж всички се окажем богаташи подир месец.

— А хората ми? — попита Къли разтревожено. — Дали ще се върнат, как мислиш?

Гигантът се прозя и му обърна гръб.

— На сутринта ш'са върнат, кахърни и кихащи, и ще тебе да го караш по-леко с тех известно време. Ш'са върнат, щот' не са от хората, дето ще изтъргуват кон за кокошка, нито пък аз. Ако бехме такива, Робин Худ можеше и да не си замине. Лека ти нощ, капитане.

След като си тръгна, не останаха други звуци освен щурците и тихия кикот на Шмендрик към дървото. Пламъците утихнаха, а Къли се въртеше в кръг, въздишайки с всеки угасващ въглен. Накрая седна на един дънер и се обърна към пленения магьосник.

— Може и да си синът на Хагард — размишляваше той, — а не събирачът Чайлд, както твърдиш. Но който и да си, знаеш, че Робин Худ е измислицата, а аз — действителността. Никакви балади няма да се нароят около името ми, освен ако не ги напиша сам; никакви деца няма да четат за приключенията ми в учебниците и да се правят на мен в игрите си след училище. И когато професорите преровят всички стари истории, а специалистите пресеят старите песни, за да разберат дали Робин Худ наистина е живял, те никога, никога няма да открият името ми, не и докато не строшат света заради зрънцето в сърцевината му. Но ти знаеш и затова ще ти изпея песните за капитан Къли. Той беше благ бараба, който ограбваше богатите и раздаваше на бедните. От благодарност народът съчини тия прости стихове за него.

След което ги изпя всичките, дори песента, която Уили Джентъл бе изпълнил по-рано. Спираше се често, за да коментираменящите се ритмични структури, асонантните рими и особеностите на лада.

[1] Къли (cully) — глупак, тъпчо — бел.пр. ↑

[2] Тако — мексиканска царевична питка с пълнеж — бел.пр. ↑

[3] Контратенор — най-високият мъжки глас (по-висок от тенора) — бел.пр. ↑

[4] Блъндърбор — великан от приказката „Джак, убиецът на великани“ — бел.пр. ↑

[5] Джон Хенри — легендарен гигант от 40-те и 50-те години на XIX в., роб — бел.пр. ↑

ГЛАВА ШЕСТА

Капитан Къли заспа на тринадесетата строфа от деветнадесетата песен и Шмендрик — който бе спрял да се смее малко по-рано — веднага се зае с опити да се освободи. Опъна оковите си с всички сили, но те не поддадоха. Въжето, с което Джак Джингли го бе омотал, стигаше за такелаж на малка шхуна, а възлите по него бяха с големината на череп.

— Леко, леко — рече си той. — Човек със силата да призове Робин Худ — да го създаде всъщност — не може да остане дълго в плен. Едничък жест, едно желание и това дърво отново ще е жълъд на клонка, а въжето ще зеленее в блатата.

Но още преди да го призове, той знаеше, че онова, което го бе навестило за миг, си бе заминало, оставяйки само болка след себе си. Чувстваше се като опразнен пашкул.

— Да бъде волята ти — промълви.

Капитан Къли се разбуди от гласа му и изпя четиринадесетата строфа.

*— Петдесет меча в къщата и още петдесет отвъд;
и се страхувам, капитане, че ще ни погребат.*

— Не бой се вече — казва Къли, водачът на дружина

—

сто меча може да са те — мъже сме ний седмина.

— Надявам се да те заколят — каза му магьосникът, но Къли бе заспал отново. Шмендрик се опита да направи няколко прости заклинания за бягство, но не можеше да използва ръцете си, а и вече нямаше кураж за фокуси. Вместо това стана така, че дървото се влюби в него и зашепна гальовно за щастието, което можеш да откриеш във вечната прегръдка на червен дъб.

— Завинаги, завинаги — въздишаше то, — вярност отвъд всяка, която човек заслужава. Ще пазя цвета на очите ти, когато вече никой по света не помни името ти. Няма друго безсмъртие освен любовта на дървото.

— Аз съм сгоден — извини се Шмендрик. — За западна лиственица. Още от дете. Женитба по договор, никакво право на избор. Безнадеждно. Не е писано на връзката ни да я бъде.

Пристъп на гняв разклати дъба, все едно само около него се надигаше буря.

— Да я споходят шикалки и главня! — прошепна диво. — Проклетата чамовица, зла иглолистница, вечнзелена измамница, тя никога не ще те има. Ще загинем заедно и всички дървета ще скъпят трагедията ни!

Шмендрик усещаше с тялото си как дървото тупти като сърце и се уплаши, че яростта му наистина може да го разцепи. Въжетата се стягаха все по-силно около него, а нощта се обагреше в червено и жълто. Опита се да обясни на дъба, че любовта е щедра именно защото никога не може да бъде безсмъртна, а сетне се опита да извика капитан Къли; но успя само да издаде тих, скърцащ звук като от дърво. „Поне ми мисли доброто“ — рече си и се предаде пред любовта.

Сетне въжетата се разхлабиха и той се просна по гръб на земята, гърчейки се за въздух. Еднорогата се бе надвесила над него, тъмна като кръв в помътнялото му зрение. Докосна го с рога си.

Когато Шмендрик вече можеше да се изправи, тя се обърна и магьосникът я последва, озъртайки се към дъба, макар че той отново бе застинал като всяко дърво, което никога не е обичало. Небето бе все още черно, но мракът му наподобяваше вода, в която Шмендрик виждаше как плува виолетовата зора. Коравите сребристи облаци се стопяваха със затоплянето на небето; сенките омекваха, звуците губеха формата си, а самите форми още не бяха решили какво ще бъдат този ден. Дори вятърът се двоумеше.

— Видя ли ме? — попита той еднорогата. — Гледаше ли, видя ли какво направих?

— Да — отвърна тя. — Беше истинска магия.

Усещането за загуба се завърна, студено и остро като меч.

— Няма я вече — каза той. — Имах я — тя имаше мен — но сега я няма. Не успях да я задържа.

Еднорогата се носеше пред него, тиха като перце.

Познат глас се обади някъде отблизо:

— Напускаш ни толкова скоро, магьоснико? Мъжете ще съжаляват, че са те изтървали.

Той се обърна и видя Моли Гру, облегната на едно дърво. С раздърпана рокля и раздърпани коси, с кървящи и окаляни нозе, тя му се усмихваше като прилеп.

— Изненада — каза. — Лейди Мариан е.

Сетне видя еднорогата. Не помръдна и не проговори, но светлокафявите ѝ очи изведнъж се разшириха от сълзи. Дълго време остана неподвижна; после с всяка ръка грабна шепа от подгъва на роклята и изви колене в треперливо приклякане. Глезените ѝ бяха кръстосани, а погледът — сведен, но въпреки това на Шмендрик му трябваше още миг, за да разбере, че Моли Гру прави реверанс.

Той избухна в смях и Моли Гру рязко се изправи, алена от върха на челото до ямката на гърлото.

— Къде беше? — извика тя. — Къде, по дяволите, беше?

Направи няколко крачки към Шмендрик, но гледаше отвъд него, към еднорогата.

Когато се опита да мине покрай него, магьосникът застана на пътя ѝ.

— Не се говори така — каза ѝ, все още несигурен дали Моли е разпознала еднорогата. — Не знаеш ли как да се държиш, жено? И не се прави реверанс.

Но Моли го бутна настрана и отиде до еднорогата, хокайки я, все едно беше заблудила се крава.

— *Къде беше?*

Пред белотата и сияещия рог Моли се смали до пискащ бръмбар, но този път към земята се сведоха старите тъмни очи на еднорогата.

— Сега съм тук — каза тя накрая.

Моли се разсмя с изопнати устни.

— И каква полза, че си тук сега? Къде беше преди двайсет години, преди десет? Как смееш, как смееш да идваш при мен сега, когато съм *това*? — Тя се описа, махвайки с ръка: празно лице, пусти очи и жълтеещо сърце. — Искане ми се хич да не беше идвала. Защо идваш сега? — Сълзи се плъзнаха по страните на носа ѝ.

Еднорогата не отговори и Шмендрик се обади:

— Тя е последната. Тя е последният еднорог на света.

— Ами да — подсмръкна Моли. — Само последният еднорог на света би дошъл при Моли Гру.

Сетне протегна ръка, за да я сложи върху бузата на еднорогата; но и двете трепнаха леко и докосването завърши на потръпващото място под челюстта. Моли каза:

— Няма нищо. Прощавам ти.

— Еднорозите не са, за да им се прощава. — Магьосникът почувства, че му се завива свят от ревност, не само заради докосването, но и защото нещо като тайна течеше между Моли и еднорогата. — Еднорозите са за начала — рече, — за невинността и чистотата, за новото. Еднорозите са за млади девойки.

Моли галеше шията на еднорогата така плахо, сякаш беше сляпа. Тя избърса мръсните си сълзи в бялата грива.

— Не познаваш много еднорозите — промълви.

Сега небето бе нефритеносиво, а дърветата, които само допреди миг бяха изрисувани върху мрака, отново се превърнаха в истински и свистяха в утринния вятър.

Гледайки еднорогата, Шмендрик каза сурово:

— Трябва да тръгваме.

Моли се съгласи незабавно.

— Тъй, тъй, преди мъжете да ни открият и да ти прережат гърлото, задето ги измами, горките. — Тя погледна през рамо. — Имаше едни неща, които исках да взема, но те вече нямат значение. Готова съм.

Шмендрик отново ѝ прегради пътя.

— Не можеш да дойдеш с нас. Ние имаме мисия. — Гласът и очите му бяха толкова сурови, колкото съумя да ги докара, ала почувства, че носът му се смути. Така и не бе успял да възпита носата си.

Лицето на Моли се захлопна насреща му като замък с настръхнали оръдия, катапулти и казани с кипящо олово.

— И кой си ти, че да казваш „ние“?

— Аз съм нейният водач — отговори важно магьосникът. Еднорогата издаде тих, любопитен звук, подобно на котка, която зове малките си. Моли се засмя високо и отвърна на повика ѝ.

— Не познаваш много еднорозите — повтори. — Тя ти позволява да пътуваш с нея, макар че си нямам идея защо, но не си ѝ нужен. Няма нужда и от мен, бога ми, но ще ме вземе. Питай я.

Еднорогата отново издаде тихия си звук и замъкът върху лицето на Моли спусна подвижния мост и разтвори широко дори дълбините на кулите си.

— Питай я — рече Моли.

Шмендрик разбра отговора на еднорогата по свиването на сърцето си. Искаше му се да бъде мъдър, но от завистта и празнотата в него го заболя и той се чу да виква жално:

— Никога! Забранявам — аз, Шмендрик Магьосника! — Гласът му се навъси и дори носът му доби заплашителен вид. — Внимавай да не вредизвикаш вълшебническия ми гняв! Предизвикаш. Ако реша да те превърна в жаба...

— Ще се поболея от смях — отвърна му развеселено Моли. — Бива те за приказки, но не можеш и каймака в масло да превърнеш.

Очите ѝ заблестяха с внезапно насмешливо разбиране.

— Осъзнай се, човече — каза тя. — Какво щеше да направиш с последния еднорог на света — да го затвориш в клетка?

Магьосникът се обърна, скривайки лице от Моли. Не се взря право в еднорогата, но ѝ хвърли няколко скришни погледа, сякаш някой би го принудил да ги върне обратно. Бяла и тайнствена, утророга, тя го гледаше с пронизваща нежност, но той не можеше да я докосне.

— Ти дори не знаеш закъде сме тръгнали — каза той на слабата жена.

— Да не мислиш, че има значение за мен? — попита Моли. Отново издаде котешкия звук.

Шмендрик рече:

— Тръгнали сме към земите на крал Хагард, за да намерим Червения бик.

Въпреки всичко, в което костите ѝ вярваха и сърцето ѝ знаеше, кожата на Моли се ужаси за момент; но сетне еднорогата издиша нежно в свитата ѝ длан и Моли се усмихна, докато пръстите ѝ се затваряха около топлинката.

— Е, тръгнали сте в грешната посока — рече тя.

Слънцето изгръваше, когато тя ги поведе обратно по пътя, по който бяха дошли, покрай Къли, все така отпуснат върху дънера си, през поляната и отвъд. Мъжете се връщаха: наблизю пукаха сухи съчки, а храсталаците се чупеха с плющене. Веднъж им се наложи да се свият сред бодлите, докато двама от капналите разбойници на Къли изкуцукаха край тях, чудейки се горчиво дали образът на Робин Худ бе истински или не.

— Подуших ги — казваше първият. — Очите лесно се подлъгват, а и по природа са си шмекери, но има ли пък сянка, дето да мирише?

— Очите са лъжесвидетели, така е — изсумтя вторият, който изглеждаше сякаш е навлякъл блато. — Но наистина ли се доверяваш на доказателствата на ушите, на носа, на основата на езика си? Не и аз, приятелю. Вселената мами сетивата ни, а те лъжат нас, и как тогава можем да сме друго освен лъжци? Аз лично не вярвам ни на вестта, ни на вестителя; ни на чутото, ни на видяното. Може и да има истина нейде, но тя никога не казва при мен.

— Ха — обади се първият с озъбена усмивка. — Ама и ти се юрна с другите след Робин Худ и цяла нощ го търси с викове и крясъци, точно като другите. Защо не си спести мъките, щом си толкова наясно?

— Е, човек никога не знае — отвърна вторият глухо, плювайки кал. — Може и да греша.

Принц и принцеса седяха на брега на поток в гориста долина. Седемте им слуги бяха опънали ален навес под едно дърво и младата кралска двойка ядеше пакетирания си обяд под акомпанимента на лютни и теорби^[1]. Никой от двамата не изрече и дума, преди да приключат с храненето, после принцесата въздъхна:

— Е, май е време да свършвам с тази глупост.

Принцът започна да чете списание.

— Би могъл поне... — обади се принцесата, но принцът продължи да чете. Принцесата даде знак на двама от слугите и те засвириха старинна музика на лютните си. Сетне тя направи няколко крачки по тревата, вдигна в ръка оглавник, ярък като яйце, и извика:

— Ела, еднороже, ела! Ела, красавцо, ела при мен!
Туктуктуктуктук!

Принцът се изкиска.

— Не викаш пилци, нали се сещаш — отбеляза, без да вдига поглед. — Защо не изпееш нещо, вместо да къткаш?

— Ами правя каквото мога — изплака принцесата. — Никога преди не съм призовавала такова същество.

Но след кратко мълчание тя запя:

*Аз съм кралска дъщеря,
Да ми се прииска само,
даже волната луна
ще замре на мойто рамо.
Никой хич и не помисля
да скъпи туй, що желая.
Никога не ми е липсвал
даже малък къс от Рая.*

*Аз съм кралска дъщеря,
вътре в себе си старея.
Затвор е моята душа,
в плътта си окована, крея.
Отказала се бих от замък
и просила от праг на праг,
да зърна сянката ти само —
дори веднъж и нивга пак.*

Така пееше, отново и отново, а сетне викаше „Добър еднорог, хубав, хубав“; накрая заяви гневно:

— Е, какво повече да направя? Отивам си у дома.

Принцът се прозя и сгъна списанието си.

— Направи достатъчно, за да изпълниш изискванията на обичая — каза ѝ, — а никой не очаква повече. Беше просто формалност. Сега можем да се оженим.

— Да — отвърна принцесата, — сега можем да се оженим.

Слугите започнаха да прибират всичко обратно, докато двамата с лютните свиреха весела сватбена музика. Гласът на принцесата звучеше малко тъжно и непокорно, когато каза:

— Ако наистина имаше единорози, досега да е дошъл един от тях. Повиках го тъй сладко както всяка друга, а и имах златния оглавник. И, разбира се, съм чиста и недокосвана.

— Поне за мене си — отговори равнодушно принцът. — Както казах, изпълняваш изискванията на обичая. Е, не изпълняваш изискванията на баща ми, впрочем както и аз самият. За тях ще трябва единорог.

Бе висок и лицето му бе меко и приятно като бонбон.

Щом заминаха със свитата си, единорогата излезе от гората, последвана от Моли и магьосника, и пое отново по пътя си. Много по-късно, докато се скитаха из други земи, където нямаше потоци или зеленина, Моли я попита защо не се бе отзовала на песента на принцесата. Шмендрик се приближи, за да чуе отговора, но все пак остана от своята страна на единорогата. Той никога не вървеше от страната на Моли.

Единорогата каза:

— Тази кралска дъщеря никога не би се отказала от замък, за да зърне сянката ми. Ако се бях показала и тя ме бе познала, щеше да се изплаши много повече, отколкото ако ѝ се бе явил дракон, защото никой не дава обещания на дракони. Помня, че някога за мен изобщо нямаше значение дали принцесите вярват в това, което пеят. Отивах при тях и полагах глава в скута им, и някои от тях ме яздеха, макар повечето да се бояха. Но сега нямам време за тях, били те принцеси или кухненски прислужници. Нямам време.

Онова, което Моли отговори, прозвуча странно, особено за жена, която не бе спала дори една нощ, без да се буди много пъти, за да провери дали единорогата е още там, и чиито сънища бяха изпълнени от златни оглавници и галантни млади крадци.

— Принцесите са тези, които нямат време — каза тя. — Небето се върти и влачи всичко със себе си, принцеси и магьосници, бедния Къли и останалите, но ти не помръдваш. Нищо не виждаш само веднъж. Искане ми се да бъдеш принцеса за малко, или цвете, или патица. Нещо, което не може да чака.

Тя запя строфа от печална, накъсана песен, замълчавайки след всеки стих, за да си спомни следващия:

*Който има избор, не избира.
Избира онзи, който няма.
Всичко, що обичаме, умира —
отминалото не остава.*

Шмедрик надзърна над гърба на еднорогата в територията на Моли.

— Къде чу тази песен? — попита. Говореше ѝ за пръв път от оная заран, когато тя се бе присъединила в пътешествието. Моли поклати глава.

— Не помня. Знам я отдавна.

Земите ставаха по-бедни с всеки ден от пътуването, а лицата на хората, които срещаха, бяха горчиви като кафявата трева; но в очите на еднорогата Моли се превръщаше в омекнала земя, осеяна с езера и пещери, където стари цветя се разтваряха като огън над почвата. Под мръсотията и безразличието тя се оказа на не повече от тридесет и седем или тридесет и осем години — със сигурност не по-стара от Шмендрик, въпреки че по неговото лице нямаше рожден ден. Рошавата ѝ коса бухна, кожата ѝ живна, а гласът ѝ винаги звучеше почти толкова нежно, колкото когато се обръщаше към еднорогата. Очите ѝ никога нямаше да грейнат от радост, не повече, отколкото да станат зелени или сини — ала и те се бяха пробудили наред земята на лицето ѝ. Тя крачеше устремено към владенията на крал Хагард с боси, болящи нозе и пееше често.

А някъде далеч, от другата страна на еднорогата, вървеше мълчаливо Шмендрик Магъосника. По черния му плащ никнеха дупки и дрехата се разпадаше, като самия него. Дъждът, който пречистваше Моли, не валеше върху него и той изглеждаше все по-сух и изоставен, като земята наоколо. Еднорогата не можеше да го изцери. С едно докосване на рога си би могла да го върне от смъртта, но нямаше власт над отчаянието, нито над магията, която бе дошла и отминала.

Така продължиха пътешествието си заедно, по дирите на бягащия мрак сред вятър с вкус на гвоздеи. Кожата на земята се нацепваше, а плътта ѝ се спаружваше, за да разкрие сухи дерета и клисури, или се гънеше в шугави хълмове. Небето бе така високо и бледо, че през деня изчезваше, и еднорогата понякога си мислеше, че

тримата сигурно изглеждат слепи и безпомощни като плужеци на слънце, след като някой е обърнал дънера или влажния им камък. Но тя бе еднорог, все пак, и имаше способността на еднорозите да стават по-красиви в зли времена и земи. Даже дъхът на жабоците, мърморещи из ровове и рухнали дървета, секваше, щом я зърнеха.

Жабоците биха били по-гостоприемни от унилия народ в страната на Хагард. Селата лежаха оглозгани като кости между остри хълмове, където не растеше нищо, а сърцата на самите хора без съмнение бяха като вкиснала бира. Децата им посрещаха с камъни странниците в града, а кучетата им ги прогонваха от него. Няколко от кучетата така и не се завърнаха, тъй като Шмендрик бе развил точен мерник и апетит към помиярите. Това разгневи селяните повече от всяка обикновена кражба. Те не даваха нищо свое и знаеха, че който дава, им е враг.

Еднорогата бе изтощена от човешки същества. Когато гледаше спътниците си, докато спяха, когато наблюдаваше как сенките на сънищата им се лутаха върху лицата им, тя усещаше как се огъва от бремето да знае имената им. В тези моменти тя препускаше до сутринта, за да облекчи болката; по-бърза от дъжда, бърза като загубата, в галоп, за да настигне времето, когато не познаваше нищо друго освен сладкото усещане да бъде себе си. Нерядко ѝ се струваше, в краткия миг между две глътки въздух, че Шмендрик и Моли са отдавна мъртви, крал Хагард също, а Червеният бик — намерен и сразен: толкова отдавна, че внуците на звездите, видели как става всичко това, сега тлеят и се превръщат във въглини; и че тя все още е последният еднорог на света.

Сетне, в една есенна вечер, когато совите мълчаха, те заобиколиха хребет и видяха замъка. Той пълзеше към небето от далечния край на дълга, дълбока долина — източен и извит, наежил бодливите си кули, мрачен и нащърбен като усмивка на великан. Моли искрено се засмя, но еднорогата потрепери, защото ѝ се стори, че кривите кули опипват здрача, за да я намерят. Зад замъка морето проблясваше като желязо.

— Крепостта на Хагард — промърмори Шмендрик и поклати глава удивен. — Ужасната твърдина на Хагард. Вещица го издигнала за него, казват, но той отказал да ѝ плати за работата и тя проклела замъка. Прокобила, че един ден той ще потъне в дълбините заедно с

Хагард, когато алчността на краля накара морето да прелее. Сетне надала ужасяващ вой, както си знаят, и изчезнала в облак от сярра. Хагард се нанесъл веднага. Казал, че никой замък на тиранин не е завършен без проклятие.

— Не го виня, че не ѝ е платил — рече Моли с презрение. — Аз да скочех върху това местенце, щях да го разпиляя като купчина листа. Все тая, надявам се, че вещицата има с какво да се занимава, докато чака проклятието да се сбъдне. Морето е по-голямо от алчността на всекиго.

Кокалести птици с мъка летяха в небето, цвърчейки „Помогними! Помогними! Помогними!“, а зад неосветените прозорци на замъка се стрелкаха малки черни фигури. Влажна, мудна миризма достигна еднорогата.

— Къде е Бикът? — попита тя. — Къде го държи Хагард?

— Никой не държи Червения бик — отговори тихо магьосникът. — Чувал съм, че броди нощем и спи през деня в огромна пещера под замъка. Скоро ще разберем; но не това е проблемът ни сега. По-близката опасност е *ей там*.

Той посочи към долината, където бяха започнали да трептят няколко светлинки.

— Това е Хагсгейт — каза.

Моли не отговори, но докосна еднорогата с ръка, охладняла като облак. Тя често поставяше ръце върху еднорогата, когато бе тъжна или уморена, или уплашена.

— Това е градът на крал Хагард — рече Шмендрик, — първият, който превзел, когато дошъл отвъд морето, градът, лежал най-дълго под властта му. Има лошо име, макар че не съм срещал някой, който да знае защо. Никой не влиза в Хагсгейт и нищо не излиза оттам, освен приказки, които да държат децата послушни — чудовища, върколаци, сборища на вещици, демони посред бял ден и тем подобни. Но в Хагсгейт има нещо зло, мисля. Мама Фортуна никога не поиска да мине през него, а и веднъж ми каза, че дори Хагард е уязвим, докато Хагсгейт стои. Там има нещо.

Той се взираше в Моли, докато разказваше, защото единственото му горчиво удоволствие напоследък бе да я вижда уплашена въпреки бялото присъствие на еднорогата. Но тя му отговори съвсем спокойно, с ръце, отпуснати встрани.

— Чувала съм да наричат Хагсгейт „градът, който никой мъж не познава“. Може би тайната му очаква да я открие някоя жена — жена и еднорога. Но с теб какво да правим?

Тогава Шмендрик се усмихна.

— Аз не съм мъж — каза. — Аз съм магьосник без магия, което ще рече, че съм никой.

Огнефосфорните светлини на Хагсгейт лумнаха по-ярко, докато еднорогата ги гледаше, но в замъка на крал Хагард не припламваше дори искра. Бе твърде мрачно, за да види движещите се върху стените мъже, но през долината до нея долиташе глухото бумтене на доспехи и изтракването на копия върху камък. Стражи се бяха срещнали и продължили обиколката си. Миризмата на Червения бик вилнееше навсякъде около еднорогата, когато тя тръгна по обраслата в храсталаци пътечка, водеща към Хагсгейт.

[1] Теорба — вид лютня с удължен гриф — бел.пр. ↑

ГЛАВА СЕДМА

Град Хагсгейт имаше формата на следа от лапа: дълги пръсти, разперени от широка основа и завършващи с калните нокти на къртица. И наистина, докато останалите градове във владенията на крал Хагард изглеждаха като врабчета, ровещи из яловата земя, Хагсгейт се бе впил в нея здраво и надълбоко. Улиците му бяха гладко павирани, градините му сияеха, а гордите му къщи сякаш бяха изникнали от земята, като дървета. Светлини грееха от всеки прозорец и тримата пътешественици чуваха гласове, кучешки лай и чинии, които някой търкаше, докато започнеха да скърцат. Спряха се до един висок плет, озадачени.

— Мислите ли, че сме объркали пътя и това въобще не е Хагсгейт? — прошепна Моли. Тя приглади неловко отчайващите си дрипи. — Знаех си, че трябваше да си взема хубавата рокля — въздъхна.

Шмендрик разтриваше врата си уморено.

— Хагсгейт е — отговори ѝ. — Трябва да е Хагсгейт, макар че не подушвам вълшебство, нито усещам черна магия. Но защо ще са всичките легенди тогава, всичките приказки и небивалици? Доста обърквашо, особено след като си вечерял с половин ряпа.

Еднорогата не каза нищо. Отвъд града, по-мрачен от мрака, замъкът на крал Хагард се клатушкаше като лунатик на кокили, а отвъд замъка се плъзгаше морето. Мирисът на Червения бик се носеше из нощта, студен полъх сред градските миризми на готвене и живот.

Шмендрик се обади:

— Добрите люде сигурно са се прибрали и благославят Божията благодат. Ще ги приветствам.

Той пристъпи напред и отметна плаща си, но още не бе отворил уста, когато груб глас долетя от въздуха:

— Пази си дъха, страннико, докато още го имаш.

Четирима мъже изскочиха иззад плета. Двама от тях опряха мечовете си о гърлото на Шмендрик, а трети спря Моли с чифт

пищови. Четвъртият доближи еднорогата, за да я хване за гривата; но тя се изправи на задните си крака, ослепителна в сиянието си, и той отскочи надалеч.

— Името ти! — нареди на Шмендрик първият, който бе проговорил. Беше на средна възраст, като останалите, облечен в скъпи, безлични дрехи.

— Гик — рече магьосникът, заради мечовете.

— Гик — замисли се мъжът с pistolетите. — Име на чужденец.

— Естествено — каза първият. — Всички имена са чужди в Хагсгейт. Е, господин Гик — продължи той, като плъзна върха на меча си към мястото, където ключиците на Шмендрик се събираха, — ако вие и госпожа Гик бихте били така добри да споделите какво ви кара да се прокрадвате насам...

Тук Шмендрик намери гласа си.

— Почти не я познавам тази жена! — изрева. — Казвам се Шмендрик, Шмендрик Магьосника, и съм гладен, изтощен и раздразнен. Махнете тези мечове или ще се окаже, че държите скорпиони откъм грешния им край.

Четиримата мъже се спогледаха.

— Магьосник — каза първият. — Точно каквото ни трябва.

Двама от другите кимнаха, но мъжът, който се бе опитал да хване еднорогата, изръмжа:

— В днешно време всеки може да каже, че е магьосник. Няма ги вече старите мерила, изоставиха старите ценности. Освен това истинският магьосник има брада.

— Е, ако не е магьосник — рече безгрижно първият, — скоро ще му се прииска да бъде.

Прибра меча си и се поклони на Шмендрик и Моли.

— Аз съм Дрин — представи се — и за мен може би е удоволствие да ви приветствам в Хагсгейт. Споменахте, че сте гладни, ако не се лъжа. Това е лесно поправимо, а след това може би ще ни се отплатите чрез професионалните си способности. Елате с мен.

Внезапно приел благ и извинителен вид, той ги поведе към осветена странноприемница, а тримата други мъже ги следваха отблизо. Междувременно все повече жители заприиждаха от къщите си, изоставили вечерята си недоядена и чая си още горещ; докато Шмендрик и Моли се настанят, по пейките в странноприемницата вече

се бяха сбутали към стотина души, някои от тях притиснати досами вратата, други аха да се изсипят през прозорците. Еднорогата, незабелязана, пристъпваше отзад: бяла кобила със странни очи.

Мъжът на име Дрин седеше на една маса с Шмендрик и Моли, дърдореше, докато те ядяха, и пълнеше чашите им с резливо черно вино. Моли Гру пи съвсем малко. Тя седеше и мълчаливо гледаше лицата наоколо; нито едно не изглеждаше по-младо от лицето на Дрин, а някои бяха много по-стари. Всички хагсгейтски лица си приличаха по нещо, но тя не можеше да открие какво.

— А сега — каза Дрин, след като вечерята бе приключила, — сега трябва да ми позволите да ви обясня защо ви посрещнахме така невъзпитано.

— Ами, няма нужда — изкиска се Шмендрик. Виното го бе развеселило и отпуснало и бе позлатило зелените му очи. — На мене ми се иска да разбере причината за слуховете, населили Хагсгейт с таласъми и върколаци. Най-нелепото нещо, което съм чувал.

Дрин се усмихна. Беше жилест мъж с челюст, твърда и куха като на костенурка.

— Точно това имам предвид — каза. — Слушайте. Над Хагсгейт тегне проклетие.

Стаята внезапно притихна, а в бирената светлина лицата на хората изглеждаха бледи и стегнати като сирене. Шмендрик се изсмя отново.

— Благословия, искаш да кажеш. В костеливото кралство на стария Хагард вие сякаш сте различна земя — извор, оазис. Съгласен съм с вас, че тук пръст има заклинателство, и пия в негова чест!

Когато вдигна чашата си, Дрин го спря.

— Не и такъв тост, приятелю. Нима ще пиеш за петдесетгодишна злочестина? Толкова време мина, откакто мъката ни сполетя, когато крал Хагард издигна замъка си до морето.

— Когато вещицата го е построила, мен ако питаш — размаха пръст насреща му Шмендрик. — Да отдадем дължимото на когото трябва, все пак.

— А, значи знаеш историята — рече Дрин. — Тогава не може да не си чул, че Хагард отказал да плати на вещицата, щом тя си свършила работата.

Магьосникът кимна.

— Да, и тя го проклела за алчността му — проклела замъка, точно. Но какво общо има това с Хагсгейт? Градът не е сторил вреда на вещицата.

— Така е — отвърна Дрин. — Но и добро не ѝ е сторил. Тя не могла да разруши замъка — или не пожелала да го направи, защото се имала за творец и се хвалела, че произведенията ѝ са изпреварили времето си. Както и да е, посетила тя старейшините на Хагсгейт и поискала да накарат Хагард да ѝ плати дължимото. „Погледнете ме и вижте себе си — искърцал гласът ѝ. — Това е истинското изпитание за един град или крал. Господар, който мами дърта грозна вещица, не закъснява да измами и собствения си народ. Спрете го, докато можете, преди да сте свикнали с него.“

Дрин отпи от виното си и гостоприемно напълни още веднъж чашата на Шмендрик.

— Не получила пари от Хагард — продължи той, — а пък от Хагсгейт, уви, не получила внимание. Отнесли се към нея вежливо и я насочили към съответните институции, при което тя побесняла и се разкрещяла, че в желанието си да не си създаваме врагове, сега сме се сдобили с тъкмо двама.

Той млъкна и притвори клепачи, толкова тънки, че Моли бе сигурна, че той вижда през тях, като птица. Със затворени очи каза:

— Тогава тя проклела замъка на Хагард, както и нашия град. Така алчността му ни докара разруха.

Във въздиращата тишина гласът на Моли Гру се стовари като чук върху подкова, все едно отново гълчеше клетия капитан Къли.

— Хагард има по-малко вина от самите вас — присмя се тя на жителите на Хагсгейт, — тъй като той е бил само един крадец, а вие — много. Докарали сте си тия беди заради собствената си алчност, не тая на краля ви.

Дрин отвори очи и я изгледа гневно:

— Нищо не сме си докарали — възрази той. — Нашите родители и деди са тези, от които вещицата е потърсила помощ, и признавам, че те също са били виновни като Хагард. *Ние* щяхме да се отнесем към проблема по съвсем друг начин.

И всяко лице на средна възраст се намръщи на всяко по-старо лице в залата.

Един от възрастните мъже заговори с хрипкав и мяучещ глас.

— Щяхте да постъпите точно като нас. Имаше урожай за прибиране и стока за дамазлък, както ги има сега. Имаше го и Хагард, с когото да живеем, както го има сега. Знаем много добре как щяхте да постъпите. Вие сте наши деца.

Дрин го изгледа кръвнишки, а други мъже започнаха да крещят злостно, но магьосникът накара всички да млъкнат, като попита:

— Какво е било проклятието? Имало ли е нещо общо с Червения бик?

Името прозвуча студено, дори в ярката стая, и Моли внезапно се почувства самотна. Тя импулсивно прибави и своя въпрос, въпреки че той нямаше нищо общо с разговора.

— Някой от вас виждал ли е някога еднорог?

В този момент тя разбра две неща: разликата между тишина и пълна тишина; както и че въпросът ѝ бе попаднал точно в целта. Хагсгейтските лица се опитаха да останат неподвижни, но не успяха. Дрин каза внимателно:

— Никога не виждаме Бика и никога не говорим за него. Нищо, което го засяга, не ни влиза в работата. Що се отнася до еднорозите, такива няма. И никога не е имало.

Той отново наля черно вино.

— Ще ви кажа думите на проклятието — рече.

Скръсти ръце и започна да нарежда:

*Покорство пред Хагард щом изберете,
с него разруха и радост делете.
Бъдете богати и все по-богати,
дордето прилив погълне палата.
Но знайте, че само някой от вас
може да срути и замък, и власт.*

Няколко души се присъединиха, докато той рецитираше старото проклятие. Гласовете им бяха тъжни и далечни, сякаш въобще не бяха в залата, а се премятаха във вятъра високо над комина на странноприемницата, безпомощни като сухи листа.

„Какво им има на лицата? — чудеше се Моли. — Почти се досещам.“ Магьосникът седеше мълчалив до нея и въртеше чашата за

вино в дългите си ръце.

— Когато тези думи били произнесени за първи път — рече Дрин, — Хагард бил отскоро в тия земи и те още били меки и цъфтящи — всички освен град Хагсгейт. Тогава Хагсгейт бил досущ такъв, каквато е земята днес — безплодно, голо място, където хората слагали огромни камъни на покривите на колибите си, за да не ги отнесе вятърът.

Той се ухили горчиво на по-старите мъже.

— Урожай за прибиране и стока за дамазлък! Та вие сте садили зеле и ряпа, и шепа къорави картофи, а в цял Хагсгейт е имало само една хилава крава. Страниците са мислили града за прокълнат, задето е обидил някаква си отмъстителна вещица.

Моли усети как еднорогата минава по улицата и след това се обръща и връща, неспокойна като факлите на стените, които се кланяха и гърчеха. Искаше ѝ се да изтича при нея, но вместо това попита тихо:

— Ами по-късно, когато се сбъднало?

Дрин отговори:

— Оттогава насетне не знаем друго освен изобилие. Суровата ни земя толкова омекна, че градините и овошките никнат сами — не ни се налага нито да ги садим, нито да се грижим за тях. Стадата ни се множат; занаятчиите ни стават по-сръчни, докато спят; въздухът, който дишаме, и водата, която пием, ни пазят от болестите. Всяка неволя се разделя, за да мине покрай нас — и това се случва, докато останала част от кралството, която някога е била така зелена, изгаря до въглен под ръката на Хагард. За петдесет години никой, освен него и самите нас, не е прокопсал. Сякаш всички останали са прокълнати.

— „С него разруха и радост делете“ — промърмори Шмендрик. — Разбирам, разбирам.

Той изгълта още една чаша от черното вино и се засмя.

— Но старият крал Хагард все още властва и ще продължава, докато морето не прелее. Не знаете какво е истинско проклятие. Нека ви разкажа за *моите* неволи. — В очите му изведнъж блеснаха бързи сълзи. — Като за начало, майка ми никога не ме е харесвала. Преструваше се, но аз знаех...

Дрин го прекъсна и точно тогава Моли осъзна кое е странното у жителите на Хагсгейт. Всички бяха облечени добре и топло, но лицата,

които надничаха от хубавите дрехи, бяха на бедни хора, студени като духове и твърде гладни, за да се хранят. Дрин рече:

— „Но знайте, че само някой от вас може да срути и замък, и власт.“ Как можем да изпитваме сладост от щастието си, когато знаем, че си има край и че един от нас ще го причини? Всеки ден ни прави по-богати и ни доближава до гибелта. Магьоснико, вече петдесет години живеем оскъдно, пазим се от привързване, отърсваме се от всякакви обичаи, подготвяйки се за морето. И секунда радост не сме отделили за богатството си — или за каквото и да било друго — тъй като радостта е просто поредното нещо, което ще изгубим. Съжалявайте Хагсгейт, странници, защото няма по-нещастен град в целия окаян свят.

— Обречени, обречени, обречени — хлипаха гражданите. — Нещастие, нещастие нам.

Моли Гру ги гледаше безмълвно, но Шмендрик продума с уважение:

— Ето ти *добро* проклятие, професионална работа. Винаги съм казвал: с каквото и да се захванете — идете при експерт. В крайна сметка си струва.

Дрин се намръщи и Моли сръга Шмендрик. Магьосникът примигна.

— Ъм. Е, какво е вашето желание към мен? Трябва да ви предупредя, че не съм много умел магьосник, но с радост ще премахна проклятието, ако мога.

— Не съм си и помислял, че си нещо повече от това, което си — отговори Дрин, — но и то ще ни свърши работа. Мисля да оставим проклятието както си е. Ако бъде премахнато, може да не станем отново бедни, но и няма да продължим да забогатяваме, което е също толкова лошо. Не, истинската ни задача е да предотвратим падането на замъка на Хагард и тъй като героят, който ще го срине, може да дойде единствено от Хагсгейт, тя не е неизпълнима. Например, не позволяваме на странници да се установят тук. Държим ги надалеч чрез сила, ако се наложи, но най-често с хитрост. Онези мрачни истории за Хагсгейт, които спомена — сами ги измислихме, сетне ги разпространихме нашир и дълж, за да сме сигурни, че малцина ще решат да ни посетят.

Той се усмихна гордо с хлътналите си челюсти.

Шмендрик подпря брадичка на кокалчетата на пръстите си и се обърна към Дрин с укривена усмивка.

— Ами собствените ви деца? — попита. — Как ще попречите на някое от тях да порасне и да изпълни проклятието?

Той огледа странноприемницата, следейки сънливо всяко набръчкано лице, което отвръщаше на погледа му.

— Като се замисля — продума бавно, — няма ли млади хора в този град? Колко рано пращате децата по леглата в Хагсгейт?

Никой не му отговори. Моли можеше да чуе скърцането на кръвта в уши и очи, потрепването на кожата като вода, подръпвана от вятъра. Сетне Дрин се обади:

— Ние нямаме деца. Не сме имали и едно, откак проклятието ни сполетя. — Изкашля се в дланта си и добави: — Изглеждаше най-очевидният начин да попречим на вещицата.

Шмендрик отметна глава и се засмя, без да издава звук, засмя се така, че факлите затанцуваха. Моли осъзна, че магьосникът е прекалил с пиенето. Устата на Дрин се стопи, а очите му се втвърдиха като напукан порцелан.

— Не виждам нищо смешно в мъката ни — каза тихо. — Абсолютно нищо.

— Нищо — заклокочи Шмендрик, накланяйки се над масата и разливайки виното си. — Нищо, извинете ме, нищо, ама абсолютно нищо.

Под гневния взор на двеста очи той успя да се съвземе и да отговори сериозно на Дрин:

— Тогава ми се струва, че си нямате притеснения. Не и такива, дето да ви притеснят.

Тънка струйка смях се изплъзна от устните му като пара от чайник.

— Така изглежда. — Дрин се наведе напред и докосна китката на Шмендрик с два пръста. — Но не съм ти казал цялата истина. Преди двадесет и една години в Хагсгейт се роди дете. Чия рожба беше, така и не разбрахме. Открих го аз, докато пресичах площада една зимна нощ. Лежеше на касапски дръвник, но не плачеше, въпреки че валеше сняг, ами се смееше на топло под юрган от улични котки. Те всички мъркаха заедно и звукът бе натезжал от знание. Останах до странната

люлка известно време, замислен, докато снегът се сипеше, а котките мъркаха пророчества.

Той спря и Моли Гру се обади нетърпеливо:

— И ти прибра детето вкъщи, разбира се, и го отгледа като свое.

Дрин положи ръцете си на масата, обърнати с дланите нагоре.

— Прогоних котките — рече, — и се прибрах вкъщи.

Лицето на Моли доби цвета на мъгла. Дрин леко повдигна рамене.

— Мога да позная раждането на герой, когато го видя — каза. — Поличби и прокоби, змии в детската стая. Може би щях да се реша да взема детето, ако не бяха котките; с тях всичко ставаше толкова очевидно, толкова митологично. Как трябваше да постъпя — съзнателно да подслоня злата участ на Хагсгейт? — Устната му трепна, сякаш в нея се бе забила кука. — Както се оказа, сгрехих, но го направих от милост. Когато се върнах при изгрев слънце, бебето го нямаше.

Шмендрик рисуваше с пръст картинки в локва вино и може би не бе чул нищо. Дрин продължи:

— Естествено, никой не си призна да е оставял детето на площада и макар че претърсихме всеки дом от мазето до гълъбарника, никога повече не го открихме. Може би щях да предположа, че са го отнесли вълци или дори че съм сънувал цялата среща — котките и прочие, ако на следващия ден в града не бе дошъл пратеник на крал Хагард със заповед за всенародни веселия. След тридесетгодишно чакане кралят най-накрая се бе сдобил със син. — Той извърна поглед, за да избяга от очите на Моли. — Намереното дете, между другото, беше момче.

Шмендрик облиза върха на пръста си и погледна нагоре.

— Лир — каза замислено. — Принц Лир. Но няма ли друг начин да си обясните появата му?

— Не мисля — изсумтя Дрин. — Всякоя, която би се омъжила за Хагард, сам Хагард би отхвърлил. Пусна слуха, че момчето е негов племенник, който той благородно осиновил след смъртта на родителите му. Но Хагард няма роднини, нито семейство. Някои казват, че се родил от буреносни облаци, както Венера — от морската пяна. Никой не би поверил на Хагард дете за отглеждане.

Магьосникът спокойно протегна чашата си и я напълни сам, когато Дрин му отказа.

— Е, намерил е едно отнякъде, и браво на него. Но как е попаднал на мъничката ви котешка рожба?

Дрин му отвърна:

— Той кръстосва Хагсгейт нощем, не често, а от време на време. Мнозина сме го виждали — високият Хагард, сив като плавей, се носи сам под челичената луна и събира изпуснати жълтици, строшени чинии, лъжици, камъни, кърпички, пръстени, настъпени ябълки; всичко, каквото и да е, без някакъв смисъл. Хагард е взел детето. Сигурен съм в това, както съм сигурен и че принц Лир е онзи, който ще катурне кулата и ще потопи и Хагард, и Хагсгейт.

— Надявам се да е той — намеси се Моли. — Надявам се принц Лир да е бебето, което си оставил да умре, и се надявам да удави града ви, и се надявам рибите да ви оглозгат до голо като кочани...

Шмендрик я срита по глезена с всички сили, защото слушателите бяха започнали да съскат като въглени, а някои даже се изправяха на крака. Той попита отново:

— Какво е вашето желание към мен?

— Тръгнали сте към замъка на Хагард, мисля.

Шмендрик кимна.

— Аха — каза Дрин. — Значи, за един умен магьосник не би било трудно да се сприятели с принц Лир, който има репутацията на пламенен и любознателен млад мъж. Един умен магьосник навярно познава всякакви странни помади и прахове, еликсири и екстракти, билки, отрови и мехлеми. Един умен — умен, обърни внимание, казах „умен“ и нищо повече — та, един умен магьосник би трябвало да е способен, при определени обстоятелства...

Остави другото неизречено, но не и неразбрано.

— За едното ядене? — Шмендрик се изправи, събаряйки стола си. Подпря се на масата с две ръце, дишайки тежко. — Толкова ли върви тези дни? Вечеря и вино за отровен принц? Трябва да предложиш нещо по-добро, приятелю Дрин. И коминочистач не бих очистил при такова заплащане.

Моли Гру сграбчи ръката му и извика:

— Какво говориш?

Магьосникът се отърси от дланта ѝ, но в същото време спусна единия си клепач в бавно намигване. Дрин се облегна на стола си с усмивка.

— Никога не се пазаря с професионалист — каза. — Двадесет и пет жълтици.

Следващия половин час прекараха в пазарене, като Шмендрик държеше да получи сто жълтици, а Дрин отказваше да даде повече от четиридесет. Накрая се уговориха за седемдесет — половината да бъде платена начаса, а останалите — при успешното завръщане на Шмендрик. Дрин веднага брои парите от кожена кесия, висяща на колана му.

— Ще пренощувате в Хагсгейт, разбира се — рече им. — За мен ще е удоволствие лично да ви настаня.

Но магьосникът поклати глава.

— Не мисля. Ще продължим към замъка, тъй като вече сме съвсем близо до него. Колкото по-скоро отидем, толкова по-скоро ще се върнем, а? — И пусна хитра и заговорническа усмивка.

— Замъкът на Хагард е винаги опасен — предупреди Дрин. — Но нощем е по-опасен от всякога.

— Говорят същото и за Хагсгейт — отвърна Шмендрик. — Не трябва да вярваш на всичко, което чуеш, Дрин.

Той тръгна към вратата на странноприемницата и Моли го последва. Когато стигна, се обърна и се усмихна на жителите на Хагсгейт, прегърбени под премените си.

— Искане ми се да ви оставя с една последна мисъл — каза им. — И най-професионалното заклинание, изръмжано, изграчено или изтрещяно някога, е безсилно пред чистото сърце. Лека нощ.

Навън нощта лежеше увита на кълбо, студена като смок и облюспена от звезди. Нямаше луна. Шмендрик излезе смело, като хихикаше и подрънкваше със златните монети. Без да поглежда Моли, каза:

— Загубеняци. Тъй безгрижно да решат, че всички магьосници сватовстват на смъртта. Виж, ако бяха поискали да премахна проклятието — е, можех да го сторя и за едната гощавка. За едничка чаша вино даже.

— Радвам се, че не го направи — рече Моли яростно. — Заслужават си участта, че дори и по-лошо. Да оставят детето в снега...

— Е, ако не го бяха оставили, той нямаше да порасне принц. Досега не си ли била в приказка? — Гласът на магьосника бе нежен и пиянски, а очите му блестяха като новопридобитите му жълтици. — Героят трябва да изпълни пророчеството, а злодеят е онзи, който трябва да го спре — макар че в други истории често е обратното. Освен това героят трябва да е в беда от момента на раждането си, иначе не е никакъв герой. Вестта за принц Лир е истинско облекчение. Отдавна чакам в тази история да влезе главен герой.

Еднорогата се появи изведнъж като звезда, малко пред тях — самотно платно в мрака. Моли се обади:

— Ако Лир е героят, какво е тя тогава?

— Това е друго. Хагард, Лир и Дрин, и ти, и аз — ние сме в приказка и трябва да я следваме. Но тя е истинска. Тя е истинска.

Шмендрик се прозя, изхълца и потръпна едновременно.

— Най-добре да побързаме — каза. — Май трябваше да нощуваме тук, но старият Дрин ме изнервя. Убеден съм, че напълно го заблудих, но все пак.

Както вървеше и ту се унасяше, ту се сепваше, на Моли ѝ се струваше, че Хагсгейт се протяга като лапа, за да задържи трима им, затваря се около тях и ги побутва нежно напред-назад, така че отново и отново да стъпват в предишните си стъпки. След столетие достигнаха последната къща и края на града; още половин век се лутаха през влажните полета, лозята и свитите овощки. Моли сънуваше как овце им се присмиват от върховете на дърветата и как коварни крави ги настъпват и ги избутват от чезнещата пътека. Но сиянието на еднорогата плаваше напред и Моли го следваше, наяве и насън.

Замъкът на крал Хагард дебнеше из небесата, сляпа сива сова на нощен лов в долината. Моли долавяше диханието на крилете ѝ. После дъхът на еднорогата разроши косите ѝ и тя чу Шмендрик да пита:

— Колко души?

— Трима — каза еднорогата. — Следват ни, откакто напуснахме Хагсгейт, но сега се приближават бързо. Чуйте.

Стъпки, твърде меки за бързината си; гласове, прекалено приглушени, за да вещаят добро. Магьосникът разтри очи.

— Може би Дрин изпитва угризения, че не е платил достатъчно на отровителя — измърмори. — Може би съвестта му го държи буден. Всичко е възможно. Може би имам пера.

Хвана Моли за ръка и я издърпа в една долчинка край пътя. Еднорогата легна наблизко, неподвижна като лунна светлина.

Кинжали, проблясващи като дири от риби в тъмно море. Глас, внезапно силен и гневен:

— Изгубихме ги, казвам ти. Подминахме ги преди миля, когато чух онова шумолене. Да пукна, ако продължа.

— Не мърдайте — прошепна втори глас яростно. — Да не искате да се измъкнат и да ни издадат? Плашете се от магьосника, но по-добре се страхувайте от Червения бик. Ако Хагард научи за нашата половина от проклятието, ще прати Бика да ни смели на трици.

Първият мъж отговори по-спокойно.

— Не че се страхувам. Магьосник без брада не е никакъв магьосник. Но си губим времето. Махнаха се от пътя и тръгнаха през полята още щом разбраха, че ги следваме. Можем да ги гоним тук цяла нощ и никога да не ги настигнем.

Друг глас, по-изтощен от първите два:

— Вече цяла нощ ги гоним. Я вижте там. Зазорява се.

Моли установи, че е пропъзляла наполовина под черния плащ на Шмендрик и е заровила лице в туфа бодлива суха трева. Не смееше да вдигне глава, но отвори очи и видя, че въздухът просветлява странно. Вторият мъж каза:

— Глупак. Има цели два часа до утрото, а и ние се движим на запад.

— В такъв случай — отговори третият глас, — аз се прибирам.

Стъпки заситниха чевръсто обратно по пътя. Първият мъж се провикна:

— Чакай, не тръгвай! Чакай, идвам с теб! — Към втория мъж измърмори припряно:

— Не се прибирам, просто искам да проверя отново следите по пътя. Все ми се струва, че ги чух, а и съм си изпуснал кутийката с прахан някъде...

Моли го чуваше как отстъпва, докато говори.

— Проклети страхливци! — започна да кълне вторият. — Изчакайте секунда само. Ще потърпите ли да пробвам онова, което Дрин ми довери?

Отдалечаващите се стъпки се разколебаха и той занарежда на висок глас:

— По-жежки от лятото, по-засищащи от храната, по-скъпи от кръвта, по-сладки от жената...

— Бързо — каза третият глас. — Побързайте. Вижте небето. Какви са тези глупости?

Дори гласът на втория мъж започваше да звучи изнервено.

— Не са глупости. Дрин се грижи за парите си толкова добре, че те не могат да понесат раздялата с него. Най-трогателната връзка, която сте виждали. По този начин ги зове.

Той продължи по-бързо с леко треперещ глас:

— По-мощни от водата, по-нежни от птиците, изречете името на онзи, когото обичате.

— Дрин — задрънчаха златните монети в кесията на Шмендрик, — дриндриндриндрин.

И тогава се случи всичко.

Парцаливият черен плащ изплющя по бузата на Моли, когато Шмендрик се изгъркаля на колене, опитвайки се отчаяно да хване кесията. Тя тракаше като гърмяща змия в ръката му. Хвърли я надалече в храстите, но тримата мъже тичаха към тях, а кинжалите им аленееха, сякаш вече пронизали плът. Отвъд замъка на крал Хагард изгряваше изгарящо сияние, изблъсквайки нощта като огромно рамо. Магьосникът се изправи, заплашвайки нападателите с демони, метаморфози, вцепняващи болести и тайни хватки от джудото. Моли взе камък.

С дивен, радостен, ужасяващ вик на разруха еднорогата се втурна от скривалището си. Копитата ѝ се врязаха в земята като буря от бръсначи, гривата ѝ летеше яростно, а върху челото си носеше кичур от светкавици. Тримата убийци захвърлиха кинжалите си и покриха лицата си, и дори Моли Гру и Шмендрик се свиха пред нея. Но еднорогата не видя никого от тях. Подивяла, танцуваща, морскобяла, тя протръби предизвикателството си отново.

И сиянието ѝ отвърна с рев, звучащ като разпукването на леда през пролетта. Хората на Дрин избягаха с препъване и писъци.

Замъкът на Хагард гореше и се мяташе диво сред внезапния студен вятър. Моли извика:

— Но нали трябва да е морето, така е речено.

Тя си помисли, че вижда прозорец, колкото и далеч да беше, и едно сиво лице. После се появи Червеният бик.

ГЛАВА ОСМА

Бе кървавочервен, не като бликащата кръв на сърцето, а като кръвта, която мудро помръдва под стара, незараснала рана. Ужасяваща светлина се лееше като пот от тялото му, а от рева му рукнаха свлачища. Рогата му бяха бледи като белези.

За миг еднорогата остана срещу него, замръзнала като вълна, която всеки момент ще се разбие. Сетне сиянието на рога ѝ угасна, тя се обърна и препусна. Червеният бик отново изрева и се втурна след нея.

Еднорогата никога не бе изпитвала страх от друго същество. Макар че бе безсмъртна, тя можеше да бъде убита: от харпия, от дракон или от химера, от заблудена стрела, пусната по катеричка. Ала драконите можеха само да я убият — те никога нямаше да я накарат да забрави коя е или сами да забравят, че дори мъртва, пак ще остане по-красива от тях. Червеният бик не я позна, но въпреки това тя усещаше, че търси именно нея, а не някаква бяла кобила. В този миг страхът смрачи светлината ѝ и тя побягна, а бушуващото неведение на Бика изпълваше небето и преливаше в долината.

Дърветата замахваха да я шибнат и тя шеметно криволичеше между тях; тя, която се плъзгаше тъй меко през вечността, без да се блъсне в нищо. Подире ѝ стволите се чупеха като стъкло от устрема на Червения бик. Той изрева пак и тежък клон се стовари върху рамото ѝ тъй силно, че тя залитна и падна. Миг по-късно отново бе на крака, но сега под копитата ѝ се надигаха корени, а други копаеха усърдно като къртици, за да пресекат пътя ѝ. Лозници я шибаха като задушаваци змии, лиани плетяха паяжини между дърветата, мъртви клони трещяха наоколо ѝ. Тя падна за втори път. Стъпките на Бика тътнеха в костите ѝ и тя извика.

Явно бе успяла да се измъкне от дърветата, защото сега препускаше по коравата, гола равнина, която се простираше отвъд плодородните пасища на Хагсгейт. Вече имаше простор да галопира, а за една еднорога е достатъчно да мине в лек тръс, за да остави далеч

зад себе си беснеещия ловец и съсипания му кон. Тя се движеше със скоростта на живота, проблясвайки от тяло в тяло или препускайки по острие на меч; по-бърза от всяка твар, обременена с крака или криле. Ала дори без да се обръща, знаеше, че Червеният бик я настига, приближава се като луната, навъсената, набъбнала луна на ловеца, усещаше спазъма от оловносивите рога в хълбока си, сякаш вече я бе промушил.

Остри житни стръкове се свеждаха в сноп, за да направят плет пред гърдите ѝ, но тя ги прегазваше. Сребърни пшеничени ниви ставаха студени и лепкави, когато Бикът дъхнеше върху тях; те дърпаха краката ѝ като сняг, но тя продължаваше да препуска, проблейваща и победена, а в главата ѝ пеперудата ледено напяваше „Те минаха по всички пътища много отдавна, а Червеният бик тичаше подир тях“. Той ги бе убил до един.

Изведнъж Червеният бик се оказа срещу нея, сякаш някой го бе повдигнал като шахматна фигурка, стрелнал през въздуха и поставил напреки на пътя ѝ. Той не я нападна веднага и тя не препусна. Когато за първи път побягна от него, беше огромен, но по време на преследването бе станал тъй исполински, че еднорогата не можеше да го побере във въображението си. Сега сякаш се извиваше по кривата на налятото с кръв небе, с крака като могъщи смерчове и глава, полюшваща се подобно на Северното сияние. Ноздрите му се бърчеха и клокочеха, докато я търсеше, и тя разбра, че Червеният бик е спял.

Ако се бе хвърлил срещу нея в оня миг, щеше да го посрещне, мъничка и отчаяна с потъмнелия си рог, дори да я разкъсаше под копитата си. Бе по-бърз от нея; по-добре беше да се изправи срещу него сега, отколкото той да я настигне, докато бяга. Но Бикът се приближаваше бавно, със зловещо игриво полюшване, сякаш се опитваше да не я уплаши, и тя отново се пречупи пред него. С тих вопъл се завъртя и препусна по пътя, по който беше дошла: обратно през разкъсаните поля и равнината, към замъка на крал Хагард, все така мрачен и прегърбен. Червеният бик се втурна след нея, следвайки страха ѝ.

Шмендрик и Моли се разлетяха като тресчици, когато Бикът мина покрай тях — Моли се стовари без дъх и сваяст на земята, магьосникът се озова в храсталак от бодли, които му струваха половината плащ и една осма от кожата. Двамата се надигнаха, щом се

посъвзеха, и с накуцване последваха еднорогата, подпрени един на друг. Никой не отрони дума.

Прекошиха гората по-лесно от нея, защото Червеният бик вече бе минал оттам. Катереха се по огромни дънери, не просто натрошени, а наполовина стъпкани в земята, на ръце и крака пълзяха по пукнатини, чието дъно не виждаха в мрака. „Никои копита не могат да направят това“ — помисли си Моли замаяно. Самата земя се бе разкъсала, отдръпвайки се от тежестта на Бика. Тя си представи еднорогата и сърцето ѝ изтръпна.

Когато излязоха в равнината, я видяха — мъничка и мержелееща се, бяло валмо от пяна във вятъра, почти неразлично сред блясъка на Червения бик. Моли Гру, полуобезумяла от изтощение и страх, ги зърна да се движат подобно на кометите и камъните през пространството: вечно падащи, вечно преследващи, вечно сами. Червеният бик никога нямаше да настигне еднорогата, не и докато Настоящето не настигнеше Начеващото, Напусналото — Новото. Моли се усмихна безметежно.

Ала пламтящата сянка се надигаше над еднорогата, докато започна да им се струва, че Бикът е навсякъде около нея. Еднорогата се изправи, извъртя се и се хвърли в друга посока, само за да се натъкне на Бика, свел глава, с потекъл от челюстите му тътен. Тя се обръщаше отново и отново, отстъпваше назад и настрани, хитро се стрелваше в една или друга посока; и всеки път Червеният бик я направляваше, застанал неподвижно. Той не нападаше, но не ѝ оставяше никакъв път за отстъпление освен един.

— Той я насочва — обади се Шмендрик. — Ако искаше, досега щеше да я е убил. Насочва я по пътя, по който е изтласкал другите — към замъка, към Хагард. Чудя се защо.

— Направи нещо — каза Моли. Гласът ѝ бе странно безучастен и безстрастен.

Магьосникът ѝ отвърна със същия тон:

— Няма какво да направя.

Еднорогата побягна пак, трогателно неуморна. Червеният бик ѝ остави достатъчно място да тича, но не и да се обръща. Когато застина срещу него за трети път, бе достатъчно близо и Моли видя, че задните ѝ крака треперят като на уплашено куче. Този път се застави да не отстъпва, риейки земята яростно, присвила назад тънките си уши. Не

можеше да издаде и звук, а рогът ѝ не засия отново. Присви се, когато небето се сгърчи и напука от рева на Червения бик, ала не се отдръпна.

— Моля те — рече Моли Гру. — Моля те, направи нещо.

Шмендрик се завъртя към нея с лице, подивяло от безпомощност.

— Какво мога да направя? Какво — с моята магия? Фокуси с шапка, с грошове, или оня, в който разбивам камъни на омлет? Ще се хареса ли на Червения бик, как смяташ? Или да пробвам фокуса с пеещите портокали? Ще опитам всичко, което предложиш, понеже със сигурност ще се радвам да помогна някак.

Моли не му отговори. Бикът пристъпваше напред, а еднорогата се свиваше все по-ниско и по-ниско, докато им се стори, че ще се скърши на две.

— Знам какво да направя — каза Шмендрик. — Ако можех, щях да я превърна в някое друго създание, в някой звяр, твърде скромна за вниманието на Бика. Ала само великите магьосници, вълшебници като учителя ми Никос, имат такъв вид сила. Да преобразиш еднорог — всеки, който го може, умее да жонглира със сезоните и да разбърква годините; а моята сила не е повече от твоята. Всъщност е по-малко, понеже ти можеш да я докосваш, а аз — не.

После изведнъж каза:

— Виж. Свърши се.

Еднорогата стоеше неподвижно пред Червения бик. Главата ѝ бе приведена, а белотата ѝ — одрипавяла до сапуненосиво. Изглеждаше изпита и мъничка, и дори Моли, която я обичаше, не можа да не забележи, че еднорогата е нелепо животно, когато загуби сиянието си. Лъвска опашка, крака на сърна, стъпала на коза, гривата — студена и рехавата като пяна в шепата ми, овъгленият рог, очите... о, очите! Моли хвана ръката на Шмендрик и с всички сили впи нокти в нея.

— Ти имаш магия — каза тя. Чу собствения си глас, дълбок и ясен като на сибилата^[1]. — Може би не можеш да я намериш, но нея я има. Повика Робин Худ, а Робин Худ не съществува — но той дойде, и беше истински. Това е магия. Имаш всичката сила, която ти трябва, ако посмееш да я потърсиш.

Шмендрик се взря в нея безмълвно и толкова втрещено, сякаш зелените му очи бяха поели да търсят магията му в очите на Моли Гру. Бикът леко пристъпи към еднорогата, вече не преследвач, а повелител, който я водеше с тежестта на присъствието си. Тя тръгна пред него,

кротка, послушна. Той я последва като овчарско куче, насочвайки я към назъбената кула на крал Хагард и към морето.

— Ах, моля те! — гласът на Моли сега се ронеше. — Моля те, не е честно, не може да бъде. Ще я откара при Хагард и никой няма да я види повече, никой. Моля те, ти си магьосник, няма да му позволиш.

Пръстите ѝ се впиха още по-дълбоко в ръката му.

— Направи нещо! — Тя изхлипа. — Не му позволявай, направи нещо!

Шмендрик напразно дърпаше вкопчените ѝ пръсти.

— Нищичко няма да направя — процеди той през зъби, — докато не ми пуснеш ръката.

— О — възкликна Моли. — Съжалявам.

— Така можеш да спреш кръвообращението, да знаеш — сурово рече магьосникът.

Той разтри ръката си и пристъпи няколко крачки напред, на пътя на Червения бик. Застана там със скръстени ръце и вдигната глава, макар че тя клюмваше от време на време, понеже бе много уморен.

— Може би този път — чу го Моли да си мълви, — може би този път. Никос казваше — какво казваше Никос? Не помня. Толкова време мина.

В гласа му имаше странна, стара печал, която Моли не бе чувала никога преди. Сетне веселието изригна като пламък, докато казваше:

— Е, кой знае, кой знае? Ако не е този път, навярно мога да го накарам да бъде. Поне тая утеха имаш, приятелю Шмендрик. Веднъж да не виждам как можеш да объркаш нещата повече. — И той се засмя меко.

Понеже бе сляп, Червеният бик не забеляза високата фигура на пътя, докато почти не я сгази. Тогава спря, душейки въздуха; в гърлото му се надигаше буря, ала люлеенето на огромната му глава издаваше объркване. Еднорогата спря заедно с него и дъхът на Шмендрик секна, когато я видя тъй покорна.

— Бягай! — викна ѝ той. — Бягай!

Ала тя и за миг не вдигна поглед от земята, към него или назад към Бика, или настрани.

При звука от гласа на Шмендрик ръмженето на Бика се засили и стана по-заплашително. Изглежда нямаше търпение да се махне от долината заедно с еднорогата и магьосникът си помисли, че знае защо.

Зад извисяващото се сияние на Червения бик той виждаше две или три мъждукащи звезди и предпазливо загатване за по-топла светлина. Зората бе близо.

— Не обича дневната светлина — рече си Шмендрик. — Струва си да го запомня.

Още веднъж викна на еднорогата да бяга, но единственият отговор бе рев като барабанен бой. Еднорогата се стрелна напред и Шмендрик трябваше да отскочи от пътя ѝ, иначе щеше да го прегази. Бикът я следваше отблизо; сега я насочваше стремглаво, тъй, както вятърът — рехавата, разкъсана мъгла. Мощта на преминаването му повдигна Шмендрик и го захвърли другаде, премятащ и търкалящ се, за да не бъде сгазен, с ослепели от шока очи и пламнала глава. Той си помисли, че чува писъка на Моли Гру.

Израпвайки на едно коляно, видя, че Червеният бик е отвел еднорогата почти до началото на горичката. Ако можеше само още веднъж да се опита да избяга... ала тя принадлежеше на Бика, не на себе си. Магьосникът я зърна за миг, бледа и изгубена между бледите рога, преди дивите червени плешки да я скрият от погледа му. После, олюляващ се и отмалял, победен, той затвори очи и остави отчаянието си да закрачи през него, докато се пробуди нещо, което веднъж вече се бе събуждало в него. Той извика високо, от страх и от радост.

Какви думи изрече магията този втори път, така и не разбра. Напуснаха го като орли и той ги остави да си отидат; и когато последната отлетя, празнотата се втурна обратно с гръм, който го хвърли по лице. Толкова бързо стана. Този път знаеше още преди да се надигне, че силата е била и вече не е.

Отпред Червеният бик стоеше неподвижно и душеше нещо на земята. Шмендрик не виждаше еднорогата. Той се завтече толкова бързо, колкото можеше, но Моли първа се приближи достатъчно, за да види какво души Бикът. Тя ухапа пръстите си, като дете.

В краката на Червения бик лежеше младо момиче, изсипано на малка купчинка от светлина и сенки. Бе голо и кожата му имаше цвета на снега при лунна светлина. Нежна, разчорлена коса, бяла като водопад, се спускаше почти до кръста му. Бе заровило лице в ръцете си.

— О — промълви Моли. — О, какво си направил?

И, забравила всякакви опасности, се втурна към момичето и коленичи до него. Червеният бик вдигна огромната си сляпа глава и бавно я завъртя към Шмендрик. С изсветляването на сивото небе сякаш сам се свиваше и избледняваше, въпреки че още димеше, яростно ярък като пълзяща лава. Магьосникът се запита какъв ли е истинският му размер или цвят, когато е сам.

Червеният бик отново подуши неподвижната фигура, разклащайки я със смразяващия си дъх. После без звук препусна към дърветата и се изгуби от поглед с три гигантски крачки. Шмендрик го видя за последно, когато преваляше ръба на долината: вихрещ се мрак без форма, червеният мрак, който се вижда, щом затвориш очи от болка. Рогата се бяха превърнали в двете най-остри кули от безумния замък на крал Хагард.

Моли бе положила главата на бялото момиче в скута си и повтаряше шепнешком:

— Какво си направил?

Лицето на момичето, спокойно в съня и почти усмихнато, бе най-красивото, което Шмендрик някога бе виждал. То едновременно го нарани и го стопли. Моли приглади странната коса и Шмендрик забеляза на челото, над и между очите, малък, изпъкнал знак, по-тъмен от кожата наоколо. Не бе нито белег, нито синина. Приличаше на цвете.

— Как така какво съм направил? — тросна се той на стенещата Моли. — Просто я спасих от Бика с магия, ето какво направих. С магия, жено, със собствената си истинска магия!

Чувстваше се безпомощен от радост — едновременно му се искаше да танцува и да не помръдва; отвътре го разтърсваха ридания и речи и в същото време нямаше нищо, което искаше да каже. В крайна сметка се разсмя лудешки, прегърна се сам, докато изохка, и се простря на земята до Моли, когато краката му не издържаха.

— Дай ми плаща си — нареди Моли.

Магьосникът сияеше насреща ѝ, примигвайки. Тя се протегна и грубо смъкна парцаливия плащ от раменете му. После го уви колкото можа около спящото момиче. Момичето светеше през него, както слънцето — през листа.

— Без съмнение се чудиш как възнамерявам да я върна в подобаващата ѝ форма — поде Шмендрик. — Не се чуди. Силата ще

дойде при мен, когато имам нужда от нея — поне това знам вече.

Той импулсивно сграбчи Моли и прегърна главата ѝ с дългите си ръце.

— Но ти беше права — провикна се, — права беше! Тя е там и е моя!

Моли се отскубна от него, с една зачервена буза и две смачкани уши. Момичето в скута ѝ въздъхна, престана да се усмихва, извърна лице от изгрева. Моли каза:

— Шмендрик, окаянико, магьоснико, не виждаш ли...

— Какво? Няма нищо за виждане.

Но гласът му изведнъж бе станал рязък и предпазлив, а в зелените очи изплуваше страх.

— Червеният бик дойде за единорог, затова тя трябваше да се превърне в нещо друго. Ти ме помоли да я преобразя — както те тормози сега?

Моли поклати глава немощно, като старица.

— Не знаех, че смяташ да я превърнеш в човешка девойка — каза тя. — По-добре да я беше...

Тя не довърши и отмести очи от него. Едната ѝ ръка продължаваше да гали косата на бялото момиче.

— Магията избра формата, не аз — отговори Шмендрик. — Един мошеник може да избира между тая или оная измама, но магьосникът е носач, магаре, което води господаря си където е необходимо. Магьосникът извиква, но магията избира. Ако е превърнала единорог в човешко същество, значи не е можело да се направи друго.

Лицето му бе пламнало в трескав делириум, от който изглеждаше още по-млад.

— Аз съм носител — пропя. — Аз съм обиталище. Аз съм вестител...

— Ти си идиот — яростно го пресече Моли Гру. — Чуваш ли ме? Магьосник си, истина е, но си глупав магьосник.

Девойката се опитваше да се събуди: дланите ѝ се свиваха и се разперваха, клепачите ѝ пърхаха като гургулича гръд. Докато Моли и Шмендрик я гледаха, тя меко изстена и отвори очи.

Бяха по-раздалечени и по-хлътнали от нормалното, тъмни като морските дълбини; и озарени, като морето, от странни, проблясващи

създания, които никога не излизат на повърхността. Еднорогата можеше да бъде превърната в гущер, помисли си Моли, или в акула, охлюв, гъска, ала очите ѝ някак щяха да издадат промяната. „Поне на мен. Щях да разбера.“

Девојката лежеше неподвижно и очите ѝ я търсеха в очите на Моли и Шмендрик. После, с едно-единствено движение, се изправи на крака, а черният плащ се свлече върху скута на Моли. За миг се завъртя в кръг, вторачена в ръцете си, вдигнати високо до гърдите ѝ и непотребни. Тя се клатушкаше и влачеше крака като маймуна, която изпълнява номер, а върху лицето ѝ бе изписано глуповатото, озадачено изражение на жертва на шега. И все пак не можеше да направи нито едно движение, което да не е красиво. Вклопченият ѝ ужас бе по-красив от всяка радост, която Моли бе виждала, и това бе най-ужасното в него.

— Магаре — каза Моли. — Вестител.

— Мога да ѝ върна вида — дрезгаво отвърна магьосникът. — Не се тревожи. Мога да ѝ върна вида.

Сияещо под слънчевите лъчи, бялото момиче куцукаше насам-натам със силните си млади крака. Изведнъж се спъна и падна, и падането му беше лошо, понеже не знаеше как да се пази с ръце. Моли се спусна към него, но то се сви на земята, вторачено в нея, и промълви:

— *Какво сте направили с мен?*

Моли заплака.

Шмендрик пристъпи напред; лицето му бе студено и влажно, но гласът му звучеше спокойно.

— Превърнах те в човешко същество, за да те спася от Червения бик. Друго не можех да сторя. Пак ще те превърна в онова, което си, веднага щом мога.

— Червеният бик — прошепна девојката. — Ах!

Тя трепереше неудържимо, сякаш нещо я тресеше и блъскаше по кожата ѝ отвътре.

— Беше твърде силен — каза тя, — твърде силен. Силата му нямаше край, нямаше и начало. Той е по-стар от мен.

Очите ѝ се разшириха и на Моли ѝ се стори, че Бикът влезе в тях, прекоси дълбините им като пламтяща риба и изчезна. Момичето заопипва лицето си плахо, като се отдръпваше в ужас от усещането на

собствените си черти. Свитите ѝ пръсти се плъзнаха по знака върху челото ѝ, тя затвори очи и нададе тъничък, пронизителен вой на загуба и изтощение, и пълно отчаяние.

— Какво сте направили с мен? — проплака. — Тук ще умра!

Тя задърпа гладкото тяло и кръв полепна по пръстите ѝ.

— Тук ще умра! Ще умра!

Ала по лицето ѝ нямаше страх, макар страхът да вилнееше в гласа ѝ, в дланите и ходилата ѝ, в бялата коса, която се спускаше по новото ѝ тяло. Лицето ѝ оставаше спокойно и несмутено.

Моли се сви върху нея, толкова близо, колкото смееше, и я замоли да не се наранява. Но Шмендрик рече:

— Спри. — Думата изпраця като есенни клони. — Магията знаеше какво прави. Спри и слушай.

— Защо не позволи на Червения бик да ме убие? — Бялото момиче простена. — Защо не ме остави на харпията? Щеше да е по-добре, отколкото да ме затвориш в тази клетка.

Магьосникът потръпна, припомняйки си подигравателното обвинение на Моли Гру, ала заговори с отчаяно спокойствие.

— Първо на първо, това е един много привлекателен облик. Няма как да изглеждаш по-добре и пак да си човек.

Тя плъзна поглед по тялото си: настрани към раменете и по ръцете си, после надолу по издрасканата си, изранена снага. Застана на един крак, за да разгледа ходилото на другия; изви очи нагоре, за да види сребърните вежди, изкриви ги надолу по бузите, за да мерне носа си; и дори се взря в морскозелените вени от вътрешната страна на китките си, весело създадени като млади видри. Накрая обърна лице към магьосника и той отново затаи дъх. „Направих магия“ — помисли си, ала в гърлото го бодна тъга, като рибарска кукичка, която се забива по-дълбоко.

— Ясно — рече той. — Щеше да ти е все едно, ако те бях превърнал в носорог, откъдето е тръгнал целият глупав мит. Ала под това прикритие поне имаш някакъв шанс да стигнеш до крал Хагард и да откриеш какво се е случило с народа ти. Като еднорог просто щеше да споделиш съдбата им — освен ако смяташ, че можеш да победиш Бика, срещнеш ли го пак.

Бялото момиче поклати глава.

— Не — отговори тя, — никога. Следващия път няма да издържа толкова дълго.

Гласът ѝ бе прекалено мек, сякаш бяха строшили костите му.

— Моят народ си е отишъл — каза тя — и аз скоро ще ги последвам, в каквата и форма да ме заключиш. Ала бих избрала която и да е друга пред тази за свой затвор. Носорогът е грозен колкото човека и също ще умре, но поне никога не си мисли, че е красив.

— Не, никога не си го мисли — съгласи се магьосникът. — Затова продължава да е носорог и никога няма да бъде посрещнат с „добре дошъл“ дори в двора на Хагард. Ала едно младо момиче, момиче, за което мисълта, че не е носорог, никога няма да означава нищо — такова едно момиче, докато кралят и синът му се опитват да го разгадаят, може да разплете собствената си загадка до самия ѝ край. Еднорозите не са търсеци създания, но младите момичета са.

Небето бе горещо и съсирено; слънцето вече се бе стопило в локва с цвят на лъв; а върху равнината на Хагсгейт помръдваше единствено застоялият тежък вятър. Голото момиче със знака цвете на челото си мълчаливо се вираше в зеленоокия мъж, а жената гледаше и двамата. В златистокафявата утрин замъкът на крал Хагард не изглеждаше нито мрачен, нито прокълнат, а просто мръсен, порутен и лошо проектиран. Кокалестите му кули въобще не приличаха на рога на бик, а по-скоро на пискюлите върху шапката на палячо. „Или на разклоненията на дилема — помисли си Шмендрик. — Никога не са само две.“

Бялата девойка каза:

— Аз още съм си аз. Това тяло умира. Мога да почувствам как се разлага около мен. Как може нещо, което ще умре, да е истинско? Как може да е наистина красиво?

Моли Гру отново я наметна с плаща на магьосника, не от благопристойност или приличие, а от странно съчувствие, сякаш за да ѝ спести гледката на собствената ѝ външност.

— Ще ти разкажа една история — каза Шмендрик. — Като дете ме дадоха за чирак на най-могъщия магьосник, великия Никос, когото съм споменавал преди. Ала дори Никос, който умееше да превръща котки в коне, костилки в кокичета и еднорози в хора, не успя да ме превърне в нещо повече от карнавален картоиграч. Накрая ми рече: „Сине мой, твоето неумение е тъй огромно, твоята некомпетентност —

тъй дълбока, че съм уверен, че те обитава сила, по-велика от всяка, която съм виждал. За съжаление, в момента тя изглежда действа наопаки и дори аз не мога да открия как да я обърна. Явно ти е писано да откриеш собствения си начин да я достигнеш с времето; но, честно казано, редно е да живееш толкова дълго, колкото ще ти е нужно за това. Затова отреждам от днес нататък да не остаряваш, а да обикаляш безспир по света, завинаги неспособен, докато най-сетне стигнеш до себе си и узнаеш кой си. Не ми благодари. Тръпки ме побиват от ориста ти.“

Младото момиче го гледаше с ясните амарантови очи на еднорога — нежни и плашещи на непривичното лице — без да продума. Моли Гру бе онази, която попита:

— И ако намериш магията си, тогава какво?

— Тогава заклинанието ще се развали и ще започна да умирам, както бях започнал от мига на раждането си. Дори най-великите магьосници остаряват, както другите хора, и умират.

Той се олюля и клюмна, а после отново се сепна: висок, слаб, парцалив мъж, миришещ на прахоляк и пиячка.

— Казах ви, че съм по-стар, отколкото изглеждам — продължи. — Родих се смъртен, безсмъртен съм от дълго, глупашко време, а някой ден отново ще бъда смъртен; затова знам нещо, което един еднорог няма как да знае. Всичко, което може да умре, е красиво — по-красиво от еднорога, който живее вечно и е най-красивото създание на света. Разбираш ли ме?

— Не — каза тя.

Магьосникът се усмихна уморено.

— Ще ме разбереш. Вече си част от разказа заедно с нас и трябва да го следваш, искаш или не. Ако искаш да откриеш народа си, ако искаш пак да станеш еднорога, трябва да последваш приказката до замъка на крал Хагард и навсякъде, където реши да те отведе. Разказът не може да свърши без принцесата.

— Няма да тръгна — рече бялото момиче. То се отдръпна, с предпазливо тяло и студена разпиляна коса. — Аз не съм принцеса, не съм смъртна, и няма да тръгна. Само злини ми се случват, откакто напуснах гората си, и само злини може да са сполетели еднорозите в тази земя. Върни ми истинския вид и ще се прибера при дърветата си,

при езерцето си, на моето собствено място. Твоята приказка няма власт над мен. Аз съм еднорог. Аз съм последният еднорог.

Беше ли го казвала вече, много отдавна, в синьо-зелената тишина на дърветата? Шмендрик продължи да се усмихва, но Моли Гру каза:

— Върни ѝ вида. Каза, че можеш да го върнеш. Нека се прибере у дома.

— Не мога — отвърна магьосникът. — Гласът на магията не е мой слуга, още не. Ето защо и аз трябва да продължа към замъка и към нещастieto или наградата, които чакат там. Ако се опитам да разваля преобразяването сега, може да я превърна в носорог. Това би било най-добрият случай. Колкото до най-лошия...

Той потръпна и замълча.

Момичето се обърна с гръб към тях и загледа замъка, който се бе надвесил над долината. Не различаваше никакво движение в прозорците или сред клатещите се кулички, никаква следа от Червения бик. Въпреки това знаеше, че е там, витаещ в основите на замъка, до новото падане на нощта: силен отвъд силата, неуязвим като самата нощ. За втори път докосна мястото върху челото си, където бе стоял рогът ѝ.

Когато отново се обърна, бяха заспали, както седяха, мъжът и жената. Главите им бяха облежани на въздуха, а устите им зееха отворени. Тя застана край тях, заглеждана в дишането им; едната ѝ ръка придържаше черния плащ на шията ѝ. За първи път, едва доловимо, я стигна мирисът на морето.

[1] Сибила — пророчица в древна Гърция — бел.пр. ↑

ГЛАВА ДЕВЕТА

Стражниците ги видяха да идват малко преди залез слънце, когато морето бе гладко и ослепително. Стражниците обикаляха върху втората по височина от множеството криви кули, които изникваха от замъка и му придаваха вид на едно от онези чудати дървета, чиито корени растат във въздуха. От мястото си двамата мъже можеха да наблюдават цялата долина на Хагсгейт до самия град и острите хълмове отвъд, заедно с пътя, който водеше от ръба на долината до голямата, провиснала предна порта на замъка на крал Хагард.

— Мъж и две жени — проговори единият стражник. Той се спусна към отсрещния край на кулата: преобръщащо стомаха движение, понеже площадката бе наклонена под такъв ъгъл, че половината от небето на стражниците беше море. Замъкът стоеше на ръба на скала, която се спускаше като острие на нож към тесен жълт бряг, оголен върху зелени и черни скали. Меки торбести птици клечаха върху скалите и се кискаха: „Рекохти, рекохти“.

Вторият мъж последва другаря си с по-спокоен ход.

— Мъж и жена — рече той. — Третата фигура, с плаща — за нея не съм сигурен.

И двамата носеха ръчно плетени ризници — халки, бирени капачки и брънки от верига, пришити към полуобработени кожи — а лицата им бяха скрити зад ръждясали забрала, но гласът и походката на втория стражник подсказваха, че е по-възрастен.

— Фигурата с черния плащ — повтори той. — Не бъди тъй сигурен за нея тъй бързо.

Но първият стражник се наведе навън в оранжевото зарево на наклоненото море и остърга парапета, разхлабвайки няколко капси от окаяната си броня.

— Жена е — заяви той. — Бих се усъмнил по-скоро в собствения си пол, отколкото в нейния.

— И с право — язвително отбеляза другият. — Понеже не вършиш нищо, което приляга на един мъж, освен да яздиш, обкрачил

коня. Пак те предупреждавам: не бързай да я наричаш мъж или жена. Почакай малко и виж какво ще видиш.

— Ако бях раснал — отвърна му първият, — без никога да сънувам, че светът има две отделни тайни, ако си бях мислил, че всяка срещната жена е точно като мен, пак щях да разбера, че това създание се различава от всичко, което съм виждал някога. Винаги съм съжалявал, че никога не те зарадвах; но сега, докато гледам нея, съжалявам, че никога не зарадвах себе си. О, как съжалявам.

Той се наведе още повече над стената, вперил очи в трите мудни фигури на пътя. Зад забралото му издрънча смях.

— Другата жена изглежда изнурена и сприхава — обяви той. — Мъжът има дружелюбен вид, макар че очевидно е от странстващия тип. Менестрел навярно, или свирач.

После дълго мълча, загледан в приближаването им.

— А третата? — обади се по-старият. — Заничната ти фантазия с интересната коса? Да не си ѝ се преситил за четвърт час — да не би вече да си я видял по-отблизо, отколкото смее любовта?

Гласът му шумолеше в шлема като малки, ноктести крачета.

— Не мисля, че някога ще успея да я видя отблизо — отговори другият, — колкото и да се приближи.

Неговият глас бе притихнал и скръбен и ехтеше от пропуснати възможности.

— Тя излъчва новост — продължи той. — Всичко е за първи път. Виж как се движи, как върви, как извъръца главата си — всичко за първи път, първия път, когато някой изобщо е правил тия неща. Виж как си поема дъх и го изпуска, сякаш никой друг на света не знае колко е хубав въздухът. Всичко това е за нея. Ако ми бяха казали, че се е родила едва тази сутрин, щях да се изненадам само, че е пораснала толкова.

Вторият стражник се вираше от кулата в тримата страници. Високият мъж го видя пръв, после и свъсената жена. Очите им отразяваха единствено бронята му, мрачни, разядени и празни. Сетне обаче момичето в разкъсания черен плащ вдигна глава и той отстъпи от парапета, като протегна тенекиената си ръкавица, за да се скрие от погледа ѝ. След миг тя влезе в сянката на замъка със спътниците си и той свали ръка.

— Може би е луда — каза спокойно. — Никое пораснало момиче не изглежда така, освен ако е лудо. Това би било дразнещо, но далеч по-приемливо от другата възможност.

— Която е? — попита го по-младият след проточилата се пауза.

— Която е, че наистина се е родила тази сутрин. Бих предпочел да е луда. Нека слезем.

Когато мъжът и жените стигнаха замъка, стражниците стояха от двете страни на портата, кръстосали изтъпени, изкривени алебарди и препасали къси саби. Слънцето бе залязло и нелепата им броня изглеждаше все по-заплашителна с избледняването на морето. Странниците се поколебаха и размениха погледи. Те не разполагаха с мрачен замък зад гърба си и очите им не бяха скрити.

— Назовете имената си — изрече сухият глас на втория стражник.

Високият мъж пристъпи напред.

— Аз съм Шмендрик Магьосника — каза той. — Това е Моли Гру, моята помощничка... а това е лейди Амалтея.

Той се препъна в името на бялото момиче, сякаш го произнасяше за пръв път.

— Искаме аудиенция при крал Хагард — продължи той. — Извървели сме дълъг път, за да го видим.

Вторият стражник зачака първия да проговори, но по-младият мъж само се взираше в лейди Амалтея. Вторият нетърпеливо нареди:

— Казвайте по каква работа идвате при крал Хагард.

— Ще кажа — отвърна магьосникът — на самия Хагард. Що за височайши дела ще са, та да мога да ги доверявам на портиери и вратари? Заведете ни при краля.

— Що за височайши дела би имал да обсъжда с крал Хагард един скитащ магьосник с неразумен език? — навъсено попита вторият стражник. Въпреки това се обърна и влезе през портата на замъка, а посетителите на краля повлякоха крака след него. Последен се носеше по-младият стражник, стъпвайки нежно като лейди Амалтея, на чиито движения несъзнателно подражаваше. Тя се спря за миг пред портата, загледана в морето, и стражникът стори същото.

Някогашният му другар гневно му подвикна, ала младият часовой вече бе на друга служба, отговаряше за провиненията си пред нов командир. Той пристъпи през портата едва след като лейди

Амалтея бе решила да влезе. После тръгна след нея, тананикайки унесено:

*Какво е онова, което става с мен?
Какво е онова, което става с мен?
Не знам дали да съм щастлив или уплашен.
Какво е онова, което става с мен?*

Прекошиха постлан с калдъръм двор, в който студено пране опипа лицата им. През една по-малка врата влязоха в толкова просторна зала, че не можеха да видят стените или тавана в тъмнината. Докато уморено крачеха през залата, гигантски каменни колони се втурваха към тях, а после се накланяха назад, без някога наистина да се покажат пред очите им. Дишането им отекуваше в огромното пространство, а стъпките на други, по-дребни твари се чуваха ясно като техните собствени. Моли Гру вървеше плътно до Шмендрик.

След голямата зала дойде друга врата, а после — тясно стълбище. Прозорците бяха наредко, а свещи изобщо нямаше. Стълбището се виеше нагоре, все по-тясно и по-тясно, докато започна да им се струва, че всяко стъпало се завърта около себе си и че кулата се затваря около тях като потен пестник. Тъмнината ги гледаше и ги докосваше. Миришеше на дъжд и на куче.

Нещо изръмжа някъде дълбоко и наблизко. Кулата се разтресе като заседнал кораб и отвърна с нисък каменен вой. Тримата пътници изкрещяха, мъчейки се да задържат краката си върху потрепващите стълби, ала водачът им продължи напред без залитане или дума. Помладият мъж прошепна сериозно на лейди Амалтея:

— Всичко е наред, не се плашете. Това е само Бикът.
Звукът не се повтори.

Другият стражник спря рязко, измъкна ключ от таен джоб и го мушна — на пръв поглед — право в празната стена. Част от стената се завъртя навътре и малкото шествие се заизнизва в ниско, тясно помещение с един прозорец и стол в отсрещния край. Нямаше нищо друго: никакви мебели, килим, завеси, гоблени. В стаята се намираха пет човека, високият стол и брашнената светлина на изгряващата нова луна.

— Това е тронната зала на крал Хагард — рече стражникът.

Магьосникът го сграбчи за бронирания лакът и го извъртя към себе си.

— Това е клетка. Това е гробница. Никой жив крал няма да стои тук. Отведи ни при Хагард, ако е жив.

— Сами преценете — отвърна припкаканият глас на стражника. Той отвърза шлема си и го вдигна от сивокосата си глава. — Аз съм крал Хагард.

Очите му имаха цвета на рогата на Червения бик. Бе по-висок от Шмендрик и макар гъсти бръчки да прорязваха лицето му, в него нямаше нищо гальовно или глуповато. Бе лице на щука: с дълги и студени челюсти, твърди скули, жилав врат, преливащ от сила. Можеше да е на седемдесет или осемдесет, или повече.

Първият стражник също се приближи, хванал шлема си под мишница. Моли Гру ахна, когато видя лицето му — беше дружелюбното, разрошено лице на младия принц, който бе чел списание, докато принцесата му се бе мъчила да повика еднорог. Крал Хагард каза:

— Това е Лир.

— Здравсти — каза принц Лир. — Приятно ми е.

Усмивката му се умилкваше в краката им като обнадеждено кученце, ала очите му — тъмно, сенчесто синьо зад къси ресници — мълчаливо сезираха в очите на лейди Амалтея. Тя също го гледаше, безмълвна като бижу, виждайки го не по-истински, отколкото хората виждат еднорозите. Ала принцът се почувства странно и щастливо уверен, че тя го е огледала отвън и отвътре, в дебрите на пещери, за които никога преди не бе знаел и в които погледът ѝ отекваше и пееше. Някъде на югоизток от дванадесетото му ребро започнаха да се пробуждат чудеса, а самият той — все така отражение на лейди Амалтея — засия.

— Каква работа имате с мен?

Шмендрик Магьосника прочисти гърлото си и се поклони на бледоокия старец.

— Желаем да постъпим на служба при вас. Нашир и длъж се носи славата на двора на крал Хагард...

— Нямам нужда от слуги. — Кралят се извърна, а лицето и тялото му внезапно се бяха отпуснали с безразличие. Въпреки това

Шмендрик почувства стаено любопитство в кожата с цвят на камък и в корените на сивата коса. Той предпазливо продължи:

— Ала вие несъмнено държите някаква свита, някакъв кортеж. Простотата е най-пищното украшение за един крал, признавам, ала за крал като Хагард...

— Започваш да ме отегчаваш — прекъсна го отново шумолящият глас, — а това е много опасно. След миг съвсем ще съм те забравил и никога няма да си спомня какво точно съм сторил с теб. Онова, което забравя, не просто престава да съществува, то изобщо не е съществувало никога.

При тези думи очите му, като очите на сина му, се обърнаха да срещнат погледа на лейди Амалтея.

— Моят „двор“ — продължи той, — след като си решил да го наричаш така, се състои от четирима стражници. Бих се лишил и от тях, понеже ми излизат по-скъпо, отколкото струват, като всичко останало, но те се редуват като стражи и като готвачи и отдалеч създават впечатление за армия. От какви други слуги бих имал нужда?

— Ами удоволствията на дворцовия живот — провикна се магьосникът, — музиката, разговорите, жените и шадраваните, ловът, маскарадите и пировете...

— Те са нищо за мен — рече крал Хагард. — Познавам всяко от тях, но не са ме направили щастлив. Няма да държа наоколо нищо, което не ме прави щастлив.

Лейди Амалтея безшумно мина край него, спря се до прозореца и се загледа в нощното море.

Шмендрик отново се извъртя, за да улови вятъра, и откликна:

— Разбирам ви съвършено! Колко отегчителни, изтъркани, блудкави и безполезни ви се струват всичките светски привички! Байгън ви е от блаженство, преситили сте се с преживявания, претръпнали сте от празни празнувания. Кралско страдание е това и никой няма нужда от услугите на магьосника повече от един крал. Понеже само за магьосника светът тече безспир, изменя се без граници и винаги е нов. Само той знае тайната на промяната, само той знае, че всички неща са затаили дъх в копнеж да се превърнат в нещо друго, и тъкмо от това всеобхватно напрежение черпи силата си. За магьосника март е май, погледнете: снегът е зелен, тревата пък свети; туй е онуй или както речете. Още днес маг си вземете!

Последните думи изрече на едно коляно с широко разперени ръце. Крал Хагард нервно се отдръпна от него, мърморейки:

— Ставай, ставай, главата ме заболява от теб. Освен това вече си имам кралски магьосник.

Шмендрик тежко се изправи. Лицето му бе зачервено и пусто.

— Не бяхте казали. Как е името му?

— Наричат го Мабрук — отвърна крал Хагард. — Не говоря често за него. Дори стражниците ми не знаят, че живее в замъка. Мабрук е всичко, което каза, че един магьосник трябва да бъде, и още много, за което се съмнявам да си си мечтал. В неговите среди го знаят като „магьосника на магьосниците“. Не виждам причина да го заменям с някакъв бродещ, безименен, палячовски...

— О, но аз виждам! — прекъсна го Шмендрик отчаяно. — Мога да изтъкна една причина, произнесена от самия вас преди няма и минута. Този великолепен Мабрук не ви прави щастлив.

По свирепото лице на краля бавно се спусна сянка на разочарование и разобличеност. За миг той изглеждаше като смутен младеж.

— Ами да, вярно е — промълви. — Магията на Мабрук отдавна не ми носи радост. Колко отдавна, питам се?

Той рязко плесна с ръце и викна:

— Мабрук! Мабрук! Яви се, Мабрук!

— Тук съм — рече плътен глас от един далечен ъгъл на стаята. Старец с тъмен, обсипан с пайети халат и заострена, обсипана с пайети шапка стоеше там и никой не можеше да каже със сигурност дали не е бил там, пред очите на всички, откакто бяха влезли в тронната зала. Брадата и веждите му бяха бели, а очертанията на лицето — меки и мъдри, но очите му бяха твърди като топчета град.

— Какво желае от мен Ваше Величество?

— Мабрук — каза Хагард, — този господин е от твоето братство. Името му е Шмендрик.

Ледените очи на стария вълшебник се разшириха леко и той се вгледа в опърпания мъж.

— Ха, така си е! — възкликна с привидно доволство. — Шмендрик, скъпото ми момче, колко се радвам да те видя! Няма да си ме спомняш, но аз бях много, много близък приятел на наставника ти, скъпия стар Никос. Той възлагаше толкова големи надежди на теб,

клетия. Виж ти, виж ти, каква изненада! Ти наистина ли си още в занаята? Божичко, упорит си! Винаги съм казвал, че упорството е девет десети от всяко изкуство — не че има голяма файда да си девет десети творец, разбира се. Но какво те води насам?

— Дошъл е да заеме мястото ти. — Гласът на крал Хагард бе равен и непреклонен. — Отсега нататък той е моят кралски магьосник.

Удивеното трепване на Шмендрик не остана незабелязано за стария Мабрук, въпреки че самият той не изглеждаше много изненадан от решението на краля. За миг очевидно обмисляше ползата от гнева, ала вместо него избра тон на благосклонно веселие.

— Както желае Ваше Величество, сега и завинаги — измърка той. — Ала навярно Ваше Величество ще е любопитен да научи малко от историята на новия си магьосник. Убеден съм, че скъпият Шмендрик няма да възрази, ако спомена, че той вече е своего рода легенда в занаята. Всъщност сред изкусните той е най-известен като „глупостта на Никос“. Неговата очарователна и съвършена неспособност да овладее и най-простата руна; творческият му подход към най-детинската рима от чародейството, да не говорим за...

Крал Хагард посече въздуха с ръба на дланта си и Мабрук изведнъж млъкна. Принц Лир се изкиска.

— Не ми е нужно да бъда убеждаван, че е негоден за длъжността — рече кралят. — Стига ми един поглед, за да го разбере, точно както от един поглед става ясно, че ти си един от великите магьосници на света.

Мабрук леко се изпъчи, докато гладеше величествената си брада и бърчеше доброжелателното си чело.

— Но и това е нищо за мен — продължи Хагард. — Преди ти изпълняваше всяко чудо, което поисквах от теб, и единственият резултат бе, че изгубих вкус за чудесата. За теб няма непосилна задача и въпреки това, когато чудото се случи, не се е променило нищо. Явно великата мощ не може да ми даде онова, което наистина искам. Един изкусен магьосник не ме направи щастлив. Ще видя какво може да стори един некадърен. Можеш да си вървиш, Мабрук.

Той кимна, за да отпрати стария вълшебник.

Престорената добронамереност на Мабрук изчезна като искра върху снега, със същото съскане. Цялото му лице заприлича на очите му.

— Не ме разкарват тъй лесно — рече той много тихо. — Не и по прищявка, дори прищявката на крал, не и за да ме замести един глупак. Внимавай, Хагард! С Мабрук шега не бива.

В мрачното помещение започна да се надига вятър. Идеше отвсякъде — през прозореца, през полуотворената врата — ала истинският му източник бе свитата като юмрук фигура на магьосника. Бе студен и смрадлив, влажен блатен вятър, подскачащ из стаята като злорадо животно, което открива колко крехки са човешките същества. Моли Гру се притисна о Шмендрик, който изглеждаше неловко. Принц Лир изтегляше и връщаше обратно меча си в ножницата.

Дори крал Хагард отстъпи назад пред ликуващото ухилване на стария Мабрук. Стените на стаята сякаш омекнаха и се разтекоха. Обсипаният със звезди халат на магьосника се превърна в огромната, ревяща нощ. Мабрук мълчеше, но вятърът издаваше злостен, ръмжащ звук, докато набираше мощ. След миг щеше да добие облик, да избухне във форма. Шмендрик отвори уста, но ако крещеше контразаклинание, то не се чу и не подейства.

В мрака Моли Гру видя как някъде далеч лейди Амалтея се обръща, вдигнала ръка с еднакво дълги безименен и среден пръст. Странното петно на челото ѝ грееше като цвете.

Сетне вятърът изчезна, сякаш никога не бе идвал, и около тях отново се появиха каменните стени, а сумрачната стая заприлича на ярък следобед след нощта на Мабрук. Магьосникът се бе привел почти до пода, вторачен в лейди Амалтея. Мъдрото му, доброжелателно лице изглеждаше като лицето на удавник, а брадата му се отцеждаше от челюстта му като застояла вода. Принц Лир го хвана за ръката.

— Хайде, старче — подкани го той незлобливо. — Изходът е оттук, деденце. Ще ти напиша препоръка.

— Тръгвам си — отговори Мабрук. — Не от страх пред теб — буца клисаво тесто — нито пък от безумния ти неблагодарен баща; нито от новия ви магьосник, много радост да ви донесе дано.

Очите му срещнаха гладните очи на крал Хагард и той се разсмя като козел.

— Хагард, не бих заел мястото ти за нищо на света — обяви той. — Пуснал си своята казън през предната порта, макар че тя няма да си тръгне оттам. Бих ти обяснил по-подробно, но вече не съм на служба при теб. Което е жалко, защото ще дойде време, когато само велик

магьосник ще може да те спаси — а в оня час ще ти се наложи да разчиташ на Шмендрик! Сбогом, клетки Хагард, сбогом!

Без да спира да се смее, той изчезна; ала веселието му остана в ъглите на стаята завинаги, като миризмата на дим или на стара, студена прах.

— Тъй — рече крал Хагард в сивата лунна светлина. — Тъй.

Той бавно се приближи към Шмендрик и Моли, с безшумни стъпки и почти игриво полюшваща се глава.

— Не мърдайте — заповяда им, когато се раздвижиха. — Искам да видя лицата ви.

Дъхът му стържеше като нож върху точило, докато се взираше от единия към другия.

— По-близо — изръмжа, присвил очи в мрака. — Елате по-близо — по-близо! Искам да ви видя.

— Запалете светлина тогава — отвърна Моли Гру. Спокойствието на гласа ѝ я уплаши повече от яростта на стария магьосник. „Лесно е да съм смела заради нея — помисли си тя, — но ако почна да съм смела и заради себе си, къде ще му излезе краят?“

— Никога не паля светлина — отговори кралят. — Каква полза от нея?

Той им обърна гръб, като си мърмореше:

— Едното лице е почти безхитростно, почти наивно, ала не достатъчно наивно. Другото е като моето — което трябва да значи заплаха. Само че това го видях още на портите — защо тогава ги пуснах да влязат? Мабрук беше прав; остарял съм, оглупял и омекнал. И все пак виждам само Хагард, когато погледна в очите им.

Принц Лир нервно се размърда, когато кралят закри през тронната зала към лейди Амалтея. Тя отново се взираше през прозореца и крал Хагард дойде много близо, преди тя да се извърти вихрено, навеждайки глава по особен начин.

— Няма да те докосвам — каза той и тя остана неподвижна. — Защо стоиш край прозореца? — попита я. — Какво гледаш?

— Гледам морето — отговори лейди Амалтея. Гласът ѝ бе нисък и треперлив; не от страх, а от живот, както потрепва новородена пеперуда под слънчевите лъчи.

— А — въздъхна кралят. — Да, морето винаги е хубаво. Няма нищо, което мога да гледам дълго, освен морето.

Въпреки това той дълго се взира в лицето на лейди Амалтея; собственото му лице не отразяваше нищичко от нейната светлина — за разлика от лицето на принц Лир — а я поглъщаше и я скътваше някъде. Дъхът му бе спарен като вятъра на вълшебника, но лейди Амалтея не помръдна и за миг.

— Какво им е на очите ти? — изведнъж викна той. — Пълни са със зелени листа, с дървета и потоци, и малки животни. Къде съм аз? Защо не мога да се видя в очите ти?

Лейди Амалтея не му отговори. Крал Хагард рязко се обърна към Шмендрик и Моли. Ятагановата му усмивка опря студеното си острие в гърлата им.

— Коя е тя? — запита.

Шмендрик се прокашля веднъж-дваж.

— Лейди Амалтея ми е племенница — поде той. — Аз съм единственият ѝ жив роднина и затова съм неин настойник. Без съмнение състоянието на одеянието ѝ ви озадачава, но за него си има лесно обяснение. По пътя ни нападнаха разбойници и ограбиха всичките ни...

— Какви глупости плямпаш? Какво одеяние? — Кралят отново се обърна да погледне бялата девойка и Шмендрик внезапно разбра, че нито той, нито синът му са забелязали, че е гола под прокъсания плащ. Осанката на лейди Амалтея бе толкова грациозна, че караше парцалите и дрипите да изглеждат като единствената дреха, прилягаща на една принцеса; освен това тя не знаеше, че е гола. Бронираният крал бе онзи, който изглеждаше гол до нея.

Крал Хагард каза:

— Какво носи, какво може да ѝ се е случило, какви се падате един на друг — за щастие тия неща не ме засягат. За тях можете да ме лъжете колкото посмеете. Искам да знам коя е тя. Искам да знам как развали магията на Мабрук, без да продума и дума. Искам да знам защо има зелени листа и лисичета в очите ѝ. Говори бързо и не се изкушавай да лъжеш, особено за зелените листа. Отговори ми.

Шмендрик не отговори бързо. Той изгъркори няколко сподавени звука от искрено естество, които не оформиха и една разбираема дума. Моли Гру събра смелост да отговори, макар да подозираше, че е невъзможно да кажеш истината на крал Хагард. Нещо в неговото зимно присъствие попарваше всички думи, оплиташе значенията и

изкривяваше честните намерения във форми, измъчени като кулите на замъка му. Въпреки това щеше да заговори, ако в мрачното помещение не бе отекнал друг глас: безгрижният, мек, глуповат глас на младия принц Лир.

— Татко, какво значение има? Сега тя е тук.

Крал Хагард въздъхна. Не бе нежен звук, а нисък и стържещ; не звук на примирение, а ръмжащият размисъл на тигър, напрегнат за скок.

— Прав си, разбира се — рече той. — Тук е, всички те са тук, и независимо дали ми носят казън или не, ще ги погледам известно време. Съпътства ги приятен полъх на беда. Навярно точно това искам.

На Шмендрик рязко рече:

— Като мой магьосник ще ме забавляваш, когато желая да бъда забавляван, по начини, различно задълбочени и лекомислени. От теб ще се очаква да знаеш кога си необходим и в какъв облик, понеже не мога вечно да изяснявам настроенятията и желанията си за твое улеснение. Няма да получаващ плата, тъй като определено не си дошъл тук заради нея. Колкото до повлеканата, твоята помощничка или както си решил да я наричаш, тя също ще слугува, ако желае да остане в замъка ми. От тази вечер ще е едновременно готвачка и прислужница, чистачка и миячка.

Той замълча, като очевидно очакваше Моли да възрази, но тя само кимна. Луната се бе отместила от прозореца, но принц Лир виждаше, че тъмната стая не е станала по-тъмна. Хладният блясък на лейди Амалтея се усилваше по-бавно от вятъра на Мабрук, но принцът отлично разбираше, че е далеч по-опасен. Прииска му се да пише поезия на тази светлина, макар че никога преди не бе искал да пише поезия.

— Можеш да се движиш, където пожелаеш — обърна се крал Хагард към лейди Амалтея. — Може би сторих глупост, като те пуснах тук, но не съм толкова глупав, че да ти забраня да отваряш тази или онази врата. Моите тайни се пазят сами — твоите ще успеят ли? Какво гледаш?

— Гледам морето — отговори отново лейди Амалтея.

— Да, морето винаги е хубаво — рече кралят. — Ще го погледаме заедно някой ден.

Той бавно се запъти към вратата.

— Любопитно ще е — добави — да имам в замъка си създание, чието присъствие кара Лир да ме нарича „татко“ за първи път, откакто беше на пет.

— Шест — обади се принц Лир. — Бях на шест.

— Пет или шест — рече кралят, — това отдавна бе спряло да ме прави щастлив, не ме прави щастлив и сега. Нейното присъствие още не е променило нищо.

После си отиде почти толкова безшумно, колкото Мабрук, и те чуха ламаринените му ботуши да потракват по стълбите.

Моли Гру тихо се приближи до лейди Амалтея и застана до нея на прозореца.

— Какво има? — попита тя. — Какво виждаш?

Шмендрик се облегна на трона, загледан в принц Лир с продълговатите си зелени очи. Далече в долината на Хагсгейт отново протръби студеният рев.

— Ще ви намеря покои — каза принц Лир. — Гладни ли сте? Ще ви донеса нещо за ядене. Знам къде има плат, фин сатен. Можете да ушиете рокля.

Никой не му отговори. Тежката нощ погълна думите му и му се стори, че лейди Амалтея нито го чува, нито го вижда. Тя не помръдваше, ала той бе сигурен, че се отдалечава от него, като луната.

— Нека помогна — каза принц Лир. — Какво мога да сторя? Нека помогна.

ГЛАВА ДЕСЕТА

— Какво мога да сторя? — попита принц Лир.

— Точно сега — почти нищо — каза Моли Гру. — Трябваше ми само водата. Освен ако искате да обелите картофите, за тях няма да възразя.

— Не, нямах предвид това. Тоест, добре, ще ги обеля, ако искаш, но говорех на нея. Тоест, когато говоря с нея, само това я питам.

— Седнете и ми обелете малко картофи — отвърна Моли. — Така ръцете ви ще са заети с нещо.

Намираха се в кухничката — малка усойна стая, която миришеше силно на гниеца ряпа и ферментиращо цвекло. Десетина глинени съда стояха струпани в един ъгъл, а миниатюрен огън трепереше под триножник и се опитваше да кипне сивата вода в голямото гърне над себе си. Моли седеше до грубо скована маса, отрупана с картофи, праз, лук, чушки, моркови и други зеленчуци, повечето омекнали и на петна. Принц Лир стоеше пред нея, поклащаше се бавно на място и сучеше големите си меки пръсти.

— Убих още един дракон тази сутрин — каза той след малко.

— Хубаво — отвърна Моли. — Чудесно. Колко станаха вече?

— Пет. Този беше по-малък от предишните, но определено ме измъчи повече. Не можах да го доближа пеш, затова трябваше да вляза с копието и конят ми обгоря доста зле. Чудното е, че конят...

— Седнете, Ваше Височество — прекъсна го Моли, — и спрете да правите така. Цялата се втрисам, само като ви гледам.

Принц Лир приседна срещу нея. Извади кама от колана си и навъсено започна да бели картофи. Моли го загледа със слаба, спокойна усмивка.

— Занесох ѝ главата — заговори той. — Тя беше в стаята си, както обикновено. Влачих тази глава по целия път нагоре по стълбите, за да я сложа в краката ѝ.

Той въздъхна и се поряза.

— Проклятие. Не че ми тежеше. По целия път до горе си беше драконова глава, най-славният подарък, който може да бъде подарен. Но когато тя я погледна, изведнъж се превърна в окаяна, смачкана каша от люспи и рога, жилест език и кървави очи. Почувствах се като някой селски касапин, занесъл на момичето си голям къс прясно месо в знак на любовта си. А после тя ме погледна и аз съжалих, че съм го убил. Съжалих, че съм убил дракон!

Той плъзна острието по един жилав картоф и отново се поряза.

— Белете навън, а не към себе си — посъветва го Моли. — Знаете ли, наистина мисля, че трябва да спрете да убивате дракони заради лейди Амалтея. Ако пет от тях не са я трогнали, още един едва ли ще го стори. Опитайте нещо друго.

— Но какво е останало на света, което да не съм опитал? — запита настойчиво Лир. — Преплувах четири реки, до една придошли и поне миля широки. Изкачих седем планини, непокорявани досега, преспях три нощи в Блатото на обесените и излязох жив от гората, в която цветята изгарят очите ти, а славеите пеят отровно. Развалих годежа си с принцесата, за която щях да се женя — и ако това не ти се струва геройство, значи не познаваш майка ѝ. Разгромих точно петнадесет черни рицари, които чакаха до петнадесет брода в своите черни шатри и предизвикваха на дуел всеки, дошъл да ги прекоси. Отдавна загубих броя на вещиците сред трънливи гори, великаните, демоните в облика на девойки; стъклените хълмове, смъртоносните загадки, ужасните изпитания; вълшебните ябълки, пръстени, лампи, отвари, мечове, наметала, ботуши, вратовръзки и нощни шапчици. Да не споменавам крилатите коне, василиските и морските змейове, наред с останалия добитък.

Той вдигна глава: тъмносините му очи бяха объркани и тъжни.

— Ала напразно — продължи. — Не мога да я докосна, каквото и да сторя. Заради нея се превърнах в герой — аз, сънливият Лир, смехът и срамът на баща си — но спокойно можех да си остана глупавият шут, който бях. Подвизите ми не значат нищо за нея.

Моли взе собствения си нож и започна да реже чушките.

— Тогава навярно лейди Амалтея не може да бъде спечелена с подвизи.

Принцът се втренчи в нея, смръщен недоумяващо.

— Има ли друг начин да се спечели девица? — сериозно попита той. — Моли, знаеш ли друг начин? Ще ми го кажеш ли?

Той се наведе над масата и сграбчи ръката ѝ.

— Харесва ми да съм смел, но отново ще стана мързелив страхливец, ако смяташ, че тъй ще е по-добре. Щом я видя, ми се приисква да се възправа срещу всичко зло и грозно и в същото време да се свия неподвижен и нещастен. Какво да сторя, Моли?

— Не знам — отговори тя, внезапно смутена. — Внимание, вежливост, добри дела, такива неща. Добро чувство за хумор.

Малък медно-пепеляв котарак с криво ухо скочи в скута ѝ. Мъркаше оглушително и се притискаше към ръката ѝ. С надежда да смени темата, Моли попита:

— А какво стана с твоя кон? Кое беше чудното?

Но принц Лир зяпаше кривоухия котарак.

— Той откъде дойде? Твой ли е?

— Не — отвърна Моли. — Аз само го храня и го гушкам понякога.

Тя погали тънката шийка на котака и той затвори очи.

— Мислех, че живее тук.

Принцът поклати глава.

— Баща ми мрази котки. Казва, че няма такова нещо като котка — че това е просто форма, която разните дяволчета, таласъми и караконджули обичат да нахлузват, за да им е лесно да влизат в домовете на хората. Би го убил, ако знаеше, че е тук.

— Какво стана с коня? — попита Моли.

Принц Лир отново посърна.

— Беше странно. След като самият подарък не ѝ хареса, помислих, че може да ѝ е интересно как е бил спечелен. Описах ѝ сцената и атаката — сецаш се — съскането и голите криле, миризмата на драконите, особено в дъждовна утрин; бликването на черната кръв по върха на копието ми. Но тя не чу нищо, нито дума, докато не заговорих за огнената струя, която почти изгори нозете на бедното ми конче. Тогава — о, тогава тя се завърна оттам, където отива, когато ѝ говоря, и каза, че трябва да види коня. Затова я отведох в конюшната, където горкото създание стенеше от болка, и тя положи ръка върху него, върху краката му. И вопълът спря. Ужасен звук издават, когато са сериозно ранени. Щом престанат, е като песен.

Камата на принца проблясваше сред картофите. Отвън яростни дъждовни вихри ръмжаха и се въртяха около стените на замъка, но хората в кухничката можеха само да ги слушат, тъй като в студената стая нямаше нито един прозорец. Нямаше и светлина, освен оскъдното сияние на огъня под котлето. В него котакът, задрямал в скута на Моли, приличаше на куп есенни листа.

— И после какво стана? — попита тя. — След като лейди Амалтея докосна коня ви?

— Нищо. Съвсем нищичко — принц Лир изведнъж се ядоса. Удари с ръка по масата и лук и леща литнаха на всички страни.

— Ти очакваше ли нещо да се случи? Тя — да. Очакваше ли изгарянията на животното да се изцелят на мига — нацепената кожа да се съшие, черната плът пак да се събере? Тя — да, кълна се в надеждите си за нея! И когато нозете му не оздравяха под ръката ѝ — избяга. Не знам къде е сега.

Гласът му омекна, докато говореше, а ръката на масата тъжно се плъзна обратно на мястото си. Той се надигна и отиде да погледне в котлето над огъня.

— Ври — каза той, — вече можеш да сложиш зеленчуците. Тя заплака, когато краката на коня не се излекуваха — чух я как плаче — ала когато побягна, в очите ѝ нямаше сълзи. Всичко останало беше там, освен сълзите.

Моли внимателно свали котарака на пода и започна да събира спаружения зарзават за гърнето. Принц Лир я наблюдаваше как се движи напред-назад, около масата и по влажния под. Тя си пееше.

*Ако можех с нозете си аз
да танцувам тъй, както в мечтите,
грациозна и гиздава, скрита,
сякаш Смърт с маска на бал —
о, това ще е сладък екстаз,
но тогава не ще ли да страдам
да съм с десет години по-млада,
или мъдра, или с брачен воал?*

— Коя е тя, Моли? — каза принцът. — Що за жена е тази, която вярва — която *знае*, защото видях изражението ѝ — че може да изцерява рани с докосване, и която плаче без сълзи?

Моли продължи да шета и да си тананика.

— Всяка жена може да плаче без сълзи — отвърна тя през рамо, — а повечето умеят да лекуват с ръцете си. Зависи от раната. Тя е жена, Ваше Височество, и това е достатъчна загадка.

Но принцът се изправи, за да препречи пътя ѝ, и тя спря, с престилка, пълна с билки, и коса, която ѝ влизаше в очите. Лицето му се надвеси над нея: остаряло с пет дракона, но все така красиво и глуповато.

— Ти пееш — каза той. — Баща ми ти възлага най-изнурителната възможна работа и все пак ти пееш. В тоя замък никога не е имало песни, или котки, или аромат на вкусна храна. Лейди Амалтея е причината за всичко това, както и за всекидневните ми походи в търсене на опасности.

— Винаги съм била отлична готвачка — благо каза Моли. — Като живях седемнайсет години с Къли и дружината му в гората...

Принц Лир продължи, сякаш не го бе прекъсвала:

— Искам да ѝ служа като теб, да ѝ помогна да намери каквото е дошла да намери. Желая да съм онова, от което тя се нуждае най-много. Кажй ѝ го. Нали ще ѝ го кажеш?

Още докато говореше, беззвучни стъпки звъннаха в очите му и въздишката на сатенена рокля смути лицето му. Лейди Амалтея застана на прага.

След един сезон в мразовитото владение на Хагард красотата ѝ не бе повехнала или помрачняла. Вместо това зимата я беше изострила и тя пронизваше гледащия като назъбена стрела, която не може да се изтегли. Бялата ѝ коса беше вързана със синя панделка, а роклята ѝ беше с цвят на люляк. Не ѝ стоеше добре. Моли беше посредствена шивачка, а сатенът я изнервяше. Но лейди Амалтея изглеждаше още по-хубава в тази нескопосана кройка, сред студените камъни и мириса на ряпа. По косата ѝ имаше дъжд.

Принц Лир ѝ се поклони; рязко, изкривено, сякаш някой го бе ритнал в корема.

— Милейди — промърмори той. — Наистина трябва да покривате главата си, като излизате в това време.

Лейди Амалтея седна на масата и малкият есенноцветен котак незабавно изникна пред нея, мъркайки бързо и благо. Тя протегна ръка, но котакът ѝ се изплъзна, без да спира да мърка. Не изглеждаше уплашен, но не ѝ даваше да докосне ръждивата му козина. Лейди Амалтея го помами и той се загърчи целият, като куче, но не се приближи.

— Трябва да тръгвам — дрезгаво рече принц Лир. — Някакъв великан човекоядец поглъща девици в село на два дни езда от тук. Казано е, че може да бъде погубен само от оня, който държи Могъщата секира на херцог Албан. За зла участ самият херцог Албан е бил сред първите изядени — бил облечен като девойка, за да заблуди чудовището — и не е трудно да се отгатне у кого е Могъщата секира сега. Ако не се върна, спомняйте си за мен. Сбогом.

— Сбогом, Ваше Височество — каза Моли.

Принцът се поклони отново и напусна кухничката, устремен към благородната си мисия. Погледна назад само веднъж.

— Ти си жестока с него — рече Моли.

Лейди Амалтея не вдигна поглед. Тя предлагаше отворената си длан на кривоухия котарак, но той остана на мястото си, треперещ от желание да иде при нея.

— Жестока? — попита тя. — Как мога да бъда жестока? Това е за смъртните.

Ала сетне все пак вдигна очи и те бяха пропити с тъга и с още нещо, наподобяващо насмешка.

— Както и добротата — каза.

Моли се засуети около гърнето: разбъркваше супата и я подправяше, припряна и скована. С тих глас отбеляза:

— Можеш да му кажеш поне една нежна дума. Минал е през велики изпитания заради теб.

— Но коя да е думата? — попита лейди Амалтея. — Досега не съм му проговорила и все пак той всеки ден ми носи още крила, още кости и кожи, и опашки, още вълшебни бижута и омагьосани оръжия. Какво ли ще стори, ако продумам?

Моли рече:

— Той иска да мислиш за него. Рицарите и принцовете знаят само един начин да бъдат запомнени. Не е виновен. Мисля, че се справя доста добре.

Амалтея отново извърна поглед към котарака. Дългите ѝ пръсти стиснаха един шев по сатенената рокля.

— Не, той не иска моите мисли — каза тя меко. — Той иска мен, толкова, колкото ме искаше и Червеният бик, и без да разбира повече от него. Ала ме плаши повече от Бика, понеже е с добро сърце. Не, никога няма да му кажа обнадеждаваща дума.

Бледият белег на челото ѝ беше невидим в мрака на кухничката. Тя го докосна и бързо отдръпна ръката си, сякаш я бе наранил.

— Конят умря — каза тя на котака. — Не можах да направя нищо.

Моли бързо се извърна и постави ръце върху раменете ѝ. Под лъскавия плат плътта бе студена и твърда като камък от крепостта на крал Хагард.

— О, милейди — прошепна тя, — то е, защото не сте в истинската си форма. Когато си я върнете, всичко ще си дойде — цялата ви способност, цялата сила, цялата увереност. Ще се върнат.

Ако смееше, щеше да прегърне бялото момиче и да го залюлее като малко дете. Никога преди не беше мечтала за подобно нещо.

Но лейди Амалтея отвърна:

— Магьосникът ми даде само вида на човешко същество — външността, но не и същността. Ако бях умряла тогава, пак щях да си остана еднорог. Старият мъж, магьосникът, знаеше. Не каза нищо, напук на Хагард, но знаеше.

Косата ѝ сама се освободи от синята панделка и се втурна към раменете ѝ. Котакът почти се предаде пред такъв устрем; той вдигна лапа, за да си поиграе с нея, но сетне отново се дръпна и седна с опашка, завита край тялото, наклонил чудатата си глава на една страна. Очите му бяха зелени с пръски злато.

— Но това беше много отдавна — каза момичето. — Сега съм двама — себе си и онази, която наричаш „милейди“. Защото тя е тук толкова истински, колкото съм и аз, макар някога да беше само воал над мен. Тя крачи през замъка, спи, облича се, храни се, мисли своите мисли. Няма властта да лекува или да утешава, но има своя магия. Мъжете се обръщат към нея с „лейди Амалтея“ и тя им отговаря или не им отговаря. Кралят винаги я наблюдава с бледите си очи, чудейки се каква е, а синът на краля се наранява с любовта си към нея и се чуди коя е. И всеки ден тя търси в небето и морските недра, в замъка и в

земята, в кулите и в кралското лице нещо, което не винаги си спомня. Какво, какво дири тя на това странно място? Знаеше преди миг, но забрави.

Тя обърна лице към Моли Гру и очите ѝ не бяха очите на еднорогата. Бяха все тъй прекрасни, но по начин, който може да се назове, с красотата на смъртна жена. Дълбочината им можеше да се измери и изучи, а количеството тъмнина — да се опише. Моли видя страх и загуба, и объркване, когато се вгледа в тях, видя и себе си; но не видя друго.

— Еднорозите — каза тя. — Червеният бик е пропъдил всички, всички без теб. Ти си последният еднорог. Дойде тук, за да намериш другите и да ги освободиш. Така и ще направиш.

Дълбокото тайно море бавно се върна в очите на Амалтея и започна да ги изпълва, докато станаха древни и тъмни, и непознаваеми, и неописуеми като морето. Моли наблюдаваше как това се случва и се страхуваше, но стисна превитите рамене още по-силно, сякаш ръцете ѝ можеха да отведат отчаянието като гръмоотвод. В същия миг подът на кухничката потръпна от звук, който тя беше чувала и преди: звук като от скърцане на огромни кътни зъби. Червеният бик се въртеше в съня си. „Чудя се дали сънува“ — помисли си Моли.

Лейди Амалтея каза:

— Трябва да ида при него. Няма друг начин и няма време за губене. В този или в собствения си облик, трябва отново да се изправа срещу него, дори народът ми да е мъртъв и да няма какво да спасявам. Трябва да ида при него, преди да съм забравила себе си завинаги, ала не знам пътя и съм самотна.

Малкият котарак завъртя опашка и издаде странен звук, който не беше нито мяукане, нито мъркане.

— Ще дойда с теб — каза Моли. — Аз също не знам пътя до Бика, но такъв трябва да има. И Шмендрик ще дойде. Той ще ни създаде път, ако не намерим.

— Не се надявам на помощ от магьосника — презрително отвърна лейди Амалтея. — Всеки ден го виждам как се прави на глупак пред крал Хагард, как го развлича с провалите си, как опропастява и най-незначителния номер. Казва, че само на това е

способен, докато силата му не проговори в него отново. Но това никога няма да стане. Той вече не е магьосник, а шут на краля.

Моли внезапно усети лицето си като рана и се извърна, за да провери пак супата. След малко отговори през дрезгавината в гърлото си:

— Прави го заради теб. Докато ти умуваш и се самосъжеляваш, и ставаш някой друг, той се кълчи и кукавелства пред Хагард, разсейвайки го, за да ти даде време да намериш народа си, ако може да бъде намерен. Но няма да мине много и кралят ще се отегчи от него, както се отегчава от всичко, и ще го хвърли в тъмниците си или на още по-мрачно място. Лошо правиш, че му се подиграваш.

С по детски тънък и тъжен глас тя добави:

— Но това никога няма да се случи с теб. Теб всеки те обича.

За секунда те стояха и се гледаха, двете жени: едната — приказна пришълка в студената, ниска стая; другата — съвсем у дома си: ядосано бръмбарче със своя собствена кухненска красота. После чуха стържене на ботуши, потракване на доспехи и отривистите гласове на стари мъже. Четиримата стражници на Хагард пристигнаха под строй в кухничката.

Всички бяха на поне седемдесет години, мършави и накуцващи, крехки като ледена коричка, но облечени от глава до пети в раздрънканите ризници на крал Хагард, окичени с очуканите му оръжия. Влизайки, бодро поздравиха Моли и попитаха какво им е стотвила за вечеря, но щом видяха лейди Амалтея, притихнаха и се приведоха в дълбоки поклони, от които изпъшкаха.

— Милейди — каза най-старият от мъжете, — очакваме заповедите ви. Ние сме изхабени хора, изтощени хора — но ако пожелаете да видите чудеса, само поискайте невъзможното от нас. Отново ще станем млади, ако го пожелаете.

Тримата му другари промърмориха в съгласие.

Но лейди Амалтея прошепна:

— Не, не, вие никога няма да бъдете млади отново.

И тя избяга от тях; буйната ѝ, ослепителна коса скриваше лицето, а сатенената рокля просъскваше.

— Колко е мъдра! — заяви най-старият войник. — Разбира, че дори красотата ѝ не може да се пребори с времето. Това е необичайна, тъжна мъдрост за някой тъй млад. Супата ухае превъзходно, Моли.

— Ухае твърде вкусно за това място — измърмори друг войник, докато всички сядаха около масата. — Хагард мрази хубавата храна. Казва, че никое ястие не е достатъчно добро, че да оправдае парите и усилията, хвърлени по приготвянето му. „Това е илюзия — разправя — и разход. Живейте като мен — незаблудени.“ Баааа!

Той потръпна и направи гримаса, а останалите се засмяха.

— Да живея като Хагард — каза друг от стражите, докато Моли му сипваше димяща супа в купата, — това ще е ориста ми на оня свят, ако не внимавам как се държа в тоя.

— Защо стоите на служба при него тогава? — поинтересува се Моли. Тя също седна на масата и подпря брадичката си с ръце. — Той не ви плаща и ви храни толкова малко, колкото му стиска. Изпраща ви в най-лошото време до Хагсгейт да крадете за него, тъй като никога не харчи дори грош от богатството в хазната. Забранява всичко, от лампи до лютни, от факли до фукни, от пеенето до порока, от буквите и бирата, и пролетния ви брътвеж до разните игри на пръсти и конец. Защо не го напуснете? Какво, за бога, ви задържа тук?

Четиримата старци се спогледаха нервно, като кашляха и въздишаха. Първият рече:

— Възрастта ни. Къде другаде да отидем? Твърде стари сме да се скитаме по пътищата в търсене на работа и подслон.

— Възрастта ни — обади се вторият войник. — Когато си стар, всичко, което не те безпокои, е удобство. Студът, мракът и отечението отдавна загубиха острите си ръбове за нас. А топлината, песните, пролетта — не, всички те ще са безпокойство. Има и по-лоши неща от това да живееш като Хагард.

— Хагард е по-стар от нас — заговори третият. — След време принц Лир ще е крал на тая земя и няма да напусна света, докато не видя този ден. Винаги съм обичал момчето, още откакто бе малък.

Моли откри, че не е гладна. Тя огледа лицата на старците, заслуша се в звуците, които напуканите им устни и свитите гърла издаваха, докато пиеха супата ѝ; и се зарадва, че крал Хагард винаги се храни сам. Моли неизбежно се привързваше към всеки, когото хранеше.

— Чували ли сте мълвата — предпазливо попита тя, — че принц Лир въобще не е осиновен племенник на Хагард?

Стражите не изглеждаха изненадани от въпроса.

— Да — отговори най-старият. — Знаем я тая история. Може и да е истина, защото принцът определено не прилича на краля. Но какво от това? По-добре над страната да властва подхвърлен пришълец, отколкото истински син на Хагард.

— Но ако принцът е подхвърлен в Хагсгейт — възкликна Моли, — то той ще сбъдне проклятието, което тегне над замъка!

И тя повтори куплета, който мъжът Дрин бе рецитирал в хана в Хагсгейт:

*Но знайте, че само някой от вас
може да срути и замък, и власт.*

Старците обаче поклатиха глави и се ухилиха с ръждиви като броните си зъби.

— Не и принц Лир — каза третият. — Принцът може и да погуби хиляда дракони, но не ще срине ни един замък, не ще низвергне ни един крал. Не му е в природата. Той е покорен син, който се стреми — уви — единствено да бъде достоен пред човека, когото нарича баща. Не и принц Лир. В стиха трябва да се говори за друг.

— А дори да е принц Лир — добави вторият, — дори прокобата да е избрала него за свой пратеник, той пак ще се провали. Защото между Хагард и всяка казън стои Червеният бик.

В стаята нахлу тишина и застана там, смрачавайки всички лица със свирепата си сянка и изстудявайки хубавата топла супа с дъха си. Малкият есенен котарак спря да мърка в скута на Моли, а слабият огън се сви от страх. Студените стени на кухничката сякаш се събраха поблизо.

Четвъртият страж, който досега не беше говорил, се провикна през мрака към Моли Гру:

— Ето истинската причина да останем на служба при Хагард. Той не иска да напуснем, а какво иска или не иска крал Хагард, е единствената грижа на Червения бик. Ние слугуваме на Хагард, но сме затворници на Бика.

Ръката на Моли не трепна, докато галеше котарака, но гласът ѝ бе изтънял и сух, когато проговори:

— Какъв му се пада Червеният бик на крал Хагард?

Отговори ѝ най-възрастният мъж:

— Не знаем. Бикът винаги е бил тук. Служи на Хагард като негова армия и крепостна стена; той е неговата сила и изворът на тази сила; и трябва да е единственият му другар, защото съм сигурен, че понякога кралят слиза в леговището му по тайно стълбище. Но дали се подчинява на Хагард по своя воля или по принуда и дали господар е Бикът или кралят — това не сме знаели никога.

Четвъртият страж, който беше и най-младият, се наведе към Моли Гру, а розовите му влажни очи пламтяха.

— Червеният бик е демон — каза той — и платата му, задето е следвал волята на Хагард, някой ден ще е сам Хагард.

Друг мъж го прекъсна, настоявайки, че според най-очевидните доказателства Бикът бил омагьосан роб на Хагард и щял да остане такъв, докато не развали магията, държаща го в плен, и унищожи бившия си господар. Те започнаха да викат и да разливат супата си.

Но Моли попита, не високо и все пак така, че всички се укротиха:

— Знаете ли какво е еднорог? Някога виждали ли сте?

От всичко, което бе живо в стаята, само котакът и тишината сякаш отвърнаха на погледа ѝ с някакво разбиране. Четиримата стражи мигаха, мляскаха и триеха очите си. НеЙде дълбоко, неспокоен, спящият Бик се размърда отново.

Когато вечерята свърши, стражите отдадоха чест на Моли и напуснаха кухничката. Двама се отправиха към леглата си, двама — да поемат нощното дежурство под дъжда. Най-възрастният изчака всички останали да излязат, преди да каже тихо на Моли:

— Грижи се за лейди Амалтея. Когато дойде, красотата ѝ беше такава, че дори тоя прокълнат замък стана красив — като луната, която всъщност е само един блестящ камък. Но тя е тук прекалено отдавна. Сега е все тъй красива, но стаите и стените някак си погрозняват от присъствието ѝ.

Дългата му въздишка изтъня до хленч.

— Тая красота я познавам — каза той, — но досега не бях виждал другата. Погрижи се за нея. Тя трябва да се махне оттук.

Вече сама, Моли зарови лице в пъстрата козина на малкия котарак. Огънят, на който готвеше, затрептя немощно, но тя не стана да го подхрани. Дребни, пъргави същества припкаха през стаята със звук,

подобен на гласа на крал Хагард; а дъждът барабанеше по стените на замъка със звука на Червения бик. После, сякаш в отговор, тя чу Бика. Ревът му разтреса плочите под краката ѝ и тя се вкопчи отчаяно в масата, за да не полети надолу към него заедно с котарака. Извика.

— Той излиза — каза котакът. — Излиза при всеки заник слънце на лов за странния бял звяр, който му избяга. Прекрасно го знаеш. Не се прави на глупачка.

Гладният рев се разнесе отново, по-далеч. Моли си пое въздух и се вторачи в малкия котарак. Не беше толкова удивена, колкото би бил друг; напоследък се изненадваше по-трудно от повечето жени.

— Винаги ли си могъл да говориш? — попита го тя. — Или присъствието на лейди Амалтея ти даде слово?

Котакът замислено облиза едната си предна лапа.

— По-скоро присъствието ѝ ме настрои приказливо — каза накрая, — и нека оставим нещата дотук. Значи това било еднорога. Много е красива.

— Откъде знаеш, че е еднорога? — попита Моли. — И защо се страхуваше да не те докосне? Видях те. Страхуваше се от нея.

— Съмнявам се, че ще ми се приказва още дълго — отвърна той незлобливо. — Не бих губил време за глупости, ако бях на твое място. Що се отнася до първия ти въпрос — никоя котка, сменила бебешкия си пух, не може да се заблуди от външния вид. За разлика от човеците, които му се радват. Колкото до втория ти въпрос...

Тук котаракът се поколеба и изведнъж се оказа изцяло погълнат от почистването си. Не продума, докато не разроши козината си с език и я заглади отново. Дори и тогава не погледна Моли, а заразглежда ноктите си.

— Ако ме беше докоснала — каза много тихо, — щях да принадлежа на нея, а не на себе си, завинаги. Исках да ме докосне, но не можех да ѝ го позволя. Никоя котка няма да го направи. Позволяваме на хората да ни гаят, защото е достатъчно приятно и ги успокоява — но не и на нея. Цената е по-висока, отколкото може да плати една котка.

Моли го вдигна в ръце и той мърка във врата ѝ тъй дълго, че тя се побоя да не би наново да е изгубил дар слово. Но после той каза:

— Имате много малко време. Скоро тя вече няма да помни коя е или защо е дошла тук и Червеният бик вече няма да надава рев в

нощта заради нея. Може би ще се омъжи за добрия принц, който я обича.

Котакът притисна глава във внезапно застиналата ръка на Моли.

— Продължавай — нареди той. — Принцът е много смел да обича еднорога. Една котка може да оцени доблестната нелепост.

— Не — каза Моли Гру. — Това не може да стане. Тя е последната.

— Е, тогава трябва да свърши онова, за което е дошла — отвърна котакът. — Трябва да слезе по пътя на краля до Червения бик.

Моли го стисна толкова яростно, че той изписука като мишка от негодувание.

— Знаеш ли пътя? — попита тя пламенно, също както принц Лир по-рано бе молил нея. — Каж ми пътя, кажи ми къде да отидем.

Остави го на масата и отдръпна ръцете си от него.

Той не ѝ отговори дълго време, но очите му ставаха все по-ярки: златното трепкаше и покриваше зеленото. Кривото му ухо потръпваше, заедно с връхчето на опашката му; останалото не мърдаше.

— Когато виното се изпие само — каза той, — когато черепът проговори, когато часовникът удари точния час — само тогава ще намерите тунела, който води към леговището на Червения бик.

Прибра лапи под себе си и добави:

— Разбира се, има уловка.

— Обзалагам се — мрачно каза Моли. — Има един ужасен ронлив стар череп, забоден високо на една колона в голямата зала, но от известно време не е имал нищо за казване. Часовникът, който стои наблизо, е побъркан и бие когато си иска — полунощ на всеки час, седемнадесет часа в четири или не издава нито звук цяла седмица. А за виното... о, котако, няма ли да е по-лесно, ако просто ми покажеш тунела? Ти знаеш къде е, нали?

— Разбира се, че знам — отвърна котакът с проблясваща, извиваща се прозявка. — Разбира се, че ще ми е по-лесно да ти го покажа. Спестяват се много време и неприятности.

Говореше сънливо и провлачено и Моли осъзна, че, подобно на самия крал Хагард, той губи интерес. Бързо го попита:

— Каж ми само още едно нещо тогава. Какво се е случило с еднорозите? Къде са те?

Котакът пак се прозя.

— Близо и далеч, далеч и близо. Те са пред очите на твоята лейди, но почти отвъд границите на паметта ѝ. Те се приближават и се отдалечават — измърмори той и затвори очи.

Дъхът на Моли раздразни свитото ѝ гърло като бодлива тел.

— Проклет да си, защо не ми помогнеш? — проплака тя. —
Защо трябва винаги да говориш със загадки?

Едно око бавно се отвори, златно и зелено като слънчев лъч в гората. Котакът каза:

— Аз съм това, което съм. Бих ти казал каквото искаш, ако можех, понеже бе мила с мен. Но аз съм котка, а никоя котка никъде и никога не е дала на никого ясен отговор.

Последните думи заглъхнаха в дълбоко, равномерно мъркане и той заспа с полуотворено око. Моли го държеше в скута си и го галеше, и той мъркаше в съня си, но не проговори повече.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

Принц Лир се прибра три дни след като бе потеглил да погуби людоеда с вкус към девици; Могъщата секира на херцог Албан се подаваше над рамото му, а главата на великана се полюшваше от седлото. Той не положи нито един от двата трофея пред лейди Амалтея, нито се втурна да я открие с още кафяви от кръвта на чудовището ръце. Вечерта обясни на Моли Гру в кухнята, че бе решил никога вече да не безпокои лейди Амалтея с вниманието си, а смирено да живее с мисълта за нея и да ѝ служи пламенно до самотната си смърт, без да се стреми към компанията, възхищението или любовта ѝ.

— Ще бъда безименен като въздуха, който диша — рече той. — Невидим като силата, която я държи на земята.

След това помисли малко и добави:

— Сегиз-тогиз може да пиша по някое стихотворение за нея и да го пускам пред вратата ѝ или просто да го оставям някъде, където тя ще го намери. Но никога няма да сложа името си отдолу.

— Това е много благородно — каза Моли. Чувстваше се облекчена, че принцът се отказва от ухажването си, и развеселена, и мъничко тъжна. — Момичетата обичат поезията повече от мъртвите дракони и магическите мечове. Поне с мен беше така. Причината да избягам с Къли...

Принц Лир я прекъсна твърдо:

— Не, не ми давай надежда. Трябва да се науча да живея без надежда, като баща ми, и тъй може би най-сетне ще се разберем един друг.

Той зарови ръце в джобовете си и Моли чу шумоленето на хартия.

— Всъщност вече написах няколко стихотворения за това — за надеждата и за нея, и прочие. Би могла да им хвърлиш един поглед, ако искаш.

— С голямо удоволствие — отвърна Моли. — А ти никога ли няма да поемеш на път отново, да се сражаваш с черни рицари и да

яздиш през обръчи от огън?

Думите ѝ трябваше да са закачка, ала докато говореше, тя откри, че мъничко ще съжالياва, ако наистина стане тъй, защото приключенията бяха смъкнали доста килограми от него, бяха го разхубавили и дарили с лекото мускусно ухание на смъртта, което витае около всички герои. Принцът обаче поклати глава почти притеснено.

— О, предполагам, че ще поддържам форма — смутолеви той, — но няма да е за показ или за да узнае тя. В началото беше заради това, само че постепенно свикваш да спасяваш хората, да разваляш заклинания и да предизвикаш злия херцог в честна битка — трудно е да се откажеш от геройството, стане ли ти навик веднъж. Харесваш ли първото стихотворение?

— Определено има много чувство — отговори тя. — „Цъфтя“ и „къща“ наистина ли се римуват?

— Има нужда от дооглаждане — призна принц Лир. — Притеснява ме думата „въплъщение“.

— Аз пък се чудех за „грушение“.

— Не, правописът ѝ. С „ъ“ и „а“ ли се пише, или обратно?

— Първото със сигурност е „ъ“, мисля — каза Моли. — Шмендрик — понеже магьосникът тъкмо се навеждаше да влезе през вратата, — „въплъщение“ с „ъ“ ли е по средата?

— „А“ — рече Шмендрик уморено. — Коренът му е същият като на „плащ“.

Моли му сипа купа бульон и той седна на масата. Очите му бяха твърди и мътни като нефрит, а единият му клепач играеше.

— Няма да издържа още дълго — каза той бавно. — Не е от ужасното място, не е и че трябва да се ослушвам за него през цялото време — в това вече доста ме бива; ще ме довършат проклетите глупотевини, които ме кара да изпълнявам с часове — цяла нощ снощи. Нямахте да ми тежи, ако ми поискаше истинска магия или дори най-обикновено призоваване, само дето винаги са пръстените и златните рибки, картите и шаловете, и кордата, точно като в Среднощния карнавал. Няма да издържа. Не и още дълго.

— Но той те искаше точно заради това — възпротиви се Моли. — Ако му трябваше истинска магия, щеше да задържи предишния магьосник, оня Мабрук.

Шмендрик вдигна глава и я изгледа почти развеселено.

— Не исках да кажа това — оправда се тя. — Пък и е само за мъничко, докато намерим пътя към Червения бик, за който говореше котаракът.

При последните думи тя сниши гласа си до шепот и двамата стрелнаха с погледи принц Лир; той седеше на едно столче в ъгъла, очевидно вгълбен в ново стихотворение.

— Газела — измърмори, като почукваше с писалката по устните си. — Мадмоазела, цитадела, асфодели, филомели, паралели...

Избра „довела“ и бързо задращи.

— Никога няма да открием пътя — промълви Шмендрик. — Дори котаракът да не ни е излъгал, което ме съмнява, Хагард ще се погрижи никога да не ни остане време да проучим черепа и часовника. Защо, предполагаш, ти струпва все повече работа от ден на ден, освен за да ти попречи да обикаляш и да се озърташ из голямата зала? Защо, мислиш, продължава да ме кара да го забавлявам с карнавалните си номера? Защо изобщо ме взе за магьосник? Моли, той *знае*, сигурен съм! Знае какво е тя, макар че още не го вярва напълно — но когато повярва, ще знае какво да прави. Той знае. Виждам го върху лицето му понякога.

— Въздигането на копнежа и срутването на скръбта — рече принц Лир. — Горчивината на тралала-лала-та. Пръстта, мъстта, мъха. По дяволите.

Шмендрик се наведе през масата.

— Не можем да останем тук и да чакаме удара му. Единствената ни надежда е да избягаме през нощта — по море навярно, ако мога да се добера до лодка. Стражниците ще гледат на другата страна, а портата...

— Ами другите! — викна тя тихо. — Как можем да си тръгнем, когато тя е стигнала толкова далеч, за да намери другите еднорози, и знаем, че са тук?

Въпреки това една малка, крехка, предателска част от нея внезапно пожела да бъде убедена в провала на мисията им, и тя я усети, и се ядоса на Шмендрик.

— Ами магията ти? — попита го. — Твоята собствена мъничка мисия? И от нея ли ще се откажеш? Нима тя ще умре в човешко тяло, а ти ще живееш вечно? Ако е тъй, по-добре направо я дай на Бика.

Магьосникът се отпусна назад, с лице, побеляло и сбръчкано като пръстите на перачка.

— Всъщност е все едно, така или иначе — отрони той, почти на себе си. — Тя вече не е еднорог, а смъртна жена — някоя, по която оня дръвник да сипе въздишки и стихове. Може би в крайна сметка Хагард никога няма да я разкрие. Тя ще му стане снаха и той никога няма да узнае. Забавно.

Той остави супата си недокосната и сведе лице в шепите си.

— Не бих успял да я превърна пак в еднорог, даже да намерехме другите — каза. — В мен няма магия.

— Шмендрик... — започна тя; в същия миг той скочи на крака и се втурна през кухненската врата, макар тя да не бе чула краля да го вика. Принц Лир така и не вдигна глава, а продължи да наглася стъпки и да опитва рими. Моли окачи над огъня един чайник за чая на стражите.

— Готово е, без последния куплет — обади се по някое време Лир. — Искаш ли да го чуеш сега, или ще почакаш?

— Както предпочиташ — отвърна тя, затова той го прочете веднага, но тя не чу и думичка. За щастие стражите пристигнаха, преди да е свършил с четенето, а той бе твърде срамежлив, за да поиска мнението ѝ пред тях. После те си тръгнаха, но той работеше върху нещо друго и когато ѝ пожела лека нощ, вече бе станало много късно. Моли седеше на масата, гушнала пъстрия си котак.

Новото стихотворение бе замислено като секстина^[1] и главата на принц Лир щастливо подрънкваше, докато той жонглираше с крайните думи, качвайки се към стаята си. „Ще оставя първото пред вратата ѝ — рече си, — а другите ще запазя за утре.“ Тъкмо премисляше първоначалното си решение да не подписва творбите си и си играеше с псевдоними като „Рицарят на сенките“ и *Le Chevalier Mal-Aimé*^[2], когато зави зад един ъгъл и се сблъска с лейди Амалтея. Тя бързо се спускаше в тъмното и щом го видя, издаде странен, блеещ звук и замръзна, три стъпала над него.

Носеше роба, която един от стражите на краля бе откраднал за нея от Хагсгейт. Косата ѝ бе разпусната, а ходилата — боси, и при вида ѝ на стълбите такава скръб близна костите на принц Лир, че той захвърли и стиховете, и стремленията си и дори се обърна да побегне.

Но принцът бе герой във всяко отношение, затова смело се завъртя обратно и рече спокойно и изискано:

— Добра да е вечерта ви, милейди.

Лейди Амалтея се взря в него през мрака и протегна ръка, но я отдръпна, преди да го докосне.

— Кой си ти? — прошепна тя. — Рук?

— Аз съм Лир — отговори той, внезапно уплашен. — Не ме ли познавате?

Тя отстъпи заднешком и принцът си помисли, че стъпките ѝ са плавни като на дива твар и дори че навежда глава като козите или сърните.

— Аз съм Лир — повтори той.

— Старицата — промълви лейди Амалтея. — Луната изгасна.

Ах!

Тя потръпна, а после очите ѝ го познаха. Но цялото ѝ тяло още бе подивяло и плахо и тя не се приближи повече.

— Сънували сте, милейди — рече той, възвърнал си рицарския език. — Простете дързостта ми, но бих искал да узная съня ви.

— Сънувала съм го и преди — бавно отвърна тя. — Бях в клетка, а наоколо имаше други — зверове в клетки и една старица. Ала не искам да ви безпокоя, господарю принц. Вече съм го сънувала много пъти.

Тя се канеше да го остави, но той ѝ заговори с онзи глас, присъщ само на героите, подобен на особения зов при много животни, когато станат майки.

— Сън, който се завръща толкова често, навярно е вестител, дошъл да ви предупреди за бъдещето или да ви напомни за неща, забравени без време. Кажете повече за него, ако искате, а аз ще се опитам да го разгадая.

При тези думи тя спря, взряна в него с леко обърната глава, все още с изражението на някакво стройно, покрито с козина създание, надзъртащо от гъсталака. Ала очите ѝ таяха човешка загуба, сякаш бе пропуснала нещо, от което се нуждаеше, или внезапно беше осъзнала, че никога не го е имала. Ако бе мигнал само веднъж, щеше да си е отишла; но той не мигна и я възпря, както се бе научил да възпира грифони и химери с нетрепващия си поглед. Босите ѝ ходила го раниха

по-дълбоко от бивник или раздиращ нокът, ала принцът бе истински герой.

— В съня има черни фургони с решетки — проговори лейди Амалтея — и зверове, които са и не са, и крилато създание, което звънти като метал под лунните лъчи. Високият мъж има зелени очи и окървавени ръце.

— Високият мъж трябва да е чичо ви, магьосникът — продума принц Лир. — Тази част поне е достатъчно ясна, а окървавените ръце не ме изненадват. Никога не съм го харесвал особено, ако простите откровеността ми. Това ли е целият сън?

— Не мога да ви разкажа целия — отвърна тя. — Никога няма край.

Страхът се завърна в очите ѝ като канара, която пада в езеро: всичко се размъти и завъртя, навсякъде се стрелкаха бързи сенки.

— Бягам от едно хубаво място, където съм била в безопасност — продължи тя, — а нощта гори около мен. Но в същото време е ден и стъпвам под букове в топлия, кисел дъжд, и има пеперуди и меден звук, и пъстри пътища, и градове като рибешки кости, и летящата твар убива старицата. Аз тичам ли, тичам в смразяващия огън, накъдето и да се завъртя, а краката ми са крака на звяр...

— Лейди — прекъсна я принц Лир, — милейди, с ваше позволение, стига толкова.

Сънят ѝ се сгъстяваше в мрака помежду им и принцът изведнъж не искаше да знае какво означава.

— Стига толкова — повтори той.

— Но аз трябва да продължа — каза лейди Амалтея, — защото той никога не свършва. Дори щом се събудя, не мога да кажа кое е истинско и кое сънувам, когато се движа или говоря, или вечерям. Спомням си онова, което не може да се е случило, и забравям неща, които ми се случват в момента. Някои хора ме гледат, сякаш трябва да ги познавам, и в съня си аз ги познавам, а огънят винаги приближава, въпреки че съм будна...

— Стига толкова — отчаяно повтори той. — Вещица съгради този замък и разговорите за кошмари тук често ги сбъдват.

Не го смрази сънят ѝ, а това, че тя не заплака, докато го разказваше. Като герой, той разбираше ридаещите жени и знаеше как да спре плача им — обикновено трябваше да убиеш нещо — но

спокойният ѝ ужас го обърка и обезсили, а очертанията на лицето ѝ смазаха сдържаното достойнство, което пазеше с такава гордост. Когато отново проговори, гласът му бе млад и пресекващ.

— Бих ви ухажвал по-изискано — каза той, — ако знаех как. Драконите и бойните ми подвизи ви отегчават, но те са всичко, което мога да ви предложа. Герой съм отскоро, а преди да стана герой, бях едно нищо, нищо друго освен скучния, мекушав син на баща си. Навярно сега пак съм скучен по нов начин, но съм тук и не е редно да ме оставяте да се похабя без полза. Мечтая си да поискате нещо от мен. Не е нужно да е юначно — просто да е полезно.

Тогава лейди Амалтея му се усмихна за първи път, откакто бе пристигнала в замъка на крал Хагард. Бе мъничка усмивка, като новата луна, тъничък сърп от светлина на ръба на незримото, но принц Лир се наведе към нея, за да се стопли. Би обгърнал усмивката ѝ с шепи, за да я разгори с дъха си, ако имаше смелост.

— Запейте ми — рече тя. — Ето кое би било юначно — да извисите глас в това мрачно, самотно място — а и ще е полезно. Запейте ми, запейте силно — заглушете сънищата ми, не ми давайте да си спомня онова, което напират да си го спомня. Запейте ми, господарю принц, умолявам ви. Може и да не изглежда като заръка за герой, но би ме зарадвало.

И тъй принц Лир запя с пълен глас, направо на студеното стълбище, и много влажни, невидими създания с плясъци и припкане се втурнаха да се скрият от слънчевото веселие на гласа му. Той пееше първите думи, които му хрумнаха, и ето какви бяха те:

*Когато бях млад мъж, дете на съдбата,
не чувах аз отказ от никоя дама.
Гризях като шепи стафиди сърцата
и „любя“ не казвах, и знаех, че мамя.*

*Но казвах си тайно: „О, те не разбират
какво аз прикривам, прикътвам, тая.
Жената, що чакам, през маските вижда;
че любя, ще знам по туй как се държа.“*

*Рой облаци леки — летяха летата,
прехвърчаха дами-снежинки със смях.
Пленявах и лъжех, предавах и мамех;
трупях грях подир грях подир грях подир грях.*

*Но казвах си тайно: „Ах, те не съзират
частта в мен, по-чиста от връх на вълна.
Любов да се бави — мен верен ще свари;
че любя, ще знам по туй как се държа.“*

*Накрая дойде дама мъдра и нежна
и рече: „Какъвто те мислят, не си“.
Предадох я още преди да довърши,
тя глътна отрова, морето я скри.*

*И казвам си тайно, щом време намеря,
изящно затъващ в гуляи и грях:
„Любовта е могъща, но навикът — дважд по̀;
че любех, узнах по туй как се държах.“*

Лейди Амалтея се разсмя, когато той млъкна, и от този звук старата, стара тъмнина на замъка сякаш заотстъпва и от двама им, съскайки.

— Това беше полезно — рече тя. — Благодаря ви, господарю.

— Не знам защо изпях тази — смутено каза принц Лир. — Един от хората на баща ми я пееше. Всъщност не ѝ вярвам. Мисля, че любовта е по-силна от навиците или обстоятелствата. Мисля, че е възможно да се съхраниш за друга дълго време и още да помниш защо чакаш, когато тя най-сетне дойде.

Лейди Амалтея отново се усмихна, но не отговори, и принцът пристъпи към нея.

Удивен от собствената си дързост, той меко рече:

— Ако можех, бих влязъл в съня ви, за да ви пазя и да погубя нещото, което ви преследва, както щях да сторя, ако то имаше смелостта да се изправи срещу мен посред бял ден. Ала не мога да дойда, освен ако не ме сънувате.

Преди да успее да му отговори, ако изобщо се канеше, двамата чуха стъпки по витото стълбище и приглушените думи на крал Хагард:

— Чух го да пее. Откъде накъде ще пее?

После Шмендрик, кралският магьосник, с мек и припрян глас:

— Господарю, това беше някаква си героична балада, някой шансон дьо жест^[3], като ония, които често пее, когато поема към славата или се връща към известността. Бъдете спокоен, Ваше Величество...

— Никога не пее тук — рече кралят. — По време на глупашките си странствания пее безспир, сигурен съм, защото героите правят така. Но той пееше тук, и не за битки и храброст, а за любов. Къде е тя? Разбрах, че пее за любов още преди да го чуя, защото самите камъни потрепериха, както когато Бикът се размърдва под земята. Къде е тя?

Принцът и лейди Амалтея се погледнаха в мрака и в оня миг се оказаха рамо до рамо, макар никой от двамата да не помръдна. Заедно с това дойде и страхът от краля, понеже каквото и да се бе родило между тях, то можеше да се окаже нещо, което той иска. Една по-горна площадка водеше към коридор; те се обърнаха и хукнаха заедно, въпреки че не виждаха по-далеч от дъха си. Нейните ходила бяха беззвучни като обещанието, което му бе дала, но неговите тежки ботуши отекваха точно като ботуши по каменния под. Крал Хагард не ги последва, но гласът му прошумоля по коридора след тях, шепнейки изпод думите на магьосника.

— Мишки, господарю мой, без съмнение. За щастие поназнайвам едно специално заклинание...

— Нека бягат — рече кралят. — Доволен съм, че бягат.

Когато спираха да тичат, където и да спираха, те отново се поглеждаха.

Зимата виеше и пълзеше, не към пролет, а към краткото, лакомо лято в земите на крал Хагард. Животът в замъка продължи сред тишината на онези места, в които никой не храни надежди за нищо. Моли Гру готвеше и переше, премиташе плочници, поправяше доспехи и остреше мечове; сечеше дърва, мелеше брашно, тимареше коне и чистеше конюшните им, топеше откраднато злато и сребро за ковчетата на краля и печеше тухли без слама. А вечерите, преди да

си легне, обикновено четеше новите стихове на принц Лир за лейди Амалтея и ги хвалеше, и поправяше правописа.

Шмендрик се правеше на шут, жонглираше и шикалкавеше според прищевките на краля; мразеше всичко това и знаеше, че Хагард знае за омразата му и ѝ се наслаждава. Никога повече не предложи на Моли да избягат от замъка, преди Хагард да се е убедил в истината за лейди Амалтея; ала вече не се стремеше да открие тайния път към Червения бик, дори когато му отпускаха лично време. Изглежда се бе предал, не пред краля, а пред някакъв далеч по-стар, по-жесток враг, който най-сетне го беше застигнал, в оная зима на онова място.

Лейди Амалтея се разхубавяваше с всеки ден така, както всеки ден бе по-суров и свъсен от предишния. Винаги когато се прибираха, подгизнали от нарядите си в дъжда или от набезите си с крадена плячка за краля, старите стражници се разтваряха безшумно като цветя, щом я срещнеха по стълбите или в коридорите. Тя им се усмихваше и им говореше нежно; но отминеше ли, замъкът изглеждаше по-мрачен от всякога, а вятърът навън разтърсваше мъгливото небе като покривка върху простор. Понеже красотата ѝ бе човешка и обречена и в нея нямаше утеха за стар човек. Не им оставаше друго, освен да се загърнат по-плътно с капещите си плащове и да продължат, куцукайки, към малкия огън в кухнята.

Ала лейди Амалтея и принц Лир крачеха и говореха, и пееха заедно, и сърцата им бяха тъй леки, сякаш замъкът на крал Хагард се бе превърнал в зелена дъбрава, дива и сенчеста напролет. Те се катереха по кривите кули като по хълмове, правеха си излети из каменни ливади под каменно небе и цамбуркаха нагоре-надолу по стълбища, омекнали и потекли като ручей. Той ѝ разказа всичко, което знаеше, както и какво смята за него, и щастливо ѝ измисли минало и възгледи, а тя му помогна, като го слушаше. Всъщност не го мамеше, понеже преди замъка и него не помнеше нищо. Тя започваше и свършваше с принц Лир — освен в сънищата си, но и те скоро избледняха, както ѝ бе предсказал.

Вече рядко чуваха ловния рев на Червения бик нощем, но когато гладният звук стигаше до ушите ѝ, я обземаше страх, а стените и зимата отново израстваха около тях, сякаш пролетта им бе изцяло нейно творение, подаръкът на нейната радост за принца. Той би я

прегърнал в такива мигове, но отдавна бе разбрал за ужаса ѝ от допира.

Един следобед лейди Амалтея стоеше върху най-високата кула на замъка и гледаше как принц Лир се връща от поход срещу един от сватозете на погубения великан; понеже той все още ходеше на рицарски мисии от време на време, както бе споменал на Моли. Небето се бе струпало върху долината на Хагсгейт, мръсносапунено на цвят, но не валеше. Далече долу морето се плъзгаше към опушения хоризонт на ярки ивици от сребристо, зелено и водорасленокафяво. Грозните птици бяха неспокойни; те често се вдигаха във въздуха, по две или три, правеха няколко бързи кръга над водата, а после отново се заклатушкаха наперено по пясъка, като се кикотеха и клатеха глави към замъка на крал Хагард върху скалата.

— Рекохти, рекохти!

Наближаваше приливът.

Лейди Амалтея запя и гласът ѝ се задържа и увисна в студения въздух като някаква друга птица.

*Аз съм кралска дъщеря,
вътре в себе си старея.
Затвор е моята душа,
в плътта си окована, крея.
Отказала се бих от замък
и просила от праг на праг...*

Не помнеше да е чувала песента преди, но думите я щипеха и дърпаха като деца и се мъчеха да я завлекат на място, което отново искаха да видят. Тя размърда рамене, за да се избави от тях.

— Но аз не съм стара — каза си, — нито съм затворник. Аз съм лейди Амалтея, любима на Лир, който дойде в сънищата ми, за да не се съмнявам в себе си дори когато спя. Къде може да съм научила такава печална песен? Аз съм лейди Амалтея и знам само песните, на които ме е учил принц Лир.

Тя вдигна ръка да докосне белега върху челото си. Морето се въртеше около нея, спокойно като зодиака, а грозните птици кряскаха. Тя малко се тревожеше, че белегът не се маха.

— Ваше Величество — рече, макар да не се бе разнесъл нито звук. Чу зад гърба си шумолящия смях и се обърна да погледне краля. Той носеше сив плащ върху ризницата си, но бе гологлав. Черните бръчки по лицето му личаха там, където ноктите на възрастта се бяха плъзнали по твърдата кожа, и все пак изглеждаше по-силен от сина си, и по-див.

— Бърза си за това, което си — каза той, — ала бавна, мисля, за онова, което беше. Речено е, че любовта прави мъжете бързи, а жените бавни. Накрая ще те стигна, ако обичаш още дълго.

Тя му се усмихна безмълвно. Никога не знаеше какво да каже на бледоокия старец, когото виждаше толкова рядко, единствено като раздвижване на границата на самотата, която тя споделяше с принц Лир. После дълбоко в долината проблесна броня и тя чу трополенето на морен кон, препъващ се по камъните.

— Синът ви се връща — рече тя. — Да го погледаме заедно.

Крал Хагард бавно се приближи и застана до нея на парапета, но само стрелна с очи мъничката, сияеща фигура, която яздеше към тях.

— Не, какво ни е грижа теб или мен за Лир, наистина? — попита той. — Той не е мой, нито по плът, нито по право. Прибрах го от място, където го бе оставил някой друг, като си мислех, че никога не съм бил щастлив и никога не съм имал син. Отначало чувството наистина бе приятно, ала умря бързо. Всичко умира, когато го прибера. Не зная защо, но винаги е било тъй, освен с онова свидно притежание, което не изстина и не помътня, докато го пазех — единственото, което ми е принадлежало някога.

Суровото му лице внезапно подскочи прегладняло, като щракващ капан.

— И Лир няма да ти помогне да го намериш — продължи. — Той дори не знае какво е то.

Без предупреждение целият замък иззвънтя като дръпната струна, когато звярът, заспал в основите му, премести страховитата си тежест. Лейди Амалтея лесно запази равновесие, свикнала с такива трусове, и безгрижно рече:

— Червеният бик. Но защо си мислите, че съм дошла да открадна Бика? Нямам кралство за вардене, нито желание за завоевание. Какво бих правила с него? Колко яде?

— Не се подигравай с мен! — отговори кралят. — Червеният бик е също толкова мой, колкото момчето, и не яде, и не може да бъде откраднат. Той служи на всеки, който няма страх — а моят страх не е повече от покоя ми.

Въпреки това лейди Амалтея видя мрачни предчувствия да се плъзват по дългото, сиво лице и да се свиват в сенките на скулите и веждите.

— Не се подигравай с мен — повтори той. — Защо е нужно да се преструваш, че си забравила мисията си и че аз трябва да ти я напомням? Знам за какво си дошла, а ти много добре знаеш, че го имам. Вземи го, вземи го, ако можеш — но не смей да се предаваш сега!

Черните бръчки се бяха изострили, като ножове.

Докато яздеше, принц Лир пееше, макар че лейди Амалтея още не можеше да чуе думите.

— Господарю — тихо отвърна тя на краля, — в целия ви замък, в цялото ви владение, във всички кралства, които Червеният бик може да ви поднесе, аз желая само едно — и вие току-що ми казахте, че той не е ваш, та да го дадете или задържите. Което и да е другото ви скътано съкровище, наистина ви пожелавам радост с него. Приятен ден, Ваше Величество.

Тя тръгна към стълбището на кулата, но той застана на пътя ѝ и тя се спря, гледайки го с очи, тъмни като следи от копита в снега. Сивият крал се усмихна и за миг я смрази странна жалост към него, понеже изведнъж усети, че си приличат по нещо. После обаче той рече:

— Познавам те. Почти те познах в мига, в който те видях на пътя, когато идваше към вратата ми с готвачката и клоуна си. Оттогава няма едно твое движение, което да не те е издало. Стъпка, поглед, извърщане на главата, проблясването на шията ти, докато дишаш, дори съвършено неподвижният начин, по който стоиш — те до един бяха моите шпиони. За кратко ме накара да се чудя и по моему съм ти благодарен. Но времето ти изтече.

Той погледна към морето през рамо и изведнъж пристъпи до парапета с безразсъдната грация на младеж.

— Приливът иде — рече. — Ела да го видиш. Ела тук.

Говореше много тихо, но гласът му изведнъж пресече виковете на грозните птици по брега.

— Ела тук — повтори яростно. — Ела тук, няма да те докосвам.

Принц Лир пееше:

*Аз ще те обичам докогато мога,
колкото и то да продължи...*

Ужасната глава върху седлото му пригласяше с нещо като басов фалцет. Лейди Амалтея застана до краля.

Вълните прииждаха под мъгливото, завихрено небе, растяха бавно като дървета, докато се надигаха сред морето. Когато приближаваха брега, се привеждаха, извивайки гърбове все по-високо, и скачаха върху плажа с яростта на пленени животни, които се хвърлят срещу стена и падат обратно с хлипащо ръмжене, за да скочат отново и отново, с изкаляни и чупещи се нокти, сред траурните крясъци на грозните птици. Преди да се разбият, вълните бяха сиви и зелени като гълъби, а после добиваха цвета на косата, която се вееше пред очите ѝ.

— Ето — рече странен, тъничък глас близо до нея. — Ето ги.

Крал Хагард ѝ се хилеше и сочеше към разпенената вода.

— Ето ги — каза той, смеейки се като уплашено дете, — ето ги. Кажете, че не са твоят народ, кажете, че не дойде тук, търсейки тях. Кажете сега, че остана цяла зима в замъка ми от любов.

Той не изчака отговора ѝ, а се обърна към вълните. Лицето му се бе променило невъобразимо: наслада оцвети мрачната кожа, заобли скулите, отпусна тетивата на устата му.

— Те са мои — промълви той, — те ми принадлежат. Червеният бик ги сбра за мен, един по един, а аз му заповядах да ги натири в морето. Мигар има по-добро място да държиш еднорози и друга клетка, която да ги възпре? Понеже Бикът ги пази, буден или в съня си, и отдавна сломи сърцата им. Сега живеят в морето, и всеки прилив още ги носи на една лесна крачка от сушата, ала не смеят да я направят, не смеят да излязат от водата. Боят се от Червения бик.

Някъде наблизо принц Лир пееше:

— Други биха обещали повече от туй, що могат да дадат, всичкото, което имат, докато сърцата им туптят...

Лейди Амалтея сграбчи парапета и си пожела Лир да дойде при нея, защото вече знаеше, че крал Хагард е луд. Под тях се простираха тесният, жълтеникав плаж и скалите, и надигацият се прилив, и нищо повече.

— Обичам да ги гледам. Изпълват ме с радост. — Детският глас почти пееше. — Сигурен съм, че е радост. Първия път, когато я почувствах, помислих, че ще умра. Бяха два, в ранните утринни сенки. Единият пиеше вода от потока, а другата бе положила глава върху гърба му. Помислих, че ще умра. Казах на Червения бик: „Трябва да имам това. Трябва да го имам всичкото, всичко, което съществува, защото нуждата ми е безмерна.“ И Бикът ги излови, един по един. На него му бе все едно. Щеше да му е все едно, ако му бях поискал торни бръмбари или крокодили. Той прави разлика само между онова, което искам, и онова, което не искам.

Бе я забравил за миг, докато се надвесваше над ниската стена, и тя можеше да избяга от кулата. Но тя остана на място, защото един стар лош сън се пробуждаше навсякъде наоколо, макар да бе ден. Приливът се разби върху скалите и отново се събра, а принц Лир яздеше и пееше:

— Ала аз ще те обичам докогато мога, без да питам дали ме обичаш ти.

— Навярно съм бил млад, когато ги видях за първи път — говореше крал Хагард. — Сега трябва да съм стар — или поне прибрах много повече неща, отколкото имах тогава, и ги оставих отново. Ала винаги знаех, че нищо не заслужава да вложи в него сърцето си, защото нищо не трае дълго, и бях прав, и тъй цял живот бях стар. Но всеки път, когато видя еднорозите си, е като оная сутрин в гората, и ставам истински млад въпреки себе си, и всичко е възможно в свят, стаил такава красота.

В съня си гледах надолу към четири бели крака и усещах пръстта под разцепени копита. Върху челото ми гореше огън, също като сега. Ала с прилива не идваха никакви еднорози. Кралят е луд. Той рече:

— Чудя се какво ще им се случи, когато си отида. Червеният бик веднага ще забрави за тях, знам, и ще тръгне да търси нов господар, но се чудя дали дори тогава ще си върнат свободата. Надявам се, че не, понеже тъй ще ми принадлежат завинаги.

После той се обърна да я погледне отново и очите му бяха нежни и ненаситни като очите на принц Лир, когато я гледаше.

— Ти си последната от тях — каза той. — Бикът те пропусна, понеже бе в облика на жена, но аз винаги знаех. Как успя с това превъплъщение, впрочем? Не може да го е направил твоят магьосник. Не мисля, че той може да превърне и каймак в масло.

Ако беше пуснала парапета, щеше да падне, ала му отговори напълно спокойно:

— Господарю, не разбирам. Не виждам нищо във водата.

Лицето на краля потрепна, сякаш го гледаше през пламъци.

— Нима още отричаш себе си? — прошепна той. — Нима смееш да отречеш себе си? Не, това е толкова лъжливо и страхливо, сякаш наистина си човек. Със собствените си ръце ще те хвърля долу при народа ти, ако отречеш себе си.

Той пристъпи към нея, а тя го гледаше с широко отворени очи, неспособна да помръдне.

Бученето на морето изпълни мислите ѝ, заедно с песента на принц Лир и гъргорещия предсмъртен вопъл на мъжа Рук. Сивото лице на крал Хагард надвисна над нея като чук, мърморейки:

— Така трябва да е, не може да греша. Ала очите ѝ са глупави като неговите — като всички очи, които никога не са виждали еднорози, никога не са виждали друго освен себе си в огледалото. Що за измама е това, как е възможно? В очите ѝ вече няма зелени листа.

После тя притвори клепки, но под тях остана повече, отколкото успя да задържи отвън. Бронзовокрилото създание с лице на вещица се стрелна край нея със смях и бърборене, а пеперудът прибра крила за атака. Червеният бик безшумно се движеше през гората, разбутвайки голите клони с бледите си рога. Тя усети кога крал Хагард си тръгна, но не отвори очи.

Много по-късно, или съвсем мъничко, чу гласа на магьосника зад себе си.

— Успокой се, успокой се, свърши се.

Не бе разбрала, че издава звук.

— В морето — каза той. — В морето. Е, недей да страдаш много за това. Аз също не ги видях, нито сега, нито друг път, когато съм стоял тук и съм гледал идването на прилива. Но той ги видя — а ако Хагард види нещо, то е там.

Той се засмя с глас като брадва, врязваща се в дърво.

— Не страдай. Това е вещерски замък и е трудно да видиш нещата отблизо, когато живееш тук. Не е достатъчно да си готова да видиш — трябва да гледаш през цялото време.

Отново се засмя, по-меко.

— Добре — каза. — Сега ще ги намерим. Ела. Ела с мен.

Тя се обърна към него, мърдайки устни, за да оформи думи, но думи не излязоха. Магьосникът се взираше в лицето ѝ със зелените си очи.

— Лицето ти е влажно — каза той разтревожено. — Надявам се да са пръски. Ако си станала толкова човек, че да плачеш, няма магия на света... ох, трябва да са пръски. Ела с мен. Дано да са пръски.

[1] Секстина — стихотворна форма от шест строфи, в която всяка строфа има шест реда — бел.пр. ↑

[2] „Рицарят изгнаник“ (фр.) — бел.пр. ↑

[3] Шансон дьо жест — средновековна френска рицарска поема — бел.пр. ↑

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

В голямата зала на замъка часовникът удари шест. Всъщност от полунощ бяха минали единадесет минути, но в залата не бе по-тъмно, отколкото в шест часа или по пладне. Обитателите на замъка обаче определяха времето по разликите в мрака. В някои часове залата бе студена само заради липсата на топлина и тъмна заради липсата на светлина; въздухът бе застоял и застинал, а камъните воняха на тиня, понеже нямаше прозорци, които да пропуснат прочистващия вятър. Това бе денят.

Ала нощем, както някои дървета съхраняват непогръкваща светлина през целия ден, съхраняват я под листата си дълго след залеза — тъй нощем замъкът се зареждаше и закипяваше от тъмнина, оживяваше от тъмнина. Тогава голямата зала бе студена с основание; тогава тихите шумове, които денем спяха, се събуждаха, за да топуркат и драскат из ъглите. Беше нощ, когато древната миризма на камъните сякаш се надигаше дълбоко изпод пода.

— Запали светлина — обади се Моли Гру. — Моля те, можеш ли да създадеш светлина?

Шмендрик промърмори нещо рязко и професионално. За момент не се случи нищо, но после странно жълтеникаво сияние се плъзна над пода и се разпиля на хиляда припкащи парченца, които припламваха и писукаха. Нощните зверчета на замъка проблясваха като светулки. Те се стрелкаха насам-натам из залата и хвърляха стремителни сенки с болнавата си светлина, от което мракът стана още по-студен.

— Ще ми се да не го беше правил — каза Моли. — Можеш ли да ги спреш? Поне лилавите, с... с краката, май.

— Не, не мога — тросна ѝ се Шмендрик. — Тихо. Къде е черепът?

Лейди Амалтея го виждаше върху една колона, ухилен, малък като лимон сред сенките и блед като утринната луна, но не продума. Не беше говорила, откакто слезе от кулата.

— Ето го — каза магьосникът. Той се приближи до черепа и дълго се взира в напуканите, ронещи се очни кухини, като кимаше бавно и хъмкаше тържествено. Моли Гру се бе втренчила също толкова съсредоточено, но често хвърляше погледи и към лейди Амалтея. Накрая Шмендрик каза:

— Така. Не стойте толкова близо.

— Наистина ли има заклинания, които ще накарат череп да говори? — попита Моли.

Магьосникът разпери пръсти и я дари с лека, веща усмивка.

— Има заклинания, които ще накарат всяко нещо да говори. Великите магьосници са били превъзходни слушатели и са измислили начини да развържат езика на всички неща по света, живи или мъртви. Това е основното на магьосничеството — гледане и слушане.

Той изведнъж отклони поглед, пое си дълбоко въздух и разтърка длани.

— Останалото е техника — добави. — Тъй. Започваме.

Завъртя се към черепа, положи леко ръка върху бледото теме и го призова с дълбок, властен глас. Думите замаршируваха от устата му като войници, чиито стъпки отекваха с мощ, докато пресичаха мрачния въздух, ала черепът не отговори.

— Само се чудех — пророни магьосникът. Вдигна ръка от черепа и отново му заговори. Този път заклинанието звучеше отстъпчиво и предразполагащо, почти жално. Черепът остана безмълвен, но Моли си помисли, че безликият му образ за миг се пробуди и отново замря.

В притичващата светлина на лъчистите твари косата на лейди Амалтея сияеше като цвете. Девојката не изглеждаше нито заинтригувана, нито безразлична, а смълчана, както понякога се смълчава бойно поле, докато наблюдаваше как Шмендрик изрича заклинание подир заклинание към една топка от кост с цвета на пустиня, която оставаше също толкова безмълвна. Всяко заклинание звучеше по-отчаяно от предишното, ала черепът отказваше да отговори. И все пак Моли Гру бе сигурна, че той разбира и слуша, и се забавлява. Тя познаваше мълчанието на подигравката прекалено добре, за да го сбърка със смъртта.

Часовникът удари двадесет и девет — поне там изгуби бройката Моли. Ръждивите удари още дрънчаха към пода, когато Шмендрик изведнъж размаха юмруци към черепа и викна:

— Добре бе, добре бе, превзет кокаляк такъв! А не щеш ли един в окото?

При последните думи гласът му напълно се разнищи до нещастно и яростно ръмжене.

— А така — обади се черепът. — Крещи. Събуди стария Хагард.

Неговият глас звучеше като клони, които пращят и се блъскат сред вятъра.

— Крещи по-силно — продължи. — Дъртият сигурно е наоколо. Той не спи много.

Моли възкликна радостно и дори лейди Амалтея пристъпи по-близо. Шмендрик стоеше със свити юмруци, а по лицето му нямаше следа от триумф. Черепът каза:

— Хайде, питай ме как да откриеш Червения бик. Няма начин да сбъркаш, ако поискаш съвет. Аз съм стражът на краля, поставен да пази пътя към Бика. Дори принц Лир не знае тайния път, но аз го знам.

— Ако наистина си тук на пост — попита Моли Гру, малко плахо, — защо не вдигнеш тревога? Защо ни предлагаш помощ, вместо да призовеш стражите?

Черепът зачатка в смях.

— Вися върху тая колона от бая време — рече той. — Бях най-верният човек на Хагард, преди да ми отсеке главата без причина. Случи се в ония дни, когато нарочно беше зъл, за да разбере дали така му харесва. Оказа се, че не, но той реши, че поне може да оползотвори някак главата ми, затова я набучи тук да му служи като страж. При тия обстоятелства не съм най-лоялният му слуга.

— Тогава разгадай загадката — рече Шмендрик тихо. — Разкрий ни пътя към Червения бик.

— Няма — отвърна черепът. После се разсмя като луд.

— Защо? — викна вбесено Моли. — Що за игра...?

Дългите жълти челюсти на черепа не помръднаха и за миг, но мина доста време, преди тракането на злорадия смях да заглъхне. Дори бързащите нощни твари се заковаха сред бонбоненото си сияние, докато утихна.

— Аз съм мъртъв — рече черепът. — Мъртъв съм и вися в мрака да наглеждам имуществото на Хагард. Едничкото ми развлеченийце е да дразня и вбесявам живите, а сгодни случаи за това не се появяват често. Което е печален пропуск, понеже докато бях жив, имах особено

вбесяващ характер. Ще ми простите, убеден съм, ако се позабавлявам с вас. Пробвайте утре. Може да ви кажа утре.

— Ама ние нямаме време! — примоли се Моли.

Шмендрик я смушка, но тя побърза да продължи, като пристъпи до черепа и се обърна право към необитаемите му очи.

— Нямаме време. Дори сега може да сме закъснели.

— Аз имам време — отвърна черепът замислено. — Всъщност не е толкова хубаво да имаш време. Юркани, търчани, зор, това пропуснато, онова забравено, ония другите твърде големи да се поберат в толкоз мъничко място — така си беше устроен животът. Предполага се, че за някои неща ще закъснееш. Не се кахърете.

Моли щеше да продължи с молбите си, но магьосникът я сграбчи за ръката и я дръпна настрани.

— Тихо! — изстреля той яростно. — Нито дума, нито думица повече. Проклетото нещо проговори, нали? Може би това е достатъчно за гатанката.

— Не е — осведоми го черепът. — Ще говоря, колкото си щете, но няма да ви кажа нищо. Направо да си умрете от мъка, а? Пък да ме бяхте видели, като бях жив.

Шмендрик не му обърна внимание.

— Къде е виното? — попита той Моли. — Да видим какво мога да направя с виното.

— Не можах да намеря никакво — отвърна тя притеснено. — Търсих навсякъде, но мисля, че в целия замък няма и капка.

Магьосникът се втренчи в нея сред смазваща тишина.

— *Наистина* търсих — натърти тя.

Шмендрик бавно вдигна ръце и пак ги отпусна.

— Е — рече той. — Е, дотук бяхме, щом не можем да намерим виното. Имам своите илюзии, но не мога да направя вино от въздуха.

Черепът се закиска тикащо и тракащо.

— Материята не може да бъде създавана или унищожавана — отбеляза той. — Поне не и от повечето магьосници.

Моли извади от една гънка на роклята си малка стъкленица, която леко проблясваше в мрака.

— Реших, че ако имаш малко вода като за начало... — каза тя.

Шмендрик и черепът я изгледаха по един и същи начин.

— Ами, вече е правено — настоя тя високо. — Не е като да трябва да измисляш нещо ново. Никога не бих те карала такава нещо.

Когато се чу какво казва, тя извърна очи към лейди Амалтея; но Шмендрик взе стъкленицата от ръката ѝ и се взря в нея замислено, като я въртеше в пръстите си и си мърмореше любопитни, крехки думи. Накрая рече:

— Защо не? Както казваш, това си е стандартен фокус. Даже доста популярен по едно време, спомням си, но тия дни е малко демоде.

Той бавно плъзна ръка над стъкленицата, изпридайки някаква дума във въздуха.

— Какво правиш? — обади се черепът нетърпеливо. — Хей, направи го по-близо, направи го тук. Нищо не виждам.

Магьосникът се обърна с гръб, притисна стъкленицата до гърдите си и се наведе над нея. Той поде шепнещ напев, който напомни на Моли за звуците от изгаснал огън дълго след като е изтлял и последният въглен.

— Ясно ви е — прекъсна за миг, — че няма да е нищо специално. *Vin ordinaire*^[1], ако изобщо стане.

Моли кимна сериозно.

— Обикновено става твърде сладко; а как ще го накарам да се изпие само, идея си нямам.

Той отново поде напева, дори по-меко, докато черепът жално се оплакваше, че не може да види или чуе *нищичко*. Моли рече нещо тихо и обнадеждаващо на лейди Амалтея, която нито я погледна, нито ѝ отговори.

Напевът секна рязко и Шмендрик поднесе стъкленицата към устните си. Първо я подуши, мърморейки:

— Слабичко, слабичко, почти без аромат. Никой никога не е правил хубаво вино с магия.

После надигна стъкленицата да отпие — после я разклати; втренчи се в нея; и с лека, ужасяваща усмивка я обърна. От гърлото не се изля нищо, нито капка.

— Край — каза почти радостно. Докосна сухите си устни със сух език и повтори:

— Край, просто край.

Все тъй усмихнат, той отново вдигна стъкленицата, за да я запрати през залата.

— Не, почакай — хей, недей!

Потракващият глас на черепа се възпротиви толкова яростно, че Шмендрик замръзна, преди ръката му да пусне стъкленицата. Двамата с Моли заедно се обърнаха към черепа, който — толкова силна бе тревогата му — дори бе започнал да се гърчи на мястото си, хлопайки оронения си тил в колоната, докато се мъчеше да се освободи.

— Не го прави! — проплака той. — Трябва да сте луди да хвърляте такова вино. Дай ми го, като не го искаш, но не го хвърляй.

Той се клатеше и кривеше върху колоната с хленч.

По лицето на Шмендрик се плъзна унесено, зачудено изражение, като дъждовен облак, който се носи над изсъхналата земя.

— За какво ти е притрябвало вино — попита той бавно, — щом нямаш език да го вкусиш, грапаво небце да му се насладиш, глътка да го глътнеш? Петдесет лета, откакто си мъртъв, нима още помниш, още жадуваш...?

— Петдесет лета, откакто съм мъртъв, какво друго ми остава?

Черепът бе спрял да мърда гротескно, но от безсилие гласът му звучеше почти като човешки.

— Помня — каза той. — Помня и повече от виното. Дай ми една глътка — дай ми само едно близване — и ще се насладя тъй, както ти никога няма, с всичката ти течаща плът, с всичките ти вкусови телца и органи. Имал съм време да мисля. Знам какво означава вино. Дай ми го.

Шмендрик ухилено поклати глава.

— Добре казано — рече той, — само дето самият аз напоследък се чувствам нещо неотзивчив.

Той за трети път вдигна празната стъкленица и черепът изстена в смъртно страдание.

— Това не е... — започна Моли Гру от съжаление, но магьосникът я настъпи.

— Разбира се — размишляваше той на глас, — ако случайно си спомниш входа към пещерата на Червения бик така добре, както си спомняш виното, може пък да намерим общ език.

Той небрежно завъртя стъкленицата.

— Дадено! — викна мигом черепът. — Дадено, за една капчица само, но я искам веднага! Само от мисълта за вино ожаднях повече, отколкото някога приживе, когато имах гърло да пресъхва. Дай ми само един гълток сегичка и ще ти кажа всичко, което искаш да знаеш.

Ръждивите челюсти започваха да стържат една в друга. Тъмносивите зъби на черепа трепереха и се цепеха.

— Дай му го — прошепна Моли на Шмендрик. Обзе я ужас, че голите очни кухини може да се наляят със сълзи.

Но Шмендрик отново поклати глава.

— Ще ти го дам всичкото — рече той на черепа. — След като ни кажеш как можем да открием Бика.

Черепът въздъхна, но не се чуди и миг.

— Минава се през часовника — каза той. — Просто прекрачваш през часовника и си там. Сега може ли да си получа виното?

— През часовника. — Магьосникът се обърна да погледне към далечния ъгъл на голямата зала, в който стоеше часовникът: висок, черен и тесен, сянката на часовник по залез. Стъклото върху циферблата му бе счупено и нямаше стрелка за часове. През сивото стъкло едва се виждаха механизмите, които помръдваха и се въртяха разтревожено като риби.

— Искаш да кажеш, че когато часовникът удари точния час, се отваря и открива тунел, тайно стълбище.

Гласът му бе несигурен, тъй като часовникът изглеждаше твърде крехък, за да крие такъв проход.

— За това нищо не знам — отвърна черепът. — Ако чакаш тоя часовник да удари часа, ще си останеш тук, докато оплешивееш като мен. Защо да усложняваме простичка тайна? Прекрачваш през часовника и Червеният бик е от другата страна. Дай.

— Но котаракът каза... — започна Шмендрик, после се обърна и тръгна към часовника. В мрака изглеждаше сякаш се отдалечава надолу по хълм, все по-смален и приведен. Когато стигна часовника, продължи да върви, без да спира, все едно той наистина бе само сянка. Но си удари носа.

— Глупаво — студено рече той на черепа, когато се върна. — Мислеше, че ще ни измамиш ли? Пътят към Бика може и да минава през часовника, но има още нещо, което трябва да научим. Каж ми го

или ще изсипя виното на пода, за да си спомняш мириса и вкуса му колкото си щеш. Не се бави!

Ала черепът отново се смееше; този път замислено, почти доброжелателно.

— Спомни си какво ти казах за времето — рече той. — Когато бях жив, вярвах — като тебе — че времето е поне толкова действително и плътно като самия мен, навярно даже повече. Казвах „един час“, сякаш можех да го видя, и „понеделник“, сякаш можех да го намеря на картата; и се оставях да бъда припиран от минута на минута, от ден на ден, от година на година, сякаш наистина се движех от едно място към друго. Като всички живеех в къща, построена от секунди и минути, празници и Нови години, и нито веднъж не излязох навън, докато не умрях, защото нямаше друга врата. Сега знам, че съм можел да мина през стените.

Моли премигна объркано, но Шмендрик кимаше.

— Да — каза той. — Ето как го правят истинските магьосници. Но тогава часовникът...

— Часовникът никога няма да удари точния час — рече черепът. — Хагард развали механизма много отдавна, когато веднъж се опитваше да сграбчи времето, докато то се носеше покрай него. По-важното е да разбереш, че няма значение дали часовникът след малко ще удари десет или седем, или петнайсет часа. Ти можеш да удариш свой собствен час и да започнеш броенето откъдето поискаш. Когато разбереш това — тогава всеки един час ще бъде точният за теб.

В същия миг часовникът удари четири. Последният звън още не бе заглъхнал, когато изпод голямата зала се надигна ответен звук. Не бе нито рев, нито свирепото ръмжене, което Червеният бик често издаваше, когато сънуваше, а нисък, любопитен звук, все едно Бикът се бе събудил, усетил ново присъствие в нощта. Всяка плоча изтрака като кротал и самият мрак сякаш потрепери, когато сияещите нощни създания се втурнаха диво към ъглите на залата. Моли разбра, изведнъж и извън съмнение, че крал Хагард е наблизо.

— Дай ми виното — каза черепът. — Изпълних моята част от сделката.

Шмендрик мълчаливо наклони празната стъкленница към празната уста и черепът загъркори, въздъхна и примлясна.

— Ах — каза той най-накрая, — ах, ето я истината, ето ти *вино*! Ти си по-голям магьосник, отколкото те мислех. Сега разбра ли ме, за времето?

— Да — отговори Шмендрик. — Мисля, че да.

Червеният бик отново издаде любопитния си звук и черепът изтрака върху колоната.

— Не — рече Шмендрик. — Не знам. Няма ли друг път?

— Как може да има? — Моли чу стъпки; после нищо; после тихия, предпазлив прилив и отлив на дишане. Не можеше да определи откъде идва. Шмендрик се обърна към нея и лицето му изглеждаше осаждено отвътре, като стъклото на газена лампа, от страх и объркване. Имаше и светлина, но тя се клатеше като газена лампа сред буря.

— Мисля, че ми стана ясно — каза той, — но съм сигурен, че не е. Ще опитам.

— Аз още си мисля, че е истински часовник — рече Моли. — Това обаче не пречи. Мога да мина през истински часовник.

Каза го отчасти за да го успокои, ала вътре в тялото ѝ нещо заискри, когато осъзна, че думите ѝ са истина.

— Знам къде трябва да отидем — добави, — а то си е същото като да знаеш часа.

Черепът я прекъсна.

— Към сделката ще добавя един съвет, понеже виното беше толкова хубаво.

Шмендрик придоби виновен вид.

— Строшете ме — каза черепът. — Просто ме бутнете на земята и ме оставете да се счупя. Не питайте защо, просто го направете.

Той говореше много бързо, почти шепнешком.

— Какво? Защо? — възкликнаха в един глас Шмендрик и Моли.

Черепът повтори молбата си.

— Какво приказваш? — запита Шмендрик. — Защо, за бога, трябва да те трошим?

— Направете го! — настоя черепът. — Направете го!

Дишането се приближаваше от всички посоки, макар и само на един чифт крака.

— Не — каза Шмендрик. — Ти си луд.

Той се обърна и за втори път тръгна към изпития, мрачен часовник. Моли хвана студената ръка на лейди Амалтея и го последва, дърпайки бялата девойка като хвърчило.

— Тъй да бъде — тъжно отрони черепът. — Предупредих ви.

В следващия миг закрепця с ужасен глас, като градушка върху желязо:

— Помощ, кралю! Стражи, към мен! Тук има крадци, бандити, хайдуци, похитители, обирджии, убийци, клеветници, плагиати! Крал Хагард! Хо, крал Хагард!

Сега над главите им и навсякъде наоколо задрънчаха брони и се чува хриптящите викове на тичащите стражници. Не пламнаха факли, защото в замъка не можеше да се пали светлина освен по заповед на самия крал, а Хагард още мълчеше. Тримата крадци стояха сразени и разкрити, безпомощно зяпнали черепа.

— Съжалявам — каза той. — Такъв съм си, предател. Но поне се опитах...

В този миг липсващите му очи видяха лейди Амалтея и се разшириха и заблестяха, макар това да бе невъзможно.

— О, не — промълви той. — Не, ти не. Може да съм вероломен, но не съм *толкова* вероломен.

— Бягайте — рече Шмендрик, както го бе рекъл много отдавна на дивата морскобяла легенда, която тъкмо беше освободил. Хукнаха през голямата зала, докато стражниците шумно се препъваха в мрака, а черепът крещеше:

— Еднорог! Еднорог! Хагард, Хагард, ето я, отива към Червения бик! Часовникът, Хагард — къде си? Еднорог! Еднорог!

После гласът на краля прошумоля свирепо изпод глъчта:

— Глупак, предател, ти си й казал!

Бързите му потайни стъпки изшумоляха наблизко и Шмендрик се приготви да се обърне и да се бие; ала се чу изсумтяване и пукот, и стъргане, а сетне отскачащото изхрущяване на стара кост върху стар камък. Магьосникът отново хукна.

Когато застанаха пред часовника, нямаха много време за колебание или мислене. Стражниците вече трополяха в залата и нозете им я изпълваха с бумтящ екот, а крал Хагард съскаше и ги проклинаше да побързат. Лейди Амалтея не се поколеба и за миг. Тя влезе в

часовника и изчезна, както луната минава зад облаците — скрита от тях, но не сред тях, на хиляди мили сама.

„Сякаш е дриада — помисли си обезумяло Моли, — а времето е дървото ѝ.“

През мътното, осеяно с точки стъкло тя виждаше топузите и махалото, и разядените звънци, люлеещи се и пламтящи. Отзад нямаше врата, през която да излезе лейди Амалтея. Там бе само ръждивата алея на механизмите, която отвеждаше погледа ѝ надалеч сред дъжд. Топузите се клатеха като водорасли.

— Спрете ги! — викаше крал Хагард. — Разбийте часовника!

Моли заобръща глава, за да каже на Шмендрик, че май знае какво е имал пред вид черепът; ала магьосникът бе изчезнал, заедно с голямата зала на крал Хагард. Нямаше го и часовникът, а тя стоеше край лейди Амалтея наред студено място.

Гласът на краля я стигна от много далеч; тя не толкова го чу, колкото си го спомни. Продължи да обръща главата си и се оказа лице в лице с принц Лир. Зад него се спускаше ярка мъгла, която потръпваше като страните на риба и въобще не приличаше на ръждясал часовник. Шмендрик не се виждаше никъде.

Принц Лир сериозно ѝ кимна, ала първите му думи бяха към лейди Амалтея.

— А ти щеше да тръгнеш без мен — каза той. — Изобщо не си слушала.

И тя му отговори, след като не бе продумвала на Моли или магьосника. С нисък, ясен глас рече:

— Щях да се върна. Не знам защо съм тук или коя съм. Но щях да се върна.

— Не — каза принцът. — Никога нямаше да се върнеш.

Преди да успее да продължи, Моли се намеси — за своя изненада — виквайки:

— Оставете това! Къде е Шмендрик?

Двамата непознати я изгледаха с учтиво учудване, че някой друг на света е в състояние да говори, и тя потръпна от глава до пети.

— Къде е? — повтори. — Ще се върна сама, ако вие не щете.

И отново се обърна.

Той излезе от мъглата, привел глава, сякаш се бореше със силен вятър. Притискаше слепоочието си с длан и когато я махна, кръвта

бавно потече надолу.

— Всичко е наред — каза той, когато видя, че кръвта капе върху ръцете на Моли Гру. — Всичко е наред, не е дълбока. Не успях да премина, докато не се случи.

Той се поклонил немощно на принц Лир.

— Точно за теб си мислех, че ме превари в тъмното — каза. — Как мина през часовника толкова лесно? Черепът каза, че не знаеш пътя.

Принцът изглеждаше объркан.

— Какъв път? — попита той. — Какво трябваше да зная? Видях къде отиде тя и я последвах.

Внезапният смях на Шмендрик се отърка отривисто в грапавите стени, които доплуваха около тях, когато очите им привикнаха с новия мрак.

— Разбира се — каза той. — За някои неща точният час идва от само себе си.

Отново се разсмя, клатейки глава, и кръвта пръсна. Моли откъсна парче от роклята си.

— Ония клетки старци — продължи магьосникът. — Те не искаха да ме наранят, а аз нямаше да ги ударя, дори и да можех. Въртяхме се, като си се извинявахме, Хагард крещеше, а аз се блъсках ли, блъсках в часовника. Знаех, че не е истински, но го усещах като истински и се тревожех за това. После Хагард замахна с меча си и ме уцели.

Той затвори очи, докато Моли превързваше главата му.

— Хагард — рече. — Започвах да го харесвам. И още го харесвам. Изглеждаше толкова уплашен.

Неясните, далечни гласове на краля и стражите му сякаш се засилваха.

— Не разбирам — каза принц Лир. — Защо бе уплашен — баща ми? Какво е...?

Но точно тогава от далечната страна на часовника се разнесе бездумен тържествуващ крясък и началото на мощен трясък. Блещукащата мъгла незабавно изчезна и върху всички се срути черна тишина.

— Хагард е разбил часовника — проговори Шмендрик. — Вече няма път назад, или навън, освен пътя на Бика.

Около тях започна да се надига бавен, плътен вятър.

[1] Vin ordinaire (фр.) — евтино френско вино за всекидневна консумация — бел.пр. ↑

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

Проходът бе достатъчно широк, за да крачат рамо до рамо, но те тръгнаха един след друг. Лейди Амалтея сама избра да върви най-отпред. Принц Лир, Шмендрик и Моли Гру я следваха и косите ѝ бяха единственият им светлик в тъмното, но пред самата нея цареше мрак. Въпреки това тя стъпваше толкова уверено, сякаш вече бе минавала оттук.

Така и не разбраха къде в действителност се намират. Студеният вятър изглеждаше истински, също като студената смрад, която се носеше с него, а тъмата ги пропускаше да минат много по-неохотно от часовника. Самата пътека бе дотолкова реална, че натъртваше ходилата и на места я задръстваха истински камъни и пръст, отронили се от стените на пещерата. Но посоката ѝ следваше невъзможните серпентини на съня, стръмна и крива, виеща се около себе си; ту се гмурваше почти отвесно, ту сякаш се издигаше леко; ту се разплиташе навън и надолу, ту лъкатушеше назад, за да ги върне, може би, под голямата зала, в която крал Хагард навярно още беснееше над съборен часовник и строшен череп.

„Дело на вещица, без съмнение — помисли си Шмендрик, — а нищо, създадено от вещица, не е истинско, в края на краищата.“ После добави: „Това обаче трябва да е краят. Всичко ще се окаже достатъчно истинско, ако това не е краят.“

Докато се препъваха напред, той набързо разказа приключенията им на принц Лир, като започна със собствената си странна история и още по-странна прокоба, описа гибелта на Среднощния карнавал и бягството си с еднорогата и продължи със срещата им с Моли Гру, пътуването до Хагсгейт и разказа на Дрин за двойното проклятие над града и замъка. Тук спря, понеже по-нататък следваше нощта на Червения бик: нощ, завършила, за добро или зло, с магия — и с гола девойка, която се мяташе в тялото си като крава в плаващи пясъци. Надяваше се, че принцът ще е по-любопитен да научи за героичното си раждане, отколкото за произхода на лейди Амалтея.

Принц Лир се дивеше подозрително, което не се постига лесно.

— Отдавна зная, че кралят не ми е баща — призна той. — Въпреки това упорито се опитвах да му бъда син. Враг съм на всички, които заговорничат против него, и бръщолеването на някаква дъртофелница няма да е достатъчно, за да причиня рухването му. А иначе мисля, че вече няма еднорози, и зная, че крал Хагард никога не ги е виждал. Как е възможно човек, който е зървал еднорог дори веднъж — камо ли хиляди с всеки прилив — да бъде тъжен като него? Ха, ако аз бях видял *нея* само веднъж...

Сега самият той се спря леко смутен и усети, че разговорът се носи към някаква скръб, от която няма връщане назад. Вратът и раменете на Моли слушаха съсредоточено, но лейди Амалтея, дори и да чуваше думите на двамата мъже, не го показва.

— И все пак кралят крие радост някъде в живота си — отбеляза Шмендрик. — Наистина ли никога не си виждал следа от нея, никога ли не си виждал дирята ѝ в очите му? Аз съм. Помисли за миг, принце.

Принцът замълча и четиримата пак закриволичиха през смрадния мрак. Понякога не можеха да определят дали се изкачват или спускат; или дали проходът завива, преди щърбата близост на камък край раменете им внезапно да стане студения склон на стена пред лицата им. Не се чуваше нито звук от Червения бик, не проблясваше и искрица от зловещата светлина; но когато Шмендрик докосна влажното си лице, миризмата на Бика полепна по пръстите му.

— Някой път, когато се качи на кулата, по лицето му се явява нещо — наруши мълчанието принц Лир. — Не точно светлина, а проясняване. Спомням си. Бях малък, а той никога не изглеждаше така, когато гледаше мен или нещо друго. И сънувах един сън.

Сега принцът вървеше много бавно, тътрейки крака по земята.

— Сънувах един сън — продължи той, — все същия сън отново и отново: как стоя до прозореца посред нощ и виждам Бика, виждам Червения бик да...

Той не довърши.

— Да натирва еднорози в морето — каза Шмендрик. — Не си сънувал. Хагард, за собствена наслада, ги е принудил всичките да се носят с приливите и отливите — всички без един.

Магьосникът си пое въздух.

— Този един е лейди Амалтея.

— Да — отвърна му принц Лир. — Да, знам.

Шмендрик се вторачи в него.

— Как така знаеш? — гневно попита той. — Откъде изобщо би могъл да знаеш, че лейди Амалтея е еднорог? Не може да ти е казала тя, понеже сама не си спомня. Откакто открадна сърцето ѝ, тя се мисли само за смъртна жена.

Той отлично знаеше, че истината е тъкмо обратната, но точно тогава му бе все едно.

— Откъде знаеш? — попита отново.

Принц Лир спря и се обърна към него. В тъмнината Шмендрик виждаше само хладното млечно сияние на широко отворените му очи.

— Досега не знаех какво е — каза принцът. — Но още щом я зърнах за пръв път, разбрах, че е повече от това, което мога да видя. Еднорога, русалка, ламя, чародейка, горгона — както и да я назовеш, няма да се изненадам или уплаша. Обичам когото обичам.

— Чудесно чувство — отвърна Шмендрик. — Но когато ѝ върна истинската същност, за да може да се изправи срещу Червения бик и да освободи народа си...

— Обичам когото обичам — повтори принц Лир твърдо. — Ти нямаш власт над важните неща.

Преди магьосникът да успее да отговори, лейди Амалтея се оказа между двамата, макар че никой от тях не я бе чул или видял да се връща. Тя проблясваше и потрепваше като течаща вода в тъмнината. Рече:

— По-нататък няма да ида.

Думите ѝ бяха отправени към принца, но ѝ отговори Шмендрик.

— Нямаме избор. Можем само да продължим.

Моли Гру се приближи: едно тревожно око и бледо загатване за скула. Магьосникът повтори:

— Можем само да продължим.

Лейди Амалтея отбягваше погледа му.

— Не трябва да ме преобразява — каза тя на принц Лир. — Не му давай да ми прави магиите си. Бика не го е грижа за човешки същества — може да минем край него и да избягаме. Бикът търси еднорог. Кажу му да не ме преобразява.

Принц Лир закърши пръсти, докато изпукаха.

— Истина е — потвърди Шмендрик. — Така може и да се измъкнем от Червения бик, като предния път. Но ако го направим, никога няма да имаме друга възможност. Всички еднорози на света ще останат негови пленници, освен един, а този един ще умре. Ще остарее и ще умре.

— Всичко умира — отвърна тя, все тъй обърната към Лир. — Хубаво е, че всичко умира. Искам да умра, когато ти умреш. Не му давай да ме омагьоса, не му давай да ме направи безсмъртна. Аз не съм еднорог, не съм магическа твар. Човек съм, и те обичам.

— Не зная много за заклинанията — рече ѝ той нежно, — освен как да ги развалям. Но зная, че дори най-великите вълшебници са безсилни срещу ония двама, които се държат един за друг — а това, в края на краищата, е само клетият Шмендрик. Не бой се. Не бой се от нищо. Каквото и да си била преди, сега си моя. Мога да те удържа.

Тя най-сетне се обърна да погледне магьосника и дори в тъмното той долови ужаса в очите ѝ.

— Не — отрони тя. — Не, не сме достатъчно силни. Той ще ме преобрази и каквото и да се случи после, ти и аз ще сме изгубени един за друг. Няма да те обичам, когато стана еднорог, а ти ще ме обичаш само защото друго не можеш. Ще бъда по-красива от всичко на света и ще живея вечно.

Шмендрик понечи да заговори, но звукът на гласа му я накара да се люшне като пламък на свещ.

— Няма да позволя. Няма да позволя да се случи така. — Тя местеше поглед от принца към магьосника, придържайки гласа си като краищата на рана. — Ако ми е останал и едничък миг любов, когато ме преобрази, ще го узнаеш, защото ще позволя на Червения бик да ме натири в морето при другите. Поне тогава ще бъда близо до теб.

— Всичко това изобщо не е нужно — заговори Шмендрик бодро и се насили да се засмее. — Съмнявам се, че мога да ти върна предишния вид, даже да искаше. Самият Никос никога не е успял да превърне човешко същество в еднорог — а ти вече си истински човек. Умееш да обичаш и да се страхуваш, и да забраняваш на нещата да бъдат каквито са си, и да преиграваш. Нека да свърши тук тогава, нека търсенето завърши. Мигар светът е с нещо по-лош, когато няма еднорози, и какво би спечелил, ако те отново препускаха на воля? Още една добра жена на света струва повече, отколкото всеки изчезнал

еднорог. Нека да свърши. Омъжи се за принца и живеете щастливо до края на дните си.

Проходът сякаш изсветляваше и Шмендрик си представи как Червеният бик се промъква към тях, гротескно предпазлив, стъпвайки превзето като чапла. Бледото мъждукане от скулата на Моли Гру угасна, когато тя извърна лице.

— Да — рече лейди Амалтея. — Това е желанието ми.

Но в същия миг принц Лир каза:

— Не.

Внезапна като кихавица, думата прозвуча като питащо изписукване — с гласа на глупав младеж, смъртно смутен от богат и ужасен дар.

— Не — повтори той, и този път думата отекна с друг глас, гласа на крал: не Хагард, а крал, който оплакваше не онова, което нямаше, а онова, което не можеше да даде.

— Милейди — поде той, — аз съм герой. Това е занаят, нищо повече, като тъкачеството и пивоварството, и също като тях има своите хитрости, тънкости и чалъми. Има си начини да различиш вещица и да познаеш отровен поток; съществуват определени слаби места на всички дракони и определени гатанки, които закачулените непознати са склонни да ти задават. Но истинската тайна на героя е в познанието му за реда на нещата. Свиначето не може да се венчае за принцесата, преди да поеме към приключенията си, нито пък момчето да почука на вратата на вещицата, когато тя е заминала на почивка. Злият чичо не може да бъде разкрит и възпрян, преди да е сторил злото си дело. Нещата трябва да се случват, когато е дошло времето да се случат. Търсенето не може просто да бъде прекъснато; пророчествата не може да бъдат оставени да гният като необрани плодове; еднорозите може да чакат спасение много дълго, но не и завинаги. Щастливият завършек не може да настъпи в средата на приказката.

Лейди Амалтея не му отговори.

— Защо не? — попита Шмендрик. — Кой е рекъл така?

— Героите — отвърна принц Лир тъжно. — Героите знаят за реда и за щастливите завършеци — героите знаят, че някои неща са по-добри от други. Дърводелците познават шарките и летвичките, и правите линии.

Той разпери ръце към лейди Амалтея и пристъпи към нея. Тя не се отдръпна, нито извърна лице; всъщност дори повдигна глава още и принцът бе онзи, който отклони поглед.

— Ти ме научи на това — продължи той. — Никога не съм те поглеждал, без да съзра колко прелестно е подреден светът или без да ми дожалее за неговото падение. Станах герой, за да служа на теб и на всичко, което е като теб. И за да намеря начин да подхвана разговор.

Но лейди Амалтея не му отговори.

Бледа като варовик, светлината в пещерата се усилваше. Четиримата вече се виждаха един друг ясно, лоенобелезникави и чужди в страха си. Дори красотата на лейди Амалтея се оттичаше в мътната, гладна светлина. Тя изглеждаше по-смъртна от другите трима.

— Бикът идва — каза принц Лир. Обърна се и тръгна надолу по прохода, с дръзките, нетърпеливи крачки на герой. Лейди Амалтея го последва с леката и горда походка, с която се опитват да ходят принцесите. Моли Гру остана до магьосника и хвана ръката му, точно както бе докосвала еднорогата в мигове на самота. Той ѝ се усмихна отгоре; изглеждаше доволен от себе си.

— Остави я каквато си е — каза Моли. — Остави я да бъде.

— Кажи го на Лир — отвърна той ведро. — Аз ли казах, че редът е всичко? Аз ли казах, че тя трябва да предизвика Червения бик, защото тъй ще е по-правилно и приемливо? Мен не ме вълнуват изрядните избавления и официалните щастливи завършеци. Те вълнуват Лир.

— Но ти го накара да го направи — възрази тя. — Знаеш, че всичко, за което той си мечтае, е тя да се откаже от търсенето си и да остане с него. И тя щеше да го стори, но ти му припомни, че е герой, и сега той трябва да постъпи, както постъпват героите. Той я обича, а ти го подлъга.

— Не съм — каза Шмендрик. — Тихо, ще те чуе.

Моли почувства, че ѝ се завива свят, че оглупява от близостта на Бика. Светлината и миризмата се бяха превърнали в лепкаво море, из което тя се мяташе като еднорозите, безнадеждно и завинаги. Пътеката започваше да криви надолу, към усиловащата се светлина; а далеч напред принц Лир и лейди Амалтея крачеха рамо до рамо към крушение със спокойствието на догарящи свещи. Моли Гру се изкиска.

— Знам защо го направи — продължи тя. — Ти самият не можеш да станеш смъртен, докато не ѝ върнеш предишния вид. Не е ли тъй? Все ти е едно какво ще се случи с нея или с другите, стига най-сетне да станеш истински магьосник. Не е ли тъй? Е, никога няма да бъдеш истински магьосник, даже ако превърнеш Бика в бекачина, защото и това ще е само фокус. Не те вълнува нищо освен магията, а що за магьосник си тогава? Шмендрик, не ми е добре. Трябва да седна.

Шмендрик трябва да я бе носил доста дълго, защото тя определено не местеше крака, а зелените му очи отекваха в главата ѝ.

— Точно така. Само магията значи нещо за мен. Сам бих събрал всички еднорози за Хагард, ако така могъществото ми щеше да порасте даже с половин косъм. Истина е. Нямам предпочитания, нямам и преданост. Имам само магията.

Гласът му бе суров и тъжен.

— Наистина ли? — попита тя, като се люшкеше унесено в ужаса си и гледаше леещата се светлина. — Това е ужасно. — Бе впечатлена дълбоко. — Наистина ли си такъв?

— Не — отвърна той, тогава или по-късно. — Не, не е тъй. Как бих могъл да съм такъв и все още да имам всичките тия грижи?

После ѝ каза:

— Моли, сега трябва да ходиш самичка. Той е там. Там е.

Първото, което Моли видя, бяха рогата. Светлината я накара да скри лице, но бледите рога я пронизаха яростно през дланите и клепачите, чак до дъното на ума ѝ. Тя видя принц Лир и лейди Амалтея да стоят пред рогата, докато пламъкът плъзваше по стените на пещерата и се надигаше в бездънния мрак. Принц Лир бе извадил меча си, но оръжието проблесна в ръката му, той го изпусна и то се счупи като висулка. Червеният бик тропна с копито и всички паднаха на земята.

Шмендрик бе смятал, че ще открият Бика да ги чака в бърлогата си или в някоя част от тунела, достатъчно широка за битка. Но той безшумно се бе изкачил по прохода, за да ги пресрещне; и сега изпълваше полезрението им, не само от едната пламтяща стена до другата, но по някакъв начин и в самите стени и отвъд тях, извивайки се безспир. Въпреки това не бе мираж, а все същият Червен бик, димящ и сумтящ, поклащащ сляпо глава. Челюстите му изчаткаха върху дъха му с ужасяващ победоносен звук.

„Сега. Сега е моментът, все едно дали ще причиня разруха или огромно добро. Това е краят.“ Магьосникът бавно се надигна, забравил за Бика, заслушан в себе си като в раковина. Ала в него не потрепна и не проговори сила; чуваше само далечния, слаб вой на празнота до ухото си; точно както старият крал Хагард трябва да го бе слушал, когато се събуждаше или спеше, един-единствен звук в тишината. „Няма да дойде при мен. Никос сгреша. Аз съм такъв, какъвто изглеждам.“

Лейди Амалтея бе отстъпила една крачка от Бика, но само толкова, и се взираше мълчаливо в него, докато той риеше земята с предните си крака и пръхтеше гръмотевично и буреносно през огромните си ноздри. Присъствието ѝ го караше да изглежда озадачен, дори глупав. Не изрева. Лейди Амалтея стоеше в смразяващата му светлина с глава, наклонена назад, за да го вижда целия. Без да се обръща, тя протегна ръка, потърсвайки ръката на принц Лир.

„Прекрасно, прекрасно. Нищо не мога да направя и се радвам, че е тъй. Бикът ще я пусне и тя ще замине с Лир. Точно както му е редът. Само за еднорозите ми е жал.“

Принцът още не бе забелязал протегнатата ѝ длан, но всеки миг щеше да се обърне и да я види, и да я докосне за първи път.

„Той никога няма да узнае какво му е дала, ала и тя също.“

Червеният бик наведе глава и нападна.

Втурна се без предупреждение, без звук освен трясъка на копита; и стига да бе поискал, щеше да стъпче и четиримата в тази първа безшумна атака. Но той ги остави да се пръснат пред него и да се прилепят към сбръчканите стени; и ги подмина, без да им навреди, макар че лесно можеше да ги изкара с рогата си от плитките им прикрития като морски охлюви. Гъвкав като огън, той се обърна там, където нямаше място да се обърне, и отново ги пресрещна. Муцуната му почти докосваше земята, а вратът му се надигаше като вълна. Едва тогава изрева.

Те побягнаха, а той ги последва: не тъй стремглаво, както при първата си атака, но достатъчно бързо, за да остави всеки от тях сам, без приятели в дивия мрак. Земята се разкъсваше под краката им и те викаха, но не можеха да чуят собствените си гласове. Всяко измучаване на Червения бик свличаше потоци от камъни и пръст върху тях; но те все тъй лазеха напред като стъпкани насекоми и той все тъй

се носеше зад тях. Сред безумните му резове чуха другия звук: ниския вой на самия замък, който напругаше основите си и плющеше като знаме в урагана на яростта му. От прохода се понесе едва доловимият дъх на морето.

„Той знае, той знае! Веднъж го измавих така, но не и сега. Жена или еднорога, този път ще я вкара в морето, както му е наредено, и никоя моя магия няма да го отклони. Хагард победи.“

Тъй си мислеше магьосникът, докато тичаше, изгубил всяка надежда за първи път през дългия си, странен живот. Пътеката внезапно се разшири и четиримата изскочиха в пещера, която можеше да е само бърлогата на бика. Тук смрадта от спането му витаеше толкова плътна и древна, че сладнеше отблъскващо; а пещерата надвисваше червена като гърло, сякаш сиянието му се беше отрило в стените ѝ и напластило в процепите и пукнатините. Отвъд се виждаше тунелът и мътното проблясване на разпенена вода.

Лейди Амалтея падна тъй безвъзвратно, както се скършва цвете. Шмендрик отскочи встрани и се извъртя, за да издърпа Моли Гру със себе си. Дватама се блъснаха в една разцепена скала и се свиха заедно там, а Червеният бик профуча край тях, без да се обърне. Ала миг покъсно застина по средата на крачката си; и внезапната неподвижност — нарушавана само от дишането му и далечното бучене на морето — щеше да изглежда нелепа, ако не бе причината за нея.

Девојката лежеше върху хълбока си, с крак, затиснат под тялото. Раздвижи се бавно, но не издаде звук. Принц Лир стоеше между нея и Бика, без оръжие, но с вдигнати ръце, сякаш още държеше меч и щит. За втори път през тази безкрайна нощ той рече:

— Не.

Изглеждаше много глупаво и всеки момент щеше да бъде стъпкан. Червеният бик не го виждаше и щеше да го убие, без дори да разбере, че принцът е стоял на пътя му. В онзи миг почуда и обич, и силна тъга разтърсиха Шмендрик Магьосника, събраха се вътре в него и го изпълниха, изпълниха го, докато почувства как прелива и потича с нещо, което не бе нито едно от трите. Не му се вярваше, ала то дойде при него въпреки всичко, така, както го бе докосвало дважд преди и го бе оставяло по-пуст от всякога. Този път беше премного, за да го удържи: разля се през кожата му, плисна от пръстите на ръцете и краката му, бликна в очите и косата, и ямките на раменете му. Беше

премного, за да го удържи, премного, за да бъде използвано някога; и все пак той откри, че риде от болката на чудовищната си алчност. Помисли си или изрече, или изпя: „Не знаех, че съм бил толкова празен, та да бъда толкова пълен.“

Лейди Амалтея продължаваше да лежи, където бе паднала, макар че сега се опитваше да стане, а принц Лир все тъй я пазеше, вдигнал голи ръце срещу огромния силует, който се извисяваше над него. Връхчето на езика му се подаваше от ъгълчето на устата и го караше да изглежда сериозен като дете, което разглобява нещо. Много години по-късно, когато името на Шмендрик бе станало по-прославлено от името на Никос, по-ужасяващо от афритите^[1], които се предаваха при произнасянето му, вълшебникът не можеше да направи и най-малката магия, без да види образа на принц Лир, с присвити в ярката светлина очи и подал се език.

Червеният бик отново тропна с копито и принцът падна по лице и се изправи окървавен. Бикът забоботи гърлено и неவிждащата, набъбнала глава пое надолу, накланяйки се като везните на съдбата. Смелото сърце на Лир увисна между бледите рога, сякаш вече капещо от върховете им, сам той — сякаш вече размазан и разчленен; устата му леко се изкриви, но той не помръдна. Гърголенето на Бика се засилваше, докато рогата се свеждаха.

В този миг Шмендрик излезе на открито и изрече няколко думи. Те бяха къси, нито мелодични, нито груби, и самият Шмендрик не успя да ги чуе заради ужасяващото ръмжене на Червения бик. Но магьосникът знаеше какво означават, знаеше точно как да ги изрече, знаеше и че може да ги изрича отново, когато поиска, по същия начин или по друг. Сега ги произнесе нежно и с радост, и едновременно усети как безсмъртието се свлича от него като броня, или като саван.

При първата дума от заклинанието лейди Амалтея извика слабо и горчиво. Тя отново протегна ръце към принц Лир, но той стоеше с гръб към нея, защитавайки я, и не я чу. Моли Гру с натезало сърце улови ръката на Шмендрик, но магьосникът продължи да говори. Въпреки това, дори когато чудото разцъфна на мястото ѝ — морскобяло, морскобяло, тъй безкрайно прекрасно, колкото Бикът бе могъщ — дори тогава лейди Амалтея остана вкопчена в себе си още миг. Вече я нямаше и все пак лицето ѝ увисна като дихание в студената, зловонна светлина.

Щеше да е по-добре, ако принц Лир не се бе обръщал, преди тя да изчезне, но той се обърна. Видя еднорогата и тя заблестя в него като в стъкло, но онази, която той повика, бе другата — прокудената, лейди Амалтея. Неговият глас бе нейният свършек: тя изчезна, когато извика името ѝ, сякаш бе изкукуруггал, за да извести деня.

Събитията се развиха едновременно бързо и бавно, като в сънищата, където всъщност няма разлика. Еднорогата стоеше съвсем неподвижно и ги гледаше с изгубени, отнесени очи. Изглеждаше дори по-красива, отколкото си я спомняше Шмендрик, понеже никой не може да задържи дълго еднорог в ума си; и все пак не бе същата като преди, не повече от него самия. Моли Гру тръгна към нея, редейки меки и глупави думи, но еднорогата не показа, че я познава. Чудният рог оставаше мътен като дъжда.

С рев, който изду стените на бърлогата и ги накара да заплющят като цирково платнище, Червеният бик се втурна в атака за втори път. Еднорогата побягна през пещерата и мрака. При обръщането си принц Лир бе отстъпил леко встрани и преди да успее да се извърне обратно, вихреният устрем на Бика го премаза, както си беше със зейнала уста.

Моли щеше да се спусне към него, но Шмендрик я хвана и я повлече след Бика и еднорогата. И двата звяра вече се бяха изгубили от поглед, но тътенът от отчаяното им препускане още се носеше из тунела. Замаяна и объркана, Моли се препъваше край яростния непознат, който не я оставаше нито да падне, нито да намали ход. Тя усещаше как замъкът наоколо стене и скърца в скалите като клатещ се зъб. Стихчето на вещицата дрънчеше в паметта ѝ отново и отново.

*Но знайте, че само някой от вас
може да срути и замък, и власт.*

Внезапно онова, което забавяше крачките им, се оказа пясък и мирисът на морето — студен като другия, ала тъй хубав, тъй дружелюбен, че и двамата спряха да тичат и се разсмяха. Над тях, върху скалата, замъкът на крал Хагард се разклоняваше към сиво-зелено утринно небе, опръскано с рехави млечни облаци. Моли бе сигурна, че самият крал ги наблюдава от някоя клатеща се кула, но не го виждаше никъде. Няколко звезди още потрепваха в тъмносиньото

небе над вълните. Водата се бе отдръпнала и оголелият плаж блестеше във влажния сив цвят на обелена стрида, но далеч надолу по брега морето се извиваше като лък и Моли разбра, че приливът иде.

Еднорогата и Червеният бик стояха един срещу друг върху извивката на лъка; морето бе зад гърба ѝ. Бикът настъпи бавно: не я атакуваше, а я изтласкваше почти нежно към водата, без да я докосва нито за миг. Тя не му се съпротивляваше. Рогът ѝ бе тъмен, а главата — приведена, и Бикът отново бе неин повелител, както в хагсгейтската равнина, преди превръщането ѝ в лейди Амалтея. Можеше да е същата безнадеждна зора, ако се изключи морето.

И все пак тя не бе победена изцяло. Продължи да отстъпва назад, докато единият ѝ заден крак нагази във водата. При допира тя скокна през мрачната жаравна на Червения бик и препусна по плажа: тъй бърза и лека, че повеят от преминаването ѝ заличи следите ѝ в пясъка. Бикът я последва.

— Направи нещо — дрезгаво рече някой на Шмендрик, също както Моли много отдавна. Принц Лир стоеше зад него с окървавено лице и обезумели очи. Приличаше на крал Хагард.

— Направи нещо — каза той. — Имаш сила. Превърна я в еднорог — сега направи нещо, за да я спасиш.

Той разтвори длани към магьосника.

— Не мога — отвърна му Шмендрик тихо. — Сега не може да ѝ помогне всичката магия на света. Ако тя не му се опълчи, трябва да влезе в морето при другите. Ни магия, ни меч не ще ѝ помогнат.

Моли чуваше пляска на вълнички по пясъка — приливът започваше. Не видя мятаци се еднорози във водата, макар да ги потърси, копнеейки да са там. „Ами ако е твърде късно? Ами ако са отплавали с последния отлив, към най-дълбоките морета, където кораби не пътуват, заради кракена и морския дракон, и плаващите джунгли от отломки, които оплитат и давят дори тях? Тогава никога няма да ги открие. Дали би останала с мен?“

— Тогава за какво е магията? — попита принц Лир обезумяло. — Каква е ползата от вълшебничеството, ако не може да спаси еднорог?

Той се вкопчи в рамото на магьосника, за да не падне.

Шмендрик не обърна глава. С нотка на тъжна подигравка отговори:

— За това са героите.

Заради туловището на Бика не можеха да видят еднорогата; ала внезапно тя сви рязко и се стрелна по плажа към тях. Сляп и търпелив като морето, Червеният бик я последва, като изравяше с копита огромни бразди във влажния пясък. Пушек и огън, пръски и буря, те приближаваха, без някой да надделее, и принц Лир изсумтя разбиращо.

— Да, естествено — рече той. — Точно за това са героите. Магьосниците не могат да променят нищо, затова казват, че никой не може, но героите са орисани да умират заради еднорози.

Той пусна рамото на Шмендрик, като се усмихваше на себе си.

— В разсъжденията ти има фундаментална грешка — поде Шмендрик възмутено, ала принцът така и не чу каква е. Еднорогата се стрелна покрай тях — с дъх, струящ в синьо-бяло, и глава, вдигната твърде високо — и принц Лир скочи на пътя на Червения бик. За миг изчезна напълно, като перце в пламък. Бикът го прегази и го остави да лежи на земята. Едната половина на лицето му се притисна в пясъка прекалено плътно, а кракът му ритна три пъти във въздуха и замря.

Той падна без вик, а Моли Гру и Шмендрик онемяха, сразени като него, ала еднорогата се обърна. Червеният бик спря заедно с нея и се завъртя, за да я остави още веднъж между себе си и морето. Той отново заситни към нея танцуващо, но еднорогата го забеляза точно толкова, колкото би забелязала ухажваща я птичка. Тя стоеше неподвижно и се взираше в усуканото тяло на принц Лир.

Приливът настъпваше с бучене и плажът лека-полека се стесняваше. Белогривести и високи вълни се разливаха сред разстилащата се зора, но Моли Гру още не виждаше други еднорози освен нейния. Над замъка небето бе алено, а върху най-високата кула крал Хагард се открояваше като черно зимно дърво. Моли Гру виждаше правата цепка на устата му и потъмнелите нокти на ръцете, вкопчени в парапета. „Но замъкът вече не може да се срути. Само Лир можеше да го срути.“

Изведнъж еднорогата изкрещя. Звукът изобщо не приличаше на предизвикателния зов, с който бе посрещнала Червения бик първия път; бе грозен, грачещ вопъл на мъка и загуба, и ярост, какъвто никое безсмъртно създание не бе надавало. Замъкът потрепери, а крал Хагард се сви назад и закри лицето си с ръка. Червеният бик се поколеба, риейки в пясъка и мучейки неуверено.

Еднорогата отново изтръби и се изправи като ятаган. Изящната извивка на тялото ѝ накара Моли да затвори очи, но тя ги отвори пак, точно навреме, за да види как еднорогата се хвърля към Червения бик и как Бикът кривва встрани. Рогът ѝ отново сияеше, пламтящ и трептящ като пеперуда.

Тя отново нападна и Бикът отново отстъпи, натезал от объркване, но все още бърз като риба. Неговите собствени рога имаха цвѳета и формата на светкавици и еднорогата залиташе при най-лекото движение на главата му; но той продължаваше да отстъпва, да се отдръпва все по-назад по плажа, както тя по-рано. Тя се хвърляше към него, в порив да убива, но не можеше да го стигне. Все едно искаше да пониже сянка или спомен.

Тъй Червеният бик отстъпи, без да влезе в схватка, докато тя го изтласка до ръба на водата. Там застина в защита, с клокочещия около копитата му прибой и свличащия се изпод тях пясък. Нямахѳе нито да се бие, нито да побегне и сега тя разбра, че никога няма да го срази. Въпреки това се подготви за още една атака, докато той гърголеше учудено.

За Моли Гру светът увисна неподвижно в оня стъклен миг. Сякаш застанала на върха на кула, по-висока от Хагардовата, тя видя отгоре един блѳд отрязък земя, на който мъжка и женска кукла се вираха с пришитите си очи в глинен бик и мъничък еднорог от слонова кост. Изоставени играчки — имаше и още една кукла, полузаровена; и пясъчен замък с крал от клечици, подпрян в една от куличките. Приливът всеки миг щеше да отнесе всичко, да остави след себе си само торбестите птици на плажа, подскачащи в кръг.

После Шмендрик с разтърсване я върна при себе си. „Моли“ — повика я той. Далеч навътре в морето идваха други вълни: дългите тежки вълни, завихрени в бяло над зелените си сърца; те се разкъсваха, за да задимят над пясъчните ивици и хлъзгавите скали, стържеха по плажа със звук, подобен на огън. Птиците излетяха на грачещи групички и кресливото им възмушение се изгуби в рева на вълните като карфици.

И в белотата, от белотата, разцъфващи от разкъсаните води, с тела, извити по пъстрите мраморни сводове на вълните, с гриви и опашки, и крехките бради на мъжките, пламтящи на слънцето, с очи тъмни и бисерни като морските дълбини — и сиянието на роговете,

седефеното сияние на роговете! Роговете идеха, устремени като пъстроцветните мачти на сребърни кораби.

Ала те нямаше да стъпят на суша, докато Бикът беше там. Изсипаха се в плитчините и се завъртяха обезумяло като уплашени риби, хванати във вдигащи се мрежи; вече не бяха част от морето, губеха го. Всяка вълна носеше стотици и ги пращаше върху предните, които сега се бореа да не бъдат изхвърлени на брега, а новите на свой ред отчаяно ритяха, изправяха се и се блъскаха, протегнали назад дългите си облачни шии.

Еднорогата наведе глава за последен път и се хвърли към Червения бик. Ако той беше истинска плът или призрак от вятър, ударът ѝ щеше да го пръсне като изгнил плод. Ала той се обърна, без да го забележи, и бавно пристъпи в морето. Еднорозите във водата обезумяло се сбутаха, за да го пропуснат, тъпчейки и насичайки прибой на валма от мъгла, които от роговете им заблестяха в багрите на дъгата; но на плажа и върху скалата, нашир и надлъж из кралството на Хагард, земята въздъхна, когато тежестта на Бика се отмести от нея.

Той стъпва дълго, преди да заплува. И най-огромните вълни едва стигаха до глезените му, а боязливият прилив избяга от него. Ала когато най-сетне се остави да потъне сред прииждащата вода, от морето зад него се надигна огромен талаз: зелена и черна грамада, дълбока и гладка, и бръснеца като вятъра. Събра се безшумно, нагъвайки се от хоризонт до хоризонт, докато в един миг закри дори увисналите плешки и извития гръб на Бика. Шмендрик вдигна мъртвия принц и двамата с Моли побягнаха, докато не ги спря отвесният скален скат. Вълната се стовари като порой от окови.

Сетне еднорозите излязоха от морето.

Моли не ги видя ясно нито за миг — те бяха светлина, скачаща към нея, и вик, заслепяващ очите ѝ. Тя бе достатъчно мъдра да знае, че на никой смъртен не е писано да види всичките еднорози на света, и се опита да открие своята еднорога и да гледа само нея. Ала еднорозите бяха твърде много, твърде красиви. Сляпа като Бика, тя тръгна да ги пресрещне, разперила ръце.

Еднорозите със сигурност щяха да я прегазят, както Червеният бик бе смазал принц Лир, понеже бяха полудели от свобода. Но Шмендрик проговори и те се понесоха от двете им страни — а някои дори ги прескочиха — като морето, което се разбива в скала, а после се

връща отново, завихрено. Навсякъде около Моли се лееше и разцъфваше светлина, невъобразима като подпален сняг, докато хиляди раздвоени копита отекваха като цимбали. Тя стоеше притихнала, без да плаче или да се смее, понеже радостта ѝ бе твърде голяма, за да я разбере тялото ѝ.

— Погледни — рече Шмендрик. — Замъкът пада.

Тя се обърна и видя, че докато еднорозите скачаха по скалите и се лееха около тях, кулите се смиваха, сякаш наистина бяха направени от пясък и морето се плъзваше навътре. Замъкът се свличаше на големи студени късове, които изтъняваха и избледняваха, докато се въртяха във въздуха, а накрая изчезваха. Той се разпадна и се изгуби без звук и не остави никакви руини, нито върху земята, нито в паметта на двамата, които гледаха рухването му. Минута по-късно те не можеха да си спомнят къде е стоял или как е изглеждал.

Но крал Хагард, който беше съвсем истински, се гмурна през останките от разомагьосания си замък като нож, пуснат през облаците. Моли го чу да се изсвива, сякаш бе очаквал това. Малко неща бяха изненадвали крал Хагард.

[1] Африт — (араб.) зъл джин (дух) — бел.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

Когато морето си прибра обратно диамантените очертания на следите им, не остана ни знак, че някога ги е имало — също като замъка на крал Хагард. Единствената разлика бе, че Моли Гру си спомняше еднорозите много добре.

— Хубаво, че замина, без да се сбогува — каза си тя. — Щях да направя нещо глупаво. След малко и без това ще направя нещо глупаво, но така наистина е по-добре.

После по бузата и в косата ѝ се спусна топъл полъх като слънчев лъч. Тя се завъртя и прегърна шията на еднорогата.

— О, ти остана! — прошепна. — Ти остана!

Ето че все пак щеше да постъпи наистина глупаво и да попита „Ще останеш ли?“, но еднорогата нежно ѝ се изплъзна и доближи лежащия принц Лир, чиито тъмносини очи вече помътняваха. Застана над него тъй, както той бе бранил лейди Амалтея.

— Тя може да го съживи — промълви Шмендрик. — Рогът на еднорог е неподвластен на самата смърт.

Моли се взря в него за първи път от много време насам и видя, че най-сетне е достигнал силата и началото си. Не знаеше как го разбра, понеже около него не пламтеше дивен блясък, нито пък се явиха никакви очевидни поличби в негова чест, поне в този момент. Беше си Шмендрик Магьосника, както винаги — и все пак по някакъв начин му беше за първи път.

Преди да докосне принц Лир с рога си, еднорогата дълго стоя край него. Макар търсенето ѝ да бе свършило в радост, в позата ѝ прозираше изнурение, а в красотата — тъга, която Моли никога не бе виждала. Изведнъж ѝ се стори, че еднорогата не тъгува за Лир, а за изгубената девойка, която не можеше да бъде върната; за лейди Амалтея, която може би щеше да живее щастливо с принца до края на дните си. Еднорогата сведе глава и рогът ѝ се плъзна по брадичката на Лир непохватно като първа целувка.

Принцът се надигна, като примигваше и се усмихваше на нещо отдавнашно.

— Татко — рече той бързо и учудено. — Татко, сънувах сън.

После видя еднорогата и се изправи, а кръвта по лицето му заблестя и отново потече.

— Бях мъртъв — каза.

Еднорогата го докосна за втори път, над сърцето, и за миг задържа рога си там. И двамата трепереха. Принц Лир протегна към нея ръце като думи.

— Помня те — каза тя. — Помня.

— Когато бях мъртъв... — започна принцът, ала тя вече бе далеч. Подире ѝ не изтрополи нито камък, нито храст не се изскубна, докато скачаше нагоре по скалите: отиде си, лека като птича сянка; и когато погледна назад, с вдигнато раздвоено копито и слънчева светлина по хълбоците, с глава и шия, нелепо крехки за тежестта на рога — всеки от тримата в ниското я повика с болка. Тя се завъртя и изчезна; но Моли Гру видя как гласовете им се забиха в нея като стрели и ѝ се прииска, дори повече, отколкото искаше еднорогата да се върне, да не я бе викала.

— Веднага щом я видях, разбрах, че съм бил мъртъв — продума принц Лир. — Така беше и онзи път, когато погледнах от кулата на баща ми и я видях.

После вдигна очи и си пое дъх. Това бе единственият звук, с който живо същество оплака крал Хагард.

— Аз ли бях? — прошепна. — Проклятието гласеше, че ще съм оня, който ще срути замъка, но аз никога не бих го направил. Той не се държеше добре с мен, ала то е само защото не бях онова, което искаше. Аз ли причиних края му?

— Ако не се бе опитал да спасиш еднорогата, тя никога нямаше да се опълчи срещу Червения бик и да го прогони в морето — отговори Шмендрик. — Червеният бик бе онзи, който накара морето да прелее и така освободи другите еднорози, а те на свой ред сринаха замъка. След като знаеш това, би ли искал да е иначе?

Принц Лир поклати глава, но не отговори. Моли попита:

— Но защо Бикът побягна от нея? Защо не остана да се бие?

Когато погледнаха към морето, от Бика нямаше и следа, въпреки че със сигурност бе твърде голям, за да се изгуби от поглед толкова

бързо. Ала дали в крайна сметка стигна до друг бряг или водата погълна дори неговото огромно туловище, никой от тях не разбра още дълго време; а в онова кралство не го видяха никога повече.

— Червеният бик никога не се бие — рече Шмендрик. — Той покорява, но никога не се бие.

Той се обърна към принц Лир и сложи ръка на рамото му.

— Сега ти си кралят.

После докосна и Моли, произнесе нещо, което приличаше повече на свирукане, отколкото на слово, и тримата се издигнаха като мъх от топола до върха на скалата. Моли не се изплаши. Вълшебството я повдигна тъй нежно, сякаш тя бе музикална нота и то я пееше. Чувстваше, че то може да изригне необуздано във всеки един миг, ала съжали, когато я спусна на земята.

От замъка не бе останал нито камък, нито кръпка; и нямаше по-светъл белег на мястото, където бе стоял. Четирима младежи в ръждиви, разнищени ризници се лутаха със зейнали усти по изчезналите коридори и се въртяха ли, въртяха из празнината, където се бе намирала голямата зала. Когато видяха Лир, Моли и Шмендрик, те се втурнаха към тях със смях. Паднаха на колене пред Лир и вкупом извикаха:

— Ваше Величество! Да живее крал Лир!

Лир се изчерви и дори се опита да ги изправи на крака.

— Оставете — смотолевите той, — оставете. Кой сте вие?

Той местеше изумен поглед от лице на лице.

— Познавам ви — наистина ви познавам — но как е възможно?

— Вярно е, Ваше Величество — отвърна щастливо първият младеж. — Ние наистина сме стражниците на крал Хагард — същите, които му служиха толкова много студени и тежки години. Избягахме от замъка, след като изчезнахте в часовника, понеже Червеният бик ревеше и кулите се тресяха, и ни беше страх. Знаехме, че старото проклетие най-сетне се сбъдва.

— Огромна вълна отнесе замъка — каза втори стражник, — точно както бе предрекла вещицата. Видях я как се разплисква надолу по скалата, сипкаво като сняг, и защо не повлече и нас, идея си нямам.

— Вълната се раздели, за да ни заобиколи — добави трети. — Никога не съм виждал вълна да прави така. Беше странна вода, като

призрака на вълна, кипнала в цветовете на дъгата, и за миг ми се стори...

Той потри очи, сви рамене и се усмихна безпомощно.

— Не знам. Беше като сън.

— Но какво се е случило с всички ви? — попита Лир. — Когато се родих, вече бяхте стари, а сега сте по-млади от мен. Що за чудо е това?

Тримата, които бяха говорили, се закискаха със смутени лица, но четвъртият отвърна:

— Това е чудото да мислим каквото казваме. Веднъж рекохме на лейди Амалтея, че отново ще се подмладим, ако го пожелае, и явно сме говорили вярно. Къде е тя? Ще ѝ се притечем на помощ, дори ако трябва да се изправим срещу самия Червен бик.

— Отиде си — каза крал Лир. — Намерете коня ми и го оседлайте. Намерете коня ми. — Гласът му бе груб и гладен и стражниците се втурнаха да се подчинят на новия си господар.

Ала Шмендрик, застанал до него, тихо рече:

— Ваше Величество, не бива. Не трябва да тръгвате след нея.

Когато кралят се обърна, той изглеждаше като Хагард.

— Магьоснико, тя е моя! — Той спря, а после продължи по-меко, почти умолително. — Два пъти ме е връщала от смъртта, а без нея не ще ли съм мъртъв трижди?

Той сграбчи китките на Шмендрик със сила, която можеше да стрие кост на прах, но магьосникът не помръдна.

— Аз не съм крал Хагард — каза Лир. — Не си мечтая да я пленя, а само да прекарам живота си, следвайки я — на мили, левги, дори години назад — без да я зърна никога навярно, ала при все това доволен. Мое право е. Героят заслужава щастливия край, когато той най-сетне настъпи.

Но Шмендрик отвърна:

— Това не е краят, нито за теб, нито за нея. Ти си крал на опустошени земи, чийто единствен крал досега е бил страхът. Истинската ти задача едва започва и докато си жив, не ти е дадено да узнаеш дали си се справил, а само дали си се провалил. Колкото до нея, тя е приказка без край, щастлив или тъжен. Никога не ще принадлежи на нещо, достатъчно смъртно, за да я желае.

После, съвсем необяснимо, той прегърна младия крал и дълго го държа в обятията си.

— Ала бъди доволен, господарю — продума тихо. — Никой не е имал благоволенieto ѝ повече от теб и никой друг няма да бъде благословен да остане в паметта ѝ. Обичал си я и си ѝ служил — бъди доволен, и бъди крал.

— Но аз не искам това! — извика Лир. Магьосникът не продума, а само го погледна. Сини очи се взряха в зелени; слабо и царствено лице — в друго, което не бе нито тъй хубаво, нито тъй храбро. Кралят присви очи и замига, сякаш гледаше слънцето, и не мина много, преди да сведе поглед и да промълви:

— Така да бъде. Ще остана и ще управлявам сам окаян народ в омразна земя. Ала властта ми няма да ми донесе повече радост, отколкото на клетия Хагард.

Малък есенен котарак с криво ухо се измъкна от някаква скрита гънка във въздуха и се прозя срещу Моли. Тя го вдигна до лицето си и той заплете лапи в косата ѝ. Шмендрик се усмихна и каза на краля:

— Сега трябва да те оставим. Ще дойдеш ли да ни изпратиш като приятели до границите на владенията си? От тук до там има много неща, които си струва да видиш — и мога да ти обещавам, че ще зърнем следи от еднорози.

Тогавя крал Лир отново викна за коня си и хората му го потърсиха и го намериха; но за Шмендрик и Моли нямаше коне. Когато обаче се върнаха, стражите видяха смаяното изражение на краля и се обърнаха: зад тях кротко пристъпваха два други коня, един черен и един кафяв, вече оседлани и готови за път. Шмендрик взе черния и даде кафявия на Моли.

Отначало тя се страхуваше от тях.

— Твои ли са? — попита го. — Ти ли ги направи? Можеш ли го вече — просто да създаваш неща?

Шепотът на краля отрази като ехо почудата ѝ.

— Намерих ги — отговори магьосникът. — Но под „намирам“ имам предвид нещо различно от онова, което имате вие. Не ме питайте повече.

Той я повдигна на седлото, а после сам скочи на своето.

Тъй потеглиха тримата, а стражниците ги последваха пеш. Никой не погледна назад, защото нямаше нищо за гледане. Но по някое време

крал Лир каза, без да се обръща:

— Странно е да си израсъл на едно място, а после то да изчезне и всичко да се промени — и внезапно да се окажеш крал. Нима нищо от случилото се не бе истинско? Аз истински ли съм тогава?

Шмендрик не отговори.

Крал Лир искаше да пътуват бързо, но Шмендрик ги водеше със спокоен ход и по заобиколни пътища. Когато кралят ги припираше да побързат, той бе порицаван да се съобразява с вървящите стражи — въпреки че те по чудо не се умориха нито веднъж през целия път. Моли обаче скоро разбра, че магьосникът ги бавеше, за да накара Лир да се взре задълго и отблизо във владенията си. За своя изненада тя откри, че земята заслужаваше вниманието им.

Защото, макар и бавно, пролетта пристигаше в пустошта, над която бе властвал Хагард. Някой чужденец не би забелязал разликите, но Моли виждаше как съсухрената земя заблестява в зеленина, плаха като пушек. Тумбести, възлести дървета, които никога не бяха напъпвали, разтваряха цветове, предпазливи като армия, разпращаща съгледвачи; отдавна пресъхнали ручей заромоляваха в коритата си, а мънички твари си подвикваха помежду си. Покрай тримата се плъзваха аромати на снопове: бледа трева и черна кал, мед и орехи, мента и слама, и гниещо ябълково дърво; и дори следобедната светлина носеше нежно, разкихващо ухание, което Моли би познала навсякъде. Тя яздеше до Шмендрик, гледеше кроткото запролетяване и си мислеше как най-сетне бе стигнало и до нея, закъсняло, но задълго.

— Оттук са минавали еднорози — прошепна тя на магьосника. — Заради тях ли е, или заради рухването на Хагард и изчезването на Червения бик? Какво има, какво се случва?

— Всичко — отговори ѝ той, — всичко, наведнъж. Дошла е не една пролет, а петдесет; отлитат не един или два огромни ужаса — от земята се вдигат хиляда малки сенки. Почакай и ще видиш.

А към крал Лир добави:

— Нито пък е първата пролет, която някога е идвала в тази страна. Много отдавна земята беше добра и за да стане отново такава, не ѝ трябва друго освен истински крал. Виж как омеква пред теб.

Крал Лир не отговори, но очите му се рееха във всички посоки, докато яздеше, и нямаше как да не забележи узряването. Дори долината на Хагсгейт, със злокобното си минало, се разлюляваше от

цветя — кандилки и камбанки, лавандула и лупина^[1], напръстник и бял равнец. Дълбоките следи на Червения бик потъваха в подбел.

Ала когато стигнаха Хагсгейт, в един късен следобед, пред очите им се разкри странна и сурова гледка. Разораните поля бяха ужасяващо изровени и опустошени, щедрите градини и лозя бяха стъпкани, не бе останал ни филиз, ни ластар. Разрухата бе толкова зловеща, сякаш я бе донесъл самият Бик; но на Моли Гру се стори, че петдесет години избегнати беди се бяха стоварили върху Хагсгейт наведнъж, точно когато петдесет пролети най-сетне затопляха останалите земи. Във вечерната светлина стъпканата земя изглеждаше странно пепелява.

— Какво е това? — пророни крал Лир.

— Яздете, Ваше Величество — отвърна магьосникът. — Яздете.

Слънцето залязваше, когато преминаха през изкъртените порти на града и бавно поведоха конете си по улици, задръстени от плочки, посуда и пръснати стъкла; парчета от стени и прозорци, комини, столове, кухненски прибори, покриви, вани, легла, камини, тоалетки. Всяка къща в Хагсгейт бе срутена; всичко, което можеше да се счупи, бе счупено. Градът изглеждаше така, сякаш някой го бе настъпил.

Хората седяха на праговете си, където бяха успели да ги намерят, и гледаха развалините. Те винаги бяха имали вид на просяци, дори наред изобилието, и истинската разруха ги караше да изглеждат почти облекчени и с нито копче по-бедни. Когато Лир ги доближи, не го забелязаха, докато не им рече:

— Аз съм кралят. Какво ви се е случило тук?

— Беше земетресение — промълви един от мъжете унесено, но друг възрази:

— Беше буря, северняк от морето. Разпарчетоса града и докара градушка като копита.

Трети настояваше, че могъщ прилив е залял Хагсгейт; прилив, бял като кучешки дрян и тежък като мрамор, който не бе удавил никого и бе смазал всичко.

Крал Лир ги изслуша с мрачна усмивка.

— Слушайте — каза той, когато свършиха. — Крал Хагард е мъртъв, а замъкът му се срути. Аз съм Лир, синът на Хагсгейт, изоставен при раждането си, за да не се сбъдне проклятието на вещицата и да не се случи *това*. — Той махна с ръка наоколо към сринатите къщи.

— Окаяни, глупави хора, еднорозите се върнаха — еднорозите, които сте виждали да преследва Червеният бик и сте се правили, че не виждате. Те бяха онези, които срутиха замъка, те срутиха и града. Вас обаче ви погубиха алчността и страхът ви.

Хората въздъхнаха примирено, ала една жена на средна възраст пристъпи напред и рече с искрица в гласа:

— Всичко това изглежда малко нечестно, господарю мой, с ваше позволение. Какво можем да направим, за да спасим еднорозите? Страх ни беше от Червения бик. Какво можем да направим?

— И една дума можеше да е достатъчна — отвърна крал Лир. — Сега никога няма да разберете.

Той се канеше да обърне коня си и да ги остави там, но един слаб, сипкав глас го повика.

— Лир — мъничък Лир — детето ми, кралю мой!

Моли и Шмендрик познаха мъжа, който се тътрюзеше към тях с разтворени обятия, хриптейки и куцайки, сякаш бе по-стар, отколкото бе наистина. Беше Дрин.

— Кой си ти? — попита кралят. — Какво искаш от мен?

Дрин докопа шпорите му и зарови лице в ботушите му.

— Не ме ли познаваш, момчето ми? Не — как би могъл? С какво съм заслужил да ме познаеш? Аз съм баща ти — твоят клет стар безмерно щастлив баща. Аз бях онзи, който те остави на площада в оная зимна нощ толкоз отдавна и те предаде в ръцете на героичната ти съдба. Колко мъдър бях, и колко тъжен, тъй дълго, и колко горд съм сега! Момчето ми, моето момченце!

Той не успя да заплаче с истински сълзи, но носът му течеше.

Без да отрони и дума, крал Лир дръпна поводите на коня си, извеждайки го заднешком от тълпата. Старият Дрин отпусна протегнатите си ръце.

— Ето какво е да имаш деца! — изкряска той. — Неблагодарни сине, нима ще изоставиш баща си в часа на неговата нужда, когато една думица от твоя домашен магьосник би оправила всичко? Презирай ме, ако щеш, но аз изиграх ролята си, за да стигнеш където си — няма да посмееш да го отречеш! Злодеите също си имат права.

Въпреки тези думи кралят щеше да се обърне, но Шмендрик докосна ръката му и се наведе към него.

— Знаеш ли, вярно е — прошепна той. — Ако не беше той — ако не бяха всички те — приказката щеше да е поела по съвсем друг път и кой може да каже дали краят щеше да е щастлив дори колкото този? Ти си длъжен да бъдеш техен крал и да ги управляваш тъй благосклонно, сякаш са някой по-храбър и верен народ. Защото те са част от съдбата ти.

Тогава Лир вдигна ръка към хората на Хагсгейт и те се сбутаха и смушкаха за тишина.

— Трябва да продължа с моите приятели и да ги придружа донякъде. Но ще оставя стражите си тук и те ще ви помогнат да започнете да строите града си наново. Когато се върна, съвсем скоро, ще помогна и аз. Няма да започна да строя новия си замък, докато не видя Хагсгейт възстановен.

Тълпата горчиво възропта, че Шмендрик може да свърши всичко за миг с магията си. Но вълшебникът им отвърна:

— Не бих могъл, даже да исках. Има закони, които управляват магическото изкуство, точно както има закони, които властват над времето и вълните. Някога магията ви дари с богатство, когато всички други по тия земи бяха бедни; ала дните ви на охолство свършиха и сега трябва да започнете отначало. Онова, което при Хагард е било пустош, сега отново ще се раззелени и разцъфти, но Хагсгейт ще ви дава поминък точно толкова скъпернически, колкото сърцата, които го обитават. Можете отново да засадите полята си и да възстановите прегазените градини и лозя, ала те никога няма да цъфнат както преди, никога — докато не се научите да им се радвате, без причина.

Той се взря в смълчаните хора и в погледа му нямаше гняв, а само съжаление.

— Ако бях на ваше място, щях да имам деца — рече им. А после се обърна към крал Лир:

— Какво ще нареди Ваше Величество? Да спим ли тук нощес и да поемем по пътя си утре?

Но кралят се завъртя и стремглаво препусна навън от разрушения Хагсгейт. Мина много време, преди Моли и магьосникът да го настигнат, и още повече, преди тримата да си легнат за сън.

Пътуваха през владенията на крал Лир много дни и с всеки ден гледката им се струваше все по-непозната и все по-прекрасна. Пролетта се носеше пред тях, вихрена като пожар, обличаше всичко,

което бе голо, и разтваряше всичко, което се бе свило много отдавна, докосвайки земята точно както еднорогата бе докоснала Лир. Всевъзможни животни, от белки до бежови бръмбари, ги пресрещаха с перчене, плъзгане или припкане, а високото небе, преди пясъчножълто и сухо като самата почва, сега разцъфваше с птици, които кръжаха толкова нагъсто, че по-голямата част от деня изглеждаше като залез. В буйните ручей се извиваха и проблясваха риби, а по хълмовете тичаха диви цветя като измъкнали се затворници. Земята жужеше от живот, но онова, което държеше тримата пътешественици будни нощем, бе безмълвното ликуване на цветята.

Хората от селата ги поздравяваха предпазливо и малко по-сърдечно от първия път, когато Шмендрик и Моли бяха минали оттук. Само най-старите от тях някога бяха виждали пролет и мнозина подозираха, че развилнялата се зеленина е чума или нашествие. Крал Лир им разказваше, че Хагард е мъртъв, а Червеният бик си е отишъл завинаги, канеше ги да го посетят, когато новият му замък бъде издигнат, и продължаваше нататък.

— Ще им трябва време да свикнат с цветята — рече той.

Навсякъде, където спираха, разгласяваше, че всички разбойници са помилвани, и Моли се надяваше, че вестите ще стигнат до капитан Къли и веселата му дружина. Всъщност така и стана, и цялата весела дружина незабавно изостави живота в зеления лес, освен самия Къли и Джак Джингли. Двамата станаха странстващи менестрели и се говори, че постигнали порядъчен успех в провинцията.

Една нощ тримата спаха край най-далечната граница на кралството на Лир, а постеля им бяха високите треви. На сутринта кралят щеше да се сбогува с тях и да се върне в Хагсгейт.

— Ще ми бъде самотно — рече той в мрака. — Предпочитам да дойда с вас, вместо да съм крал.

— О, с времето ще ти хареса — отвърна Шмендрик. — Най-славните младежи от селата ще пристигат в двора ти и ти ще ги учиш да бъдат рицари и герои. Най-мъдрите министри ще идват да те съветват, най-изкусните музиканти, жонгльори и разказвачи ще търсят благоволението ти. А някой ден ще се появи и принцеса — побягнала от неописуемо злите си баща и братя или диреща справедливост за тях. Навярно ще чуеш за нея: затворена в крепост от кремък и диамант, с единствен спътник — състрадателен паяк...

— Това не ме интересува — прекъсна го крал Лир. После мълча толкова дълго, че Шмендрик си помисли, че е заспал, но изведнъж каза:

— Да можех да я видя още веднъж, да ѝ разкрия цялото си сърце. Никога няма да разбере какво исках да ѝ кажа наистина. Ти ми обеща, че ще я видя.

— Обещах ти само, че ще видиш следи от единорози — рязко му отвърна магьосникът, — както и стана. Кралството ти е по-благословено, отколкото заслужава някоя земя, защото те са го прекосили на свобода. Колкото до тебе, сърцето ти, нещата, които си казал и не си казал, тя ще ги помни дори когато хората са приказка в книги, писани от зайци. Помисли за това и се умири.

Кралят не продума повече и Шмендрик съжали за думите си.

— Тя те докосна два пъти — обади се той след мъничко. — С първото докосване те съживи, но второто беше за теб.

Лир не отговори и магьосникът никога не узна дали го е чул или не.

Шмендрик сънува, че единорогата идва и застава край него с изгрева на луната. Нощният ветрец вееше и рошеше гривата ѝ, а луната сияеше върху изящната ѝ като снежинка глава. Той знаеше, че е сън, но бе щастлив да я зърне.

— Колко си красива — рече ѝ. — Така и не ти го казах наистина.

Щеше да разбуди и другите, но очите ѝ му изпяха ясно предупреждение, като две уплашени птичета, и той разбра, че ако помръдне да извика Моли или Лир, ще се събуди и тя ще изчезне. Затова само каза:

— Мисля, че те те обичат повече, макар че и аз се старая колкото мога.

— Затова е така — отвърна тя и той не можа да реши на кое му отговаря. Лежеше, без да помръдва, с надеждата, че ще си спомня точната форма на ушите ѝ, когато се събуди сутринта.

— Вече си истински и смъртен вълшебник — рече тя, — както винаги си желал. Това прави ли те щастлив?

— Да — отговори той с тих смях. — Не съм клетият Хагард, та да изгубя желанието на сърцето си, щом го постигна. Ала има вълшебници и вълшебници; има черна магия и бяла магия, и безчетните нюанси на сивото помежду им — и сега разбирам, че

разлика няма. Независимо дали ще реша да бъда онова, което хората наричат мъдър и добър магьосник — да помагам на герои, да възпирам вещици, зли владетели и неразумни родители; да викам дъжд, да лекувам белодробен антракс^[2] и въртоглавие по овцете, да смъквам котки от клоните — или ще избира ретортите, пълни с еликсири и есенции, праховете, билките и отровите, гримоарите^[3] с катинар, обвити в кожи, които е по-добре да не бъдат назовавани, мръсната мъгла, изпълваща стаята, и сладкия глас, шушнещ отвътре — е, животът е кратък и на колцина мога да помогна или да навредя? Най-сетне имам сила, но светът все още е твърде тежък, за да го поместя, макар приятелят ми Лир да си мисли друго.

Той отново се засмя в съня си, малко тъжно.

— Така е — рече еднорогата. — Ти си човек, а хората не могат да променят нищо с делата си.

Но гласът ѝ бе странно бавен и угрижен.

— Кое ще избереш? — попита тя.

Магьосникът се засмя за трети път.

— О, ще е доброжелателната магия, без съмнение, защото би ти харесала повече. Не мисля, че някога ще те видя отново, но ще се опитвам да правя онова, което би те зарадвало, ако знаеше. А ти — къде ще си ти през остатъка от живота ми? Мислех, че вече си се прибрала у дома в гората си.

Тя се извърна леко и във внезапната звездна светлина по раменете ѝ всичките му приказки за магия застъргаха като пясък в гърлото му. Пеперудки, мушици и други нощни насекоми, толкова малки, че си нямаха име, долетяха и бавно затанцуваха около яркия ѝ рог, и от това тя не изглеждаше по-глупаво, а напротив — те изглеждаха мъдри и прекрасни, докато я славеха. Котаракът на Моли се търкаше между предните ѝ крака.

— Другите заминаха — каза еднорогата. — Разпръснаха се по горите, от които бяха дошли, всеки в своята, и на хората няма да им е по-лесно да ги зърнат, отколкото ако още бяха в морето. Аз също ще се върна в гората си, но не зная ще мога ли да живея щастливо там, или нейде другаде. Бях смъртна и част от мен още е. Изпълват ме сълзи и копнеж, и страх от смъртта, макар да не мога да плача и да не искам нищо, и да не мога да умира. Вече не съм като другите, защото никога не се е раждал еднорог, който може да скърби, ала аз мога. Аз скърбя.

Шмендрик закри лице като дете, въпреки че бе велик магьосник.

— Съжалявам, съжалявам — мълвеше той в шепите си. — Сторих ти зло, както Никос — на онзи еднорог, и също толкова доброжелателно, и не мога да го поправя, както не е успял и той. Мама Фортуна, крал Хагард и Червеният бик заедно бяха по-мили с теб, отколкото аз.

Но еднорогата нежно му отвърна:

— Народът ми отново е на свобода. Никоя тъга няма да живее в мен толкова дълго, колкото тая радост — освен една, за която също ти благодаря. Сбогом, добри магьоснико. Ще се опитам да си ида у дома.

Тя си тръгна напълно безшумно, но той се събуди, а кривоухият котарак мяукаше самотно. Шмендрик извърна глава и видя трептенето на лунната светлина в отворените очи на крал Лир и Моли Гру. Тримата лежаха будни до сутринта, ала никой не проговори.

На зазоряване крал Лир стана и оседла коня си. Преди да го яхне, той се обърна към Шмендрик и Моли.

— Ще се радвам да ме навестите някой ден.

Те го увериха, че ще дойдат, но той продължаваше да се бави край тях, сучейки висящите поводи между пръстите си.

— Снощи я сънувах — продума той.

— И аз! — викна Моли, а Шмендрик отвори уста и пак я затвори.

— В името на приятелството ни — рече крал Лир дрезгаво, — моля ви, разкажете ми какво ви каза.

Ръцете му се впиха в техните и хватката му бе студена и болезнена.

Шмендрик му се усмихна измъчено.

— Господарю мой, аз толкова рядко си спомням сънищата си. Струва ми се, че говорихме галантно за глупости, досещате се — сериозни безсмислици, празни и преходни...

Кралят пусна ръката му и обърна полуобезумелия си взор към Моли.

— Никога няма да разкажа — каза тя, малко уплашена, но странно поруменяла. — Помня, но няма да разкажа на никого, дори да умра заради това — дори и на вас, господарю. — Докато говореше, тя не гледаше него, а Шмендрик.

Крал Лир отблъсна и нейната ръка и се метна на седлото си с такава ярост, че конят му се изправи пред изгрева, тръбейки като елен. Но Лир се задържа върху него и се втренчи в Моли и Шмендрик с толкова мрачно, набраздено и изпито лице, сякаш бе царувал колкото Хагард.

— Тя не ми каза и дума — прошепна той. — Разбирате ли? Не ми каза и дума, думица даже.

После лицето му омекна, тъй, както дори по лицето на крал Хагард се изписваше зачатък на нежност, докато гледаше еднорозите в морето. В онзи миг той отново бе младият принц, който обичаше да седи с Моли в кухничката.

— Тя ме гледаше — каза той. — В съня ми тя ме гледаше и не каза нищо.

Той препусна, без да се сбогува, и те сезираха след него, докато хълмовете го скриха: изправен, тъжен конник, който се прибира, за да бъде крал. Накрая Моли пророни:

— О, клетият човек. Клетият Лир.

— Не е тъй лоша тази орис — рече магьосникът. — Великите герои се нуждаят от велика скръб и бреме, иначе половината им величие остава незабелязано. Всичко е част от приказката.

Ала гласът му бе малко несигурен и той меко обгърна раменете на Моли с ръка.

— Не може да е зла участ да си обичал еднорога — добави. — Това със сигурност е най-чудният късмет, макар и най-трудно заслуженият.

После лека-полека я отдалечи докъдето стигаха пръстите му и я попита:

— Сега ще ми кажеш ли какво ти каза тя?

Но Моли Гру само се засмя и заклати глава, докато косата ѝ се разпиля и тя стана по-красива от лейди Амалтея.

— Тъй да бъде — рече магьосникът. — Тогава ще я намеря отново и навярно тя ще ми каже.

Той спокойно се обърна да подсвирне на жребците им.

Моли не продума, докато той оседлаваше коня си, но когато се зае с нейния, тя сложи длан върху неговата.

— Мислиш ли — наистина ли се надяваш, че може да я открием? Забравих да ѝ кажа нещо.

Шмендрик я погледна през рамо. В утринната светлина очите му блестяха като тревата; ала от време на време, когато се навеждаше в сянката на коня, в погледа му се размърдваше по-дълбока зеленина — зеленото на борови иглички, което носи със себе си лека, хладна горчицина.

— Страхувам се от това, заради нея самата — рече той. — То би означавало, че сега и тя е странник, а това е съдба за човешки същества, не за еднорози. Но се надявам, разбира се, че се надявам.

После се усмихна на Моли и хвана ръката ѝ.

— Така или иначе, понеже аз и ти трябва да си изберем един път, от многото, които в крайна сметка водят до същото място, защо да не е пътят, по който е поел еднорог? Може никога да не я зърнем, но пък винаги ще познаем откъде е минала. Хайде, ела. Ела с мен.

Така започна новото им пътешествие, което с времето ги отведе във и вън от повечето гънки на сладостния, свиреп, сбръчкан свят, за да достигнат най-накрая до своята странна и чудна участ. Но всичко това се случи по-късно; а преди него, на има-няма десет минути от кралството на Лир, те срещнаха девица, която се устреми към тях с боси нозе. Роклята ѝ бе разкъсана и окаляна, но пищната изработка личеше отдалеч, и макар косата ѝ да бе разрошена и осеяна с бодили, ръцете ѝ — издраскани, а прекрасното ѝ лице — мръсно, нямаше как да я сбъркат: бе принцеса в злочеста беда. Шмендрик слезе от коня си, за да я прихване, и тя го сграбчи с две ръце, сякаш бе кора на грейпфрут.

— Спасение! — извика му тя. — Спасение, au secours^[4]! И ако ли да сте човек с кураж и състрадание, на помощ ми се притечете. Зова се принцеса Алисън Джослин, дъщеря на добрия крал Джайлс, сам безчестно погубен от брат си, кръвожадния херцог Вулф, който плени тримата ми братя, принцовете Корин, Колин и Калвин, и ги хвърли в зловещ зандан като заложници за брака ми с подпухналия му син лорд Дъдли, но аз подкупих стражите и нахраних кучетата...

Ала Шмендрик Магъосника вдигна ръка и тя млъкна, смаяно взряна в него с големи люлякови очи.

— Прекрасна принцесо — рече ѝ той сериозно. — Човекът, когото търсите, току-що замина натам.

И той посочи назад към земите, които тъй скоро бяха напуснали.

— Вземете коня ми и ще го догоните, докато сянката ви още е зад вас.

Той сплете пръсти за принцеса Алисън Джослин и тя изнурено и малко объркано се качи на седлото. Шмендрик обърна коня с думите:

— Сигурно ще го настигнете лесно, понеже ще язди бавно. Той е добър човек и герой, по-велик, отколкото заслужава което и да е дело. Изпращам му всичките си принцеси. Казва се Лир.

Той плесна коня по задницата и го натири по пътя, по който бе поел крал Лир; а след това се смя толкова дълго, че бе твърде премаял да се качи зад Моли и известно време трябваше да върви редом с коня ѝ. Когато се съвзе, запя и тя се присъедини към него. И ето какво пееха, докато прекрачваха заедно от тази история в някоя друга:

*— Аз крал не съм и господар не съм,
дори не съм наемник — рече той. —
Арфист съм само, свирещ с жалък звън,
и уда тук жених да бъда твой.*

*— Да беше господар, мой господар ще си,
и пак мой, ако бе крадец — му рече тя. —
— А щом арфист си, мой арфист ще си,
за мене няма разлика в това, това,
за мене няма разлика в това.*

*— А ако се окаже, че арфист не съм?
Че лъгал съм те, да ти взема любовта?
— Е, ще те уча как да пееш с звън,
че обожавам арфа медна — рече тя.*

[1] Лупина — полско цвете, най-често с лилави, бели или жълти цветове — бел.пр. ↑

[2] Белодробен антракс — остро вирусно заболяване, често смъртоносно — бел.пр. ↑

[3] Гримоар — книга със заклинания за призоваване на духове и демони — бел.пр. ↑

[4] Au secours! — (фр.) Помощ! — бел.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.